EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.11.17.
COM(2021) 706 final

2021/0366 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SEC(2021) 395 final} - {SEC(2021) 396 final} - {SWD(2021) 325 final} - {SWD(2021) 326 final} - {SWD(2021) 327 final} - {SWD(2021) 328 final} - {SWD(2021) 329 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az erdőirtás és az erdőpusztulás riasztó ütemben zajlik, súlyosbítva az éghajlatváltozást és a biológiai sokféleség csökkenését. Az erdőirtás és az erdőpusztulás fő mozgatórugója a **mezőgazdasági területek növelése** olyan árucikkek előállítása céljából, mint például a szarvasmarha, a fa, a pálmaolaj, a szója, a kakaó vagy a kávé. A világ népességének növekedése és a mezőgazdasági termékek – különösen az állati eredetű termékek – iránti fokozódó kereslet miatt várhatóan még több mezőgazdasági területre lesz szükség, és további nyomás nehezedik majd az erdőkre. Egyszersmind a változó éghajlati körülmények kihatnak az élelmiszer-termelésre, és emiatt olyan, fenntartható termelésre kell átállni, amely nem vezet további erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz.

Az EU az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz kapcsolódó áruk jelentős fogyasztója, és nem rendelkezik az ezekhez a jelenségekhez való hozzájárulásának csökkentését célzó konkrét és hatékony szabályokkal. E kezdeményezés célja az uniós fogyasztás és termelés által kiváltott erdőirtás és erdőpusztulás megfékezése. Ezzel várhatóan mérsékelhető az ÜHG-kibocsátás és a biológiai sokféleség csökkenése is. A kezdeményezés célja **az erdőirtást vagy erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó termékek fogyasztásának minimálisra csökkentése**, valamint a jogszerű és „erdőirtásmentes” áruk és termékek iránti uniós kereslet és az azokkal való uniós kereskedelem növelése.

• Összhang a szakpolitikai terület jelenlegi szakpolitikai rendelkezéseivel

A javaslatot **a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló 2019. évi bizottsági közleményben**[1] (a továbbiakban: 2019. évi közlemény) jelentették be, amelyben a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy „*értékeli a kiegészítő keresletoldali szabályozási és nem szabályozási intézkedéseket az egyenlő versenyfeltételek és az erdőirtásmentes ellátási láncok közös értelmezésének biztosítása céljából, valamint az ellátási láncok átláthatóságának javítása és az uniós árubehozatallal kapcsolatos erdőirtás és erdőpusztulás kockázatának minimálisra csökkentése érdekében*”. Ezt a kötelezettségvállalást később az európai zöld megállapodás[2], valamint a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia[3] és a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia[4] is megerősítette, a két utóbbiban pedig erre irányuló jogalkotási javaslatot is bejelentettek 2021-ben. A javaslat szerves részét képezi az európai zöld megállapodás általános célkitűzéseinek és az annak keretében kidolgozott valamennyi kezdeményezésnek, és összhangban áll azokkal. Kiegészíti a 2019. évi közleményben javasolt egyéb intézkedéseket, nevezetesen: 1. az erdőirtást kiváltó okok kezelése és a fenntartható erdőgazdálkodás előmozdítása **az előállító országokkal partnerségben**, valamint 2. **nemzetközi együttműködés a**

[1] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: *A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról*, COM/2019/352 final.

[2] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: *Az európai zöld megállapodás*, COM(2019) 640 final.

[3] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: *A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!* COM(2020) 380 final.

[4] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: *A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért*, (COM(2020) 381 final).

jelentősebb fogyasztó országokkal a kibocsátásáthelyezés minimálisra csökkentése és hasonló intézkedések elfogadásának előmozdítása érdekében, hogy elkerüljék az erdőirtást és erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó termékek forgalomba hozatalát.

A Bizottság ezért továbbra is partnerségben áll az előállító országokkal, új típusú támogatást és ösztönzőket kínálva az erdők védelme tekintetében, továbbá az irányítás és a földtulajdoni és -használati viszonyok javítása, a bűnüldözés fokozása, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens mezőgazdaság, a fenntartható erősítés és diverzifikálás, az agroökológia és az agrárerdészet előmozdítása tekintetében.

A hatályos uniós jogszabályi keret csak részben foglalkozik az erdőirtással. Az erdészeti jogszabályok végrehajtására, az erdészeti irányításra és az erdészeti termékek kereskedelmére (**FLEGT) vonatkozó, 2003. évi uniós cselekvési terv**[5] jelenti az illegális fakitermeléssel és az ahhoz kapcsolódó kereskedelemmel szembeni legfőbb uniós politikát. Bár **a FLEGT cselekvési terv kezeli az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem problémáját, magával az erdőirtással nem foglalkozik**. A FLEGT cselekvési terv egyik kulcseleme az önkéntes rendszer, amely biztosítja, hogy csak legálisan kitermelt faanyagot importáljanak az EU-ba olyan országokból, amelyek részt kívánnak venni ebben a rendszerben. E rendszer belső uniós jogi kerete az Európai Közösségbe irányuló faanyag-behozatal FLEGT engedélyezési rendszerének létrehozásáról szóló rendelet (**FLEGT-rendelet**)[6], amely létrehozza az erdészeti jogszabályok végrehajtásáról, az erdészeti irányításról és a fatermékek kereskedelméről (FLEGT) szóló önkéntes partnerségi megállapodások alapját képező engedélyezési rendszert. A FLEGT cselekvési terv másik kulcsfontosságú eleme az **uniós fa- és fatermékpiaci rendelet**[7], amely tiltja az illegálisan kitermelt fa és fatermékek uniós piacon való forgalomba hozatalát, és kötelezettségeket állapít meg a fát első alkalommal forgalomba hozó piaci szereplők számára. Mind a FLEGT-rendelet, mind pedig az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet célravezetőségi vizsgálaton esett át, és az ebben a rendeletben ismertetett szakpolitikai alternatívák is a célravezetőségi vizsgálat eredményeire támaszkodnak.

A FLEGT cselekvési tervvel és a FLEGT-rendelettel összefüggésben szerzett tapasztalatokra és levont tanulságokra építve a Bizottság szükség esetén erdészeti partnerségeket hoz létre az érintett partnerországokkal. Az erdészeti partnerségek fő célkitűzése az erdők fenntartható használatának átfogó és integrált módon történő védelme, helyreállítása és/vagy biztosítása az európai zöld megállapodásban meghatározott prioritások, valamint az uniós fejlesztési együttműködési célkitűzések – például a szegénység csökkentése, a jó kormányzás és az emberi jogok – megvalósítása érdekében. Az erdészeti partnerségek előmozdítják az erdészeti irányítást, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás megvalósítását célzó szakpolitikai reformokat, és hozzájárulnak az erdőirtás és az erdőpusztulás megállításához.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A 2019. évi közleményben meghatározott általános célkitűzés a meglévő, különösen a természetes erdők védelme, valamint a világ erdővel borított területeinek fenntartható és

[5] A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek – Erdészeti jogszabályok végrehajtása, erdészeti irányítás és erdészeti termékek kereskedelme (FLEGT) – Javaslat az Unió cselekvési tervére, COM(2003) 251 végleges.

[6] A Tanács 2173/2005/EK rendelete (2005. december 20.) az Európai Közösségbe irányuló faanyag-behozatal FLEGT engedélyezési rendszerének létrehozásáról.

[7] Az Európai Parlament és a Tanács 995/2010/EU rendelete (2010. október 20.) a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról.

biológiai sokféleséget biztosító módon történő növelése. Az európai zöld megállapodással összefüggésben a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia és a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia is úgy jellemzi ezt a jogalkotási javaslatot, valamint az erdőirtást vagy erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó termékek uniós piacon való forgalomba hozatalának elkerülésére vagy minimálisra csökkentésére irányuló egyéb intézkedéseket, mint amelyek fontosak célkitűzéseik eléréséhez. Az egyéb releváns kezdeményezések közé tartozik például a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára” című közlemény[8].

Az új **uniós erdőstratégia** megerősíti, hogy a 2019. évi közleményben már meghatározott intézkedések megteremtik az EU globális szintű fellépésének alapvető keretét, ideértve a jelen jogalkotási kezdeményezést, és azokat megfelelően és következetesen figyelembe fogják venni a nemzeti politikák kialakítása során.

Ez a rendelet kiegészíti a **fenntartható vállalatirányításról** szóló jogalkotási kezdeményezést, amelynek célja a társasági jogra és a vállalatirányításra vonatkozó uniós szabályozási keret javítása. A fenntartható vállalatirányításról szóló kezdeményezés horizontális megközelítésen alapul, amely a kedvezőtlen emberi jogi és környezeti hatásokat a vállalatok saját műveleteik során és értékláncaikban tanúsított magatartásának a fényében kezeli. Míg a fenntartható vállalatirányítási rendszer általánosságban foglalkozik az üzleti tevékenységekkel és az értékláncokkal, az erdőirtással kapcsolatos megközelítés konkrét termékekre és termékellátási láncokra összpontosít. Következésképpen, bár a két kezdeményezésnek lehetnek közös és egymást támogató általános célkitűzései, a konkrét célkitűzések eltérőek.

A fenntartható vállalatirányításról szóló kezdeményezésben foglalt, kellő gondosságra vonatkozó kötelezettség a tervek szerint számos nagy uniós vállalatra vonatkozna különböző ágazatokban (célzottabb rendszert alkalmazva egyes középvállalkozások tekintetében), és kiterjedne nem uniós vállalatokra is. Az erdőirtásra vonatkozó jogalkotási kezdeményezés egyik igen konkrét célkitűzése az erdőirtáshoz kapcsolódó termékek uniós piacon való forgalomba hozatalának korlátozása, és a benne foglalt követelmények – egyes területeken – konkrétabbak lesznek a fenntartható vállalatirányításról szóló kezdeményezésben szereplő általános kötelezettségekhez képest. Emellett tilalmat is tartalmaz, amelyet az érintett termékeket forgalomba hozó összes piaci szereplőre alkalmazni kell, beleértve az uniós és nem uniós vállalatokat is, jogi formájuktól és méretüktől függetlenül. Amennyiben a fenntartható vállalatirányításról szóló kezdeményezésben foglalt követelmények meghaladják az erdőirtásról szóló rendelet követelményeit, azok együttesen alkalmazandók.

Ez a kezdeményezés nem irányul kifejezetten a **pénzügyi ágazatra és a beruházásokra**. A fenntartható finanszírozás területén meglévő kezdeményezések – mint például az uniós taxonómiai rendelet és a vállalati fenntarthatósággal kapcsolatos jelentéstételről szóló jövőbeni irányelv (a jelenlegi, nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv) – különösen alkalmasak a finanszírozási és beruházási ágazatok erdőirtásra gyakorolt hatásainak kezelésére, ezáltal kiegészítve és támogatva az erdőirtással kapcsolatos jelen jogalkotási kezdeményezést.

A vállalati fenntarthatósággal kapcsolatos jelentéstételről szóló irányelv és a taxonómiai rendelet közzétételi kötelezettségeket ír elő a nem pénzügyi vállalkozások számára is: a

[8] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: *Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé*, COM (2021) 345 final.

vállalati fenntarthatósággal kapcsolatos jelentéstételről szóló irányelv előírja, hogy 2023 októberéig közzé kell tenni az ágazati jelentéstételi standardokat; az uniós taxonómiai rendelet értelmében az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra vonatkozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusban már sor került a technikai kritériumok megállapítására az erdészeti ágazat tekintetében, a mezőgazdaságra vonatkozó kritériumok közzététele azonban késik. A másik négy környezetvédelmi célkitűzésre vonatkozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok hatálya kiterjedhet mindkét gazdasági tevékenységre.

Ezt a rendeletjavaslatot emellett várhatóan a megújulóenergia-irányelvvel[9] is együttesen kell alkalmazni bioüzemanyagként vagy bioüzemanyag előállításához használt bizonyos áruk, például fapelletek vagy szója- és pálmaolaj-származékok tekintetében. A két uniós szabályrendszer célkitűzései kiegészítik egymást, mivel mindkettő az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelem átfogó célkitűzéseire irányul. Ez a jogalkotási kezdeményezés követelményeket határoz meg az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó áruk és termékek uniós piacon való forgalomba hozatalára vonatkozóan azzal a céllal, hogy visszaszorítsa az EU számlájára is írható erdőirtást. A megújulóenergia-irányelv többek között fenntarthatósági kritériumokat vezet be a bioüzemanyagokra, a folyékony bio-energiahordozókra és a biomasszára vonatkozóan, és célértékeket határoz meg az EU számára a megújuló energiaforrások legalább 32%-os részarányának 2030-ig történő teljesítése érdekében.

Ami a gyakorlati összefonódást illeti, a két jogi aktus hatálya alá tartozó árukra és termékekre az általános piacra jutási követelmények vonatkoznak, és azokat megújuló energiaként kell elszámolni. Ezek a követelmények összeegyeztethetők és kölcsönösen erősítik egymást. Az (EU) 2018/2001 irányelvnek „a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő azon alapanyagok meghatározása tekintetében történő kiegészítéséről, amelyek esetében a termőterület számottevő bővülése figyelhető meg a jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületek rovására, továbbá az irányelvnek a közvetett földhasználat-változás szempontjából alacsony kockázatot jelentő bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok tanúsítása tekintetében történő kiegészítéséről” szóló (EU) 2019/807 bizottsági rendelet[10] szerinti, csekély közvetett földhasználat-változásra (ILUC) vonatkozó tanúsítási rendszerek esetében az üzemeltetők és a kereskedők a kellő gondosság elvén alapuló rendszereiken belül is használhatják ezeket a tanúsítási rendszereket az e rendeletben előírt információk megszerzése érdekében, azzal a céllal, hogy eleget tegyenek az e rendelet 9. cikkében meghatározott egyes nyomonkövethetőségi és tájékoztatási követelményeknek. Mint bármely más tanúsítási rendszer esetében is, használatuk nem érinti a piaci szereplőkre és kereskedőkre vonatkozó, e rendelet szerinti jogi felelősséget és kötelezettségeket a kellő gondosság gyakorlására vonatkozóan.

[9] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328/82., 2018.12.21., 82–209. o)

[10] A Bizottság (EU) 2019/807 felhatalmazáson alapuló rendelete (2019. március 13.) az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a közvetett földhasználat-változás szempontjából magas kockázatot jelentő azon alapanyagok meghatározása tekintetében történő kiegészítéséről, amelyek esetében a termőterület számottevő bővülése figyelhető meg a jelentős szénkészletekkel rendelkező földterületek rovására, továbbá az irányelvnek a közvetett földhasználat-változás szempontjából alacsony kockázatot jelentő bioüzemanyagok, folyékony bio-energiahordozók és biomasszából előállított üzemanyagok tanúsítása tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 133., 2019.5.21., 1–7. o.).

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

Az erdőirtás és az erdőpusztulás területén való fellépésre vonatkozó uniós hatáskör az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek (EUMSZ) a környezetvédelemre vonatkozó cikkeiből ered. Az EUMSZ 191. cikkének (1) bekezdése szerint az Unió környezetpolitikai célkitűzései „*a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása, az emberi egészség védelme, a természeti erőforrások körültekintő és észszerű hasznosítása, a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére, és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzése*”. Az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelmet célzó intézkedések uniós szintű elfogadása hozzájárul az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia növeléséhez és az ember által a biológiai sokféleségre gyakorolt hatás csökkentéséhez, és ezáltal jelentős mértékben hozzájárul az egyes környezetpolitikai célkitűzésekhez. Következésképpen az EUMSZ 192. cikkét kell alkalmazni a javaslat jogalapjaként.

Számos környezeti kérdéshez hasonlóan az erdőirtás egy adott területen jelentkező következményei globális hatással járhatnak. Ezért indokolt, hogy a javasolt jogalap alapján a javaslat egyaránt kiterjedjen a belföldi és a szabad forgalomba bocsátott vagy exportált termékekre. Ez lehetővé teszi az EUMSZ 191. cikke (2) bekezdésének való megfelelést, amely előírja, hogy az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, valamint az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3. cikke (3) bekezdésének való megfelelést, amely a környezet minőségének magas fokú védelméért és javításáért való munkálkodást határozza meg az Unió egyik célkitűzéseként.

Az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „*az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően határoz arról, hogy az Uniónak milyen lépéseket kell tennie a 191. cikkben említett célok elérése érdekében*”.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Az erdőirtás és az erdőpusztulás fő mozgatórugói az uniós piachoz és a nemzetközi kereskedelemhez egyaránt kapcsolódnak. Uniós szintű fellépésre van szükség az EU fogyasztási lábnyoma és a nemzetközi kereskedelmi problémák összehangolt és harmonizált módon történő kezelése érdekében, biztosítva ugyanakkor az uniós piac megfelelő működéséhez szükséges jogbiztonságot és egyértelműséget. Harmonizált megközelítés hiányában a belső kereskedelmet korlátozó intézkedéseket több tagállam hozná meg, ami megzavarná a belső piac működését. Ez súlyos hatással lenne az uniós piac működésére, veszélyeztetné az európai piaci szereplők képességét arra, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó termékeket/árukat szerezzenek be, valamint aláásná az uniós intézkedések hitelességét. Más tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem fogadnak el olyan intézkedést, amely korlátozza a mások által hozott intézkedések erdőirtásra gyakorolt potenciális hatását.

A kezdeményezés hatálya alá tartozó termékek ellátási láncai nemzetköziek és nagyon gyakran globálisak. Az ellátási lánc összetett (pl. az illegális fakitermelésre vonatkozó jogszabályokból eredő) kérdéseinek kezelésével kapcsolatos uniós tapasztalatok azt mutatják, hogy alapvető fontosságú az egyenlő versenyfeltételek biztosítása a piaci szereplők számára a termékek (áruk és származtatott termékek) uniós piacon első alkalommal történő forgalomba hozatala előtt teljesítendő követelmények tekintetében.

Az európai szinten alkalmazandó szabályok hiánya miatt versenyhátrányba kerülnek az ellátási láncaik megtisztítására kész felelős vállalkozók, a fenntarthatatlan magatartás pedig előnyökkel jár. Ezért, bár a környezet az EU és a tagállamok közötti megosztott hatáskörbe tartozik, uniós szintű intézkedésekre van szükség az erdőirtás- és erdőpusztulás-mentes ellátási láncok egységes értelmezésének biztosítása, az ilyen ellátási láncok átláthatóságának növelése, valamint – a fellépés nagyságrendje révén – az erdőirtásra gyakorolt jelentős hatás lehetővé tétele érdekében.

Amennyiben a jelen kezdeményezés egyaránt kiterjed a szabad forgalomba bocsátott, illetve az uniós piacról kivitt árukra, az uniós szintű fellépés hatékonyabb lenne, mint a nemzeti szintű fellépés, mivel megelőzné a belső piac működésére és a kereskedelmi vonatkozásokra gyakorolt esetleges kedvezőtlen hatásokat. Az uniós fellépés ezért kiegészítheti és felerősítheti a tagállamok nemzeti erőfeszítéseit. Ha azonban az EU nem cselekszik, az uniós fogyasztáshoz kapcsolódó erdőirtás és erdőpusztulás folytatódna és tovább súlyosbodna. Ez kedvezőtlen hatással lehet az EU által a biológiai sokféleség globális védelme és az éghajlatváltozás terén tett erőfeszítésekre.

- **Arányosság**

Ezzel a jogalkotási kezdeményezéssel az EU fokozza az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni fellépését egy olyan szabályozási keret létrehozásával, amelynek célja, hogy ambiciózus és végrehajtható legyen, és amely ösztönzi a fenntartható ellátási láncokra való átállást valamennyi előállító országban, az EU-ban és azon kívül egyaránt. Ezáltal az EU hiteles globális standardalkotóvá válhat. A pénzben kifejezett minimális előnyök egyértelműen ellensúlyozzák a költségeket. A kezdeményezés továbbá összhangban áll az általa kezelni kívánt probléma súlyosságával és sürgetőségével, valamint az európai zöld megállapodás prioritásaival.

E jogalkotási kezdeményezés célja az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz való uniós hozzájárulás minimálisra csökkentése. Ez a célkitűzés egy olyan többszintű, kötelező jellegű, a kellő gondosság elvén alapuló rendszer létrehozásával érhető el, amely az „erdőirtásmentes” fogalmának meghatározásán alapul, és összehasonlító teljesítményértékelési rendszerrel párosul. „*Az uniós piacon forgalomba hozott termékekkel összefüggő erdőirtás és erdőpusztulás kockázatának minimálisra csökkentésével kapcsolatos hatásvizsgálat*” (a továbbiakban: hatásvizsgálat) során végzett elemzés szerint várhatóan ezek az intézkedések lesznek a legeredményesebbek az EU által ösztönzött erdőirtás megfékezésében, és ezek a leghatékonyabbak a jelen kezdeményezés előkészítése során megvizsgált intézkedések között. A hatásvizsgálat során tett megállapítások azt igazolják, hogy a jogilag kötelező lehetőségek (például az erdőirtás-mentességre vonatkozó követelmény, a kellő gondosság elvén alapuló kötelező rendszer stb.) hatékonyabbak lennének, mint az önkéntes intézkedések (például a kellő gondosság elvén alapuló önkéntes rendszer, az önkéntes címkézés vagy az önkéntes magán tanúsítás). Ezeket a megállapításokat megerősítette a nyilvános konzultáció eredménye is, melynek során az érdekelt felek – vállalkozói szövetségek és nem kormányzati szervezetek – túlnyomó többsége támogatta a kellő gondosság elvén alapuló kötelező rendszert.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A javasolt eszköz a rendelet, mivel erre van szükség a legnagyobb fokú összehangoltság biztosításához és ahhoz, hogy elkerüljék a különböző előírások egyidejű meglétét a tagállamok között, ami aláásná az áruk szabad mozgásának alapelvét. Egy rendelet közvetlen **követelményeket határoz meg minden szereplő számára**, biztosítva ezáltal a szükséges jogbiztonságot és egy teljes mértékben integrált piac létrehozásának a lehetőségét az egész

Unióra kiterjedően. Egy rendelet továbbá **biztosítja, hogy a kötelezettségeket egyidejűleg és egyformán hajtják végre minden a 27 tagállamban**. Ezenfelül a rendelet az átültetési folyamat során **csökkenteni fogja a határidőkkel kapcsolatos bizonytalanságokat**, amelyek jellemzően felmerülnek egy irányelvvel összefüggésben, egy olyan területen, ahol az idő és a jogbiztonság kulcsfontosságú tényezők a piac méretének várható növekedése és általában a piaci dinamikák változása miatt.

Az eszköz továbbá olyan, időtálló, dinamikus rendszerként került kialakításra, amely képes **alkalmazkodni a piaci fejleményekhez, valamint az új adatokhoz és tudományos bizonyítékokhoz**. E célból **a tervek szerint a Bizottság több felhatalmazást is kap**, ami lehetővé teszi számára végrehajtási intézkedések kidolgozását, többek között az országok összehasonlító teljesítményértékelése eredményének közzétételére és a rendelet hatálya alá tartozó áruk felülvizsgálatára vonatkozóan.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése/célravezetőségi vizsgálata**

Ez a kezdeményezés az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet és a FLEGT-rendelet célravezetőségi vizsgálatának eredményeire épül, amelyet az e rendeletre vonatkozó hatásvizsgálattal egyidejűleg végeztek el.

Az uniós fa- és fatermékpiaci rendeletet illetően a célravezetőségi vizsgálat rámutatott arra, hogy az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet javította a helyzetet a harmadik országokban, köztük azokban az országokban is, ahol úgy döntöttek, hogy nem vesznek részt az önkéntes partnerségi megállapodáshoz kapcsolódó folyamatokban. A főbb uniós kereskedelmi partnerek lépéseket tettek erdészeti irányítási rendszereik megerősítése és az illegális fakitermelés csökkentése érdekében, hogy megfeleljenek az uniós fa- és fatermékpiaci rendeletben foglalt követelményeknek. Az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet – még akkor is, ha számos tervezési hiányosság és végrehajtási nehézség hátráltatja – kedvező eredményeket hozott eredményesség és hatékonyság tekintetében egyaránt. Globális kiterjedése alapot teremt az EU számára a többi fogyasztó országgal való szoros együttműködéshez. Más fogyasztó országok és a világ más részein aktív kereskedelmi partnerek az uniós fa- és fatermékpiaci rendelethez hasonló jogalkotási megközelítéseket fogadtak el. Az erdőirtás tágabb összefüggésében ezt különösen fontos szem előtt tartani, mivel azt mutatja, hogy az EU – még csökkenő piaci részesedés mellett is – globális szinten is hatást gyakorolhat és vezető szerepet tölthet be.

A végrehajtás során tapasztalt kihívások ellenére a célravezetőségi vizsgálat megállapításai azt mutatják, hogy az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet tekintetében elfogadott megközelítés – a kellő gondosság – lehetővé teszi az illegális fakitermeléssel és a földhasználat illegális megváltoztatásával kapcsolatos új és jövőbeli kihívásokra való rugalmas reagálást. Az uniós székhellyel rendelkező összes piaci szereplőre vonatkozó általános követelmény (a kellő gondosság) azt is lehetővé teszi, hogy a rendelet rugalmasan alkalmazkodjon a kereskedelmi gyakorlatokban bekövetkező változásokhoz és az országkockázati profilok változásaihoz. A javasolt lehetőség integrálja és javítja az uniós fa- és fatermékpiaci rendelettel létrehozott keretet, amelyet ezért hatályon kívül kell helyezni.

Az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet keretében létrehozott, kellő gondosság elvén alapuló eljárást e rendelet kiigazítja és továbbfejleszti olyan új elemek bevezetésével, mint a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat (4. cikk), a földrajzi adatokra vonatkozó követelmény vagy földrajzi helymeghatározás, az áruk és termékek összekapcsolása azzal a földterülettel, ahol azokat előállították (9. cikk), a vámhatóságokkal való fokozott együttműködés (14. és 24. cikk), a minimális ellenőrzési szintek (14. cikk), valamint az országok összehasonlító teljesítményértékelése (25–26. cikk).

A FLEGT-rendeletet illetően a célravezetőségi vizsgálat megerősítette a FLEGT önkéntes partnerségi megállapodások által elért eredményeket az érdekelt felek fokozott részvétele és a partnerországokban az erdészeti irányítási keretek javítása terén, ugyanakkor felhívta a figyelmet annak számos hiányosságára. Rámutatott továbbá, hogy kevés bizonyíték van arra, hogy az önkéntes partnerségi megállapodások összességében hozzájárultak az illegális fakitermelés csökkentéséhez. Bár a rendelet alapján létrehozott uniós rendszer hatékony eszköz lenne az uniós piaci szereplők megfelelési költségeinek csökkentésére, a rendszer működőképessé tételének fő eszköze – azaz az önkéntes partnerségi megállapodások – nem hozott eredményt. A FLEGT-rendelettel kapcsolatos egyik fő probléma az, hogy a fő uniós kereskedelmi partnerek nem mutattak érdeklődést az önkéntes partnerségi megállapodáshoz kapcsolódó folyamatokban való részvétel iránt, ami azt eredményezte, hogy az EU-ba irányuló faimportnak csupán 3 %-át fedi le egy működőképes önkéntes partnerségi megállapodási rendszer. Több mint 15 évvel azután, hogy a FLEGT cselekvési terv 2003-ban megteremtette ezeknek a folyamatoknak az alapját, azon 15 ország közül, amelyekkel az EU önkéntes partnerségi megállapodást kötött, csupán egy ország rendelkezik működő FLEGT engedélyezési rendszerrel, és a 10 legnagyobb uniós fakereskedelmi partner közül csak egy ország vesz részt önkéntes partnerségi megállapodási folyamatban.

Az Európai Unió által tett kétoldalú kötelezettségvállalások tiszteletben tartása, valamint a működő rendszerrel rendelkező partnerországokkal elért eredmények (FLEGT engedélyezési szakasz) megőrzése érdekében e rendelet olyan rendelkezést tartalmaz, amely kimondja, hogy a FLEGT-engedéllyel rendelkező fa megfelel a jogszerűségre vonatkozó követelménynek. Az önkéntes partnerségi megállapodások egyes elemei – lehetőség szerint és a partnerek egyetértésével – beépíthetők egyedi együttműködési programokba, például erdészeti partnerségekbe vagy másokba az erdészeti irányítás további támogatása érdekében.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A Bizottság által 2020-ban folytatott nyilvános konzultáció során közel 1,2 millió válasz érkezett be. Az érdekelt felek többsége egyetértett abban, hogy uniós szintű beavatkozásra van szükség az EU globális erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz való hozzájárulásának csökkentése érdekében. Az érdekelt felek többsége abban is egyetértett, hogy a szakpolitikai beavatkozás egyik követelményeként meg kell határozni az „EU-val összefüggésben erdőirtásmentes” fogalmát.

A szakpolitikai intézkedéseket illetően a nyilvános konzultáció során nagy támogatottságot kaptak a jogilag kötelező lehetőségek (erdőirtás-mentességre vonatkozó követelmény, a kellő gondosság elvén alapuló kötelező rendszer, kötelező állami tanúsítás stb.), míg a kevésbé szigorú, önkéntes intézkedéseket – mint a kellő gondosság elvén alapuló önkéntes rendszer, az önkéntes címkézés vagy az önkéntes magán tanúsítás – úgy ítélték meg, hogy azok nem hatékonyak. Az érdekelt felek túlnyomó többsége – vállalkozói szövetségek és nem kormányzati szervezetek – a kellő gondosság elvén alapuló kötelező rendszert támogatta, bár e rendszer vonatkozásában a különböző válaszadók által előnyben részesített részletek eltérőek voltak. Az érdekelt felekkel folytatott konzultációkból levont részletes

következtetéseket, beleértve a bevezető hatásvizsgálattal kapcsolatos visszajelzéseket, a nyilvános konzultáció során tett megállapításokat és az érdekelt felekkel folytatott célzott konzultáció eredményét, a hatásvizsgálat 2. melléklete tartalmazza.

A 2019. évi közleményben tett kijelentéssel, az európai zöld megállapodással, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiával és a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiával összhangban e kezdeményezés középpontjában az erdők állnak. Az Európai Parlament és a nem kormányzati szervezetek szorgalmazták más ökoszisztémák bevonását is. A meglévő jogszabályokkal kapcsolatos tapasztalatok alapján a hatály ily módon történő kiterjesztését korainak találták, mivel a gyakorlati tapasztalatok hiánya hátrányosan befolyásolná a jelen értékelés tárgyát képező szakpolitikai intézkedések hatékonyságát és végrehajthatóságát. Mindazonáltal sor kerül majd a hatály más ökoszisztémákra való kiterjesztése szükségességének és megvalósíthatóságának értékelésére egy korai felülvizsgálat keretében.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A különböző lehetőségek elemzésének támogatása érdekében a Bizottság **támogatási szerződést** ítélt oda külső szakértőknek két tanulmány készítésére: „*Az erdőirtás kezelésére irányuló keresleti oldali intézkedések hatásvizsgálata*” és „*Háttértanulmány az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet és a FLEGT-rendelet célravezetőségi vizsgálatához*”. Ezek a tanulmányok biztosították a hatásvizsgálatban, illetve a jelen rendeletben ismertetett szakpolitikai alternatívák alapjául szolgáló elemzés és adatok egy részét. Ez a kezdeményezés egy harmadik tanulmány megállapításaira is épít, amelynek középpontjában „*Az erdészeti ágazat és a faalapú termékek tanúsítási és ellenőrzési rendszerei*” állnak, és amelyet a hatásvizsgálattal egyidejűleg végeztek el.

A Bizottság felhasználta továbbá a világ erdőinek védelmével és helyreállításával foglalkozó bizottsági szakértői csoport/több érdekelt felet tömörítő platform ülésein tett észrevételeket, többek között az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet és a FLEGT-rendelet vonatkozásában. Az e jogalkotási kezdeményezésre vonatkozó ütemterv 2020. februári elindítása óta a csoport kilenc alkalommal ülésezett különböző formációkban, és négy külön munkaértekezletet tartott, hogy összegyűjtse a hatásvizsgálat során megvizsgált szakpolitikai alternatívákkal kapcsolatos észrevételeket.

A fent említett háttértanulmányok, a szakértői csoport ülései és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk mellett a Bizottság kiemelt figyelmet fordított a Bizottságnak szóló ajánlásokkal ellátott, az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretről szóló, 2020. október 22-i európai parlamenti állásfoglalásra (2020/2006(INL)), valamint az Európai Unió Tanácsa által kifejtett álláspontokra, különösen a 2019. évi közleményről szóló tanácsi következtetésekre[11].

- **Hatásvizsgálat**

Az előkészítő hatásvizsgálat során elvégzett előzetes életképesség-elemzés alkalmával összesen 17 szakpolitikai intézkedést vettek figyelembe. A potenciális intézkedések e kezdeti listája a lehetséges beavatkozások széles körét ölelte fel, beleértve szabályozási és nem szabályozási eszközöket egyaránt. Az életképesség-elemzés során az egyes szakpolitikai intézkedéseket számos kritérium – például a jogi, technikai, politikai megvalósíthatóság és

[11] A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések „A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról” című közleményről (15151/19., 2019. december 16.)

arányosság, potenciális eredményességük és hatékonyságuk, valamint az érdekelt felektől, az uniós tagállamoktól és harmadik országoktól kapott visszajelzések – alapján értékelték.

Az életképesség-elemzés alapján öt szakpolitikai alternatívát választottak ki és tanulmányoztak részletesebben: 1. a kellő gondosság elvén alapuló kötelező eljárás továbbfejlesztése; 2. összehasonlító teljesítményértékelési rendszer és a törvénysértést elkövető piaci szereplők listája, a kellő gondosság elvén alapuló többszintű továbbfejlesztett rendszerrel kombinálva; 3. kötelező állami tanúsítás, a kellő gondosságra vonatkozó fokozott követelménnyel kombinálva; 4. kötelező címkézés a kellő gondosságra vonatkozó fokozott követelménnyel kombinálva; 5. erdőirtás-mentességre vonatkozó követelmény az uniós piacon történő forgalomba hozatal tekintetében, amelyet összehasonlító teljesítményértékelési és országkártyarendszerek támasztanak alá.

Az összes figyelembe vett szakpolitikai lehetőség közös elemekre épül: 1. Az „erdőirtásmentes” fogalmának meghatározása, a FAO meghatározása alapján, amelynek a termékeknek meg kell felelniük; valamint egy további követelmény, amely szerint a termékeknek az előállító ország jogszabályai szerint jogszerűnek kell lenniük; 2. Olyan termékkör, amelyet rendszeresen felülvizsgálnak és frissítenek, és amely az uniós fogyasztással összefüggő legnagyobb mértékű erdőirtással járó árukra (marhahús, pálmaolaj, szója, fa, kakaó és kávé) és a termékekre összpontosul; 3. Olyan áruk és termékek uniós piacon való forgalomba hozatalának tilalma, amelyek kapcsolódnak az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz, és amelyeket nem az előállító országok alkalmazandó és vonatkozó jogszabályainak megfelelően állítottak elő. A 2–4. alternatíva kiegészül az 1. alternatíva keretében javasolt, a kellő gondosság elvén alapuló kötelező rendszerre vonatkozó követelménnyel.

Az előnyben részesített alternatíva a 2. számú alternatíva volt. Ez az alternatíva ötvözi a kellő gondosság követelményét az országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszerrel, amely figyelembe veszi az érintett árukhoz kapcsolódó erdőirtást és erdőpusztulást, valamint az országoknak az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelemben való részvételére vonatkozó kritériumokat. Ennek alapján az országok három kategóriába sorolhatók: alacsony, átlagos és magas kockázatú országok. A piaci szereplőkre és a tagállami hatóságokra vonatkozó kötelezettségek az előállító ország által jelentett kockázat szintjétől függően eltérőek, vagyis az alacsony kockázatú országokra egyszerűsített kötelezettségek érvényesek a kellő gondossággal kapcsolatban, míg a magas kockázatú országokra fokozott ellenőrzés vonatkozik.

Az előnyben részesített lehetőség várhatóan megakadályozná az érintett hat árucikk uniós fogyasztása és előállítása miatti erdőirtást, és az előrejelzések szerint 2030-ra évente jóval több mint 71 920 hektárral kevesebb erdőt érintene az EU által ösztönzött erdőirtás és erdőpusztulás. Ez azt is jelentené, hogy az érintett áruk uniós fogyasztása és előállítása miatt jelentkező, légkörbe történő szén-dioxid-kibocsátás minden évben legalább 31,9 millió tonnával csökkenne, ami évente legalább 3,2 milliárd EUR-s gazdasági megtakarítást eredményezne. Emellett ez az alternatíva várhatóan döntő mértékben hozzájárul a biológiai sokféleség védelméhez, ami ugyanakkor szorosan kapcsolódik az éghajlatváltozás megelőzéséhez is.

Ez az alternatíva bizonyára hozzájárul az uniós beavatkozás konkrét célkitűzéseinek eléréséhez is, amelyek a következők: egyenlő versenyfeltételek teremtése az uniós piacon működő vállalatok számára; az erdőirtást és erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó termékek fogyasztásának minimálisra csökkentése; valamint a jogszerű és „erdőirtásmentes” áruk és termékek iránti uniós kereslet és az azokkal való uniós

kereskedelem növelése. Az érintett árucikkeket előállító mezőgazdasági kistermelők alkalmazkodási nehézségekkel szembesülhetnek. Mindezeket a tényezőket várhatóan mérsékelni fogja a javasolt 2020-as határidő, mivel a jelenleg kereskedelmi forgalomban lévő termékek többségét 2020 előtt termelésbe vont földterületekről szereznék be.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Ez a rendelet várhatóan egyenlő versenyfeltételeket teremt az uniós piacon működő vállalkozások számára. A fenntarthatóbb termelést és átlátható ellátási láncokat megvalósító termelők várhatóan részesedést szereznek az uniós piacon, és növelik versenyképességüket az erdőirtást okozó termelőkhöz képest, méretüktől függetlenül. A kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségek fő költségtényezőjét az ellátási láncok összetettsége és a forrásországhoz kapcsolódó kockázatok jelentik, nem pedig a vállalatok mérete.

Bár a kellő gondosságra vonatkozó eljárások végrehajtása (és szükség esetén az ellátási láncok áthelyezése) nagyobb kihívást jelenthet a kkv-k számára, a kellő gondosságra vonatkozó követelmény és az összehasonlító teljesítményértékelés együttesen lehetővé tenné a kkv piaci szereplők és kereskedők számára, hogy élvezhessék a kellő gondosság elvén alapuló egyszerűsített eljárás alacsonyabb költségeit azáltal, hogy alacsony kockázatú ellátási láncokból származó termékeket választanak.

A javaslat tartalmaz egy „információs és kommunikációs rendszert” (29. cikk), amely lehetővé tenné az információk elektronikus feldolgozását az illetékes hatóságok között, valamint az illetékes hatóságok és a piaci szereplők között egyaránt. Ez a rendszer megkönnyíti és észszerűsíti a piaci szereplők kötelezettségeit és az illetékes hatóságok általi végrehajtást.

- **Alapvető jogok**

A javasolt szakpolitikai alternatíva az erdőirtás-mentesség fogalommeghatározásának és az előállító ország jogszabályainak megfelelően előállított termékeket követel meg. Ez azt jelenti, hogy az előállító országban alkalmazandó (nemzeti és nemzetközi) munkaügyi, környezetvédelmi és emberi jogi jogszabályokat figyelembe kell venni a termékek e kezdeményezésnek való megfelelőségének értékelése során. Ez kiterjed az őslakos népek jogaira is, ami várhatóan hozzájárul a kiszolgáltatott helyzetben lévő helyi közösségek jogainak védelméhez.

Uniós szinten a javaslat tiszteletben tartja az Európai Unió Alapjogi Chartáját, különösen annak 2. cikkét (az élethez való jog), 8. cikkét (a személyes adatok védelme), 16. cikkét (a vállalkozás szabadsága), 17. cikkét (a tulajdonhoz való jog) és 37. cikkét (környezetvédelem).

A Charta 52. cikke (1) bekezdésében foglaltak szerint a Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, és e jogok és szabadságok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható e jogalkotási kezdeményezés által. Az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja. A magas színvonalú környezetvédelem biztosítása és a környezet minőségének javítása a Chartában elismert egyik közérdekű célkitűzés, ami indokolhatja más alapvető jogok korlátozását.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A költségvetési vonzatokat, valamint a szükséges humán- és igazgatási erőforrásokat az ehhez a javaslathoz csatolt pénzügyi kimutatás tartalmazza.

Összesen 16 519 000 EUR-s költségvetést irányoztak elő a rendelet létrehozására és végrehajtására a működése első öt évében (ideiglenes tervek szerint 2023-tól 2027-ig). Ez magában foglal egy 6 650 000 EUR-s, humán erőforrásokra vonatkozó előirányzatot a többéves pénzügyi keret (MFF) 7. fejezetében (a rendelet végrehajtásával és a nemzetközi együttműködéssel foglalkozó öt további alkalmazott a Környezetvédelmi Főigazgatóságon, két további alkalmazott a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatóságán a kapcsolódó együttműködéshez és fejlesztéshez, valamint 1 alkalmazott az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságon a vámjogi kötelezettségek végrehajtására), valamint egyéb igazgatási költségeket. Tartalmaz továbbá egy 9 869 000 EUR-s költségvetést a többéves pénzügyi keret 3. fejezetén belül. Ez utóbbi a Bizottság szolgálatai által 2022 és 2027 között végrehajtandó jogszabályi rendelkezésekhez kapcsolódó különböző végrehajtási feladatok – köztük a közbeszerzés és az esetleges igazgatási megállapodások – támogatásához kapcsolódik.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A tagállamok hatóságai (nevezetesen a 3. fejezetben leírt illetékes hatóságok) felelősek e rendelet végrehajtásáért. E célból kockázatalapú megközelítésen alapuló ellenőrzési terveket dolgoznak ki, figyelembe véve az országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszer révén hozzárendelt kockázati szintet. A 20. cikkben meghatározott jelentéstételi keret az uniós fa- és fatermékpiaci rendelettel kapcsolatban szerzett tapasztalatokra épül, és célja, hogy megerősítse a tagállamok nyomonkövetési tevékenységének, az ellenőrzések tartalmának és minőségének felülvizsgálatát, valamint azok utókövetését.

A rendszert három év teljes körű működés után, majd azt követően ötévente felül kell vizsgálni a problémák és a lehetséges fejlesztések azonosítása érdekében. A 32. cikk kifejezetten előírja, hogy az első felülvizsgálat során értékelni kell a rendelet hatálya más ökoszisztémákra való kiterjesztésének szükségességét és megvalósíthatóságát. Ezen túlmenően a Bizottság legkésőbb két évvel a hatálybalépést követően elvégzi az I. melléklet első felülvizsgálatát, a tudományos bizonyítékok alapján.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

  - *1. cikk: Tárgy és hatály*

Az 1. cikk (1) bekezdése meghatározza a rendelet alkalmazási körét azáltal, hogy meghatározza az „érintett áruk” (azaz szarvasmarha, kakaó, kávé, olajpálma, szója és fa) és érintett termékek (azaz az I. mellékletben felsorolt termékek, amelyek az érintett árukat tartalmazzák, amelyeket azokkal etettek, vagy amelyek azok felhasználásával készültek) fogalmát, amelyekre e rendelet alkalmazandó. Egyértelművé teszi továbbá, hogy a rendelet az uniós piacon történő forgalomba hozatalra és forgalmazásra, valamint az Unióból történő kivitelre egyaránt alkalmazandó.

A (2) bekezdés pontosítja e rendelet időbeli hatályát, és megállapítja, hogy az nem alkalmazandó azokra az uniós piacon forgalomba hozott, valamint az onnan kivitt érintett árukra és termékekre, amelyeket a hatálybalépés 36. cikkben előirányzott időpontja előtt állítottak elő.

- *2. cikk: Fogalommeghatározások*

A 2. cikk tartalmazza a rendelet rendelkező részének további részében használt fogalmak meghatározását. Ezek közé tartoznak azok a fogalommeghatározások [(1)–(8) bekezdés], amelyek szükségesek az eszköz fő célkitűzésének működőképessé tételéhez, pl.: erdőirtás, erdő, ültetvények, erdőirtásmentes és előállított. A fogalommeghatározások a lehető legnagyobb mértékben nemzetközi szinten, különösen az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetén (FAO) belül kidolgozott fogalmakon alapulnak.

Az erdőirtásmentes fogalmának meghatározása a javasolt rendelet egyik fő újítása az uniós fa- és fatermékpiaci rendelethez képest. A hatásvizsgálat eredményei azt mutatják, hogy a termékekre és árukra vonatkozó egységes követelmény meghatározása – függetlenül attól, hogy azokat melyik országban állítják elő – várhatóan növelni fogja a szakpolitikai beavatkozás hatékonyságát azáltal, hogy elkerüli a jogszerű erdőirtással összefüggésben keletkező joghézagokat, és távoli nyomon követés révén megkönnyíti a végrehajtást. Emellett az erdőirtásmentes fogalmának meghatározása várhatóan megakadályozza helytelen ösztönzők létrehozását a partnerországok számára, amelyek máskülönben esetleg hajlanának arra, hogy alacsonyabb környezetvédelmi normákat alkalmazzanak termékeik EU-ba való bejutásának megkönnyítése érdekében, ha a javaslat csak jogszerűségi ellenőrzéseket határozna meg.

Az erdőirtásmentes fogalmának meghatározásában megállapított határidő 2020. december 31-e. Ez azt jelenti, hogy a rendelet hatálya alá tartozó áruk és termékek nem léphetnek be az uniós piacra, illetve nem léphetnek ki onnan, ha azokat az említett időpontot követően, erdőirtás vagy erdőpusztulás által érintett földterületen állították elő. A javasolt határidő minimálisra csökkenti az ellátási láncok zavarait és a partnerországokban jelentkező esetleges negatív hatásokat. Ez megfelel az erdőirtás megállítására irányuló nemzetközi kötelezettségvállalásoknak, például a fenntartható fejlődési célban (15.2. cél) foglaltaknak.

A többi fogalommeghatározás [(9)–(30) bekezdés] a kötelezettekre és a szabályozott tevékenységekre vonatkozik, pl.: piaci szereplő, kereskedő, forgalomba hozatal, forgalmazás stb. Ezek a lehető legnagyobb mértékben az uniós jogban a vonatkozó belső piaci és vámjogszabályokban már létező fogalmakon alapulnak, és kezelik az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet végrehajtása során felmerült konkrét problémákat is. A fogalommeghatározások kismértékben módosultak a hatásvizsgálattal összefüggésben, azok jogi pontosságának fokozása és a kapcsolódó uniós jogszabályokat érintő új fejleményekhez való alkalmazkodás érdekében.

- *3. cikk: Tilalom*

A 3. cikk a rendelet egyik sarokköve, mivel egyértelműen leírja az e rendeletnek nem megfelelő érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalának, forgalmazásának, illetve az uniós piacról történő kivitelének a tilalmát, azzal a pontosítással együtt, hogy az ilyen kereskedelmi tevékenységek végzése során mindig szükség van a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra. Az erdőirtásra (a) pont) és a jogszerűségre (b) pont) történő hivatkozásra azért van szükség, hogy lehetővé váljon e rendelet fő célkitűzéseinek átfogó kezelése.

A c) pontban foglalt tilalom kiegészíti a többit azáltal, hogy általános kötelezettséget állapít meg a tekintetben, hogy a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat kell benyújtani az érintett áruk és termékek forgalomba hozatalakor. Ez a tilalom biztosítja, hogy a piaci szereplők tisztában legyenek a kellő gondosság gyakorlására vonatkozó kötelezettségeikkel, és ne kíséreljék meg a kellő gondosság elvén alapuló eljárások mellőzését. Az uniós fa- és fatermékpiaci rendelettel kapcsolatban szerzett tapasztalatok alapján ez a követelmény

megkönnyíti a végrehajtást, valamint – szükség esetén – jogorvoslat vagy szankció alkalmazását ilyen jogsértések tekintetében.

- *4. cikk: A piaci szereplők kötelezettségei*

A 4. cikk meghatározza a piaci szereplőknek a rendelet értelmében fennálló kötelezettségeit. Ismerteti a kellő gondosság elvén alapuló eljárást, és így a piaci szereplők kötelezettségeire vonatkozó általános szabályként szolgál. Az (1) bekezdés arra kötelezi a piaci szereplőket, hogy minden érintett áru és termék tekintetében kellő gondossággal járjanak el a 3. cikk a) és b) pontjában foglalt tilalom betartása érdekében, valamint hogy a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot nyújtsanak be az érintett áruk és termékek uniós piacon való forgalomba hozatala és onnan történő kivitele előtt. A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban előírt szükséges információkat a II. melléklet tartalmazza.

A (2) bekezdés tartalmazza a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok benyújtására irányuló konkrét eljárás leírását. Miután a piaci szereplő arra a következtetésre jutott, hogy az érintett áru vagy termék összhangban áll a rendelettel, az áru vagy termék forgalomba hozatala előtt kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtania az információs rendszerbe (lásd a 31. cikket). A szabad forgalomba vagy kivitelre bocsátott érintett áruk és termékek esetében a vám-árunyilatkozatban hivatkozni kell a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra, amely lehetővé teszi a vámhatóságok és az illetékes hatóságok között szükséges szoros együttműködést. A (3) bekezdés értelmében a piaci szereplők a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat kiállításával felelősséget vállalnak a termékek megfelelőségéért. A (4) bekezdés kifejezetten előírja a piaci szereplők számára, hogy tartózkodjanak a forgalomba hozataltól vagy a kiviteltől a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat előzetes benyújtása nélkül. Az (5) bekezdés ugyanezt a kötelezettséget állapítja meg, amennyiben 1. az érintett termékek vagy áruk nem felelnek meg az „erdőirtás-mentességre” vagy a „jogszerűségre” vonatkozó követelményeknek, vagy 2. a kellő gondosság elvén alapuló eljárás során arra a következtetésre jutottak, hogy a meg nem felelés kockázata nem elhanyagolható, vagy 3. a kellő gondosság elvén alapuló eljárás még nem zárult le. A (6) bekezdés arra kötelezi a piaci szereplőket, hogy tegyenek intézkedéseket, és tájékoztassák az illetékes hatóságokat, ha a kellő gondosság elvén alapuló eljárás lezárulta és a nyilatkozat benyújtása után új információk válnak elérhetővé.

- *6. cikk: A kereskedők kötelezettségei*

E rendelet alkalmazásában – az uniós fa- és fatermékpiaci rendelethez hasonlóan – a kereskedő „bármely természetes vagy jogi személy, amely kereskedelmi tevékenysége során a belső piacon forgalmazza az érintett árukat és termékeket” [2. cikk j) pont]. A kereskedőkre általában enyhébb kötelezettségek vonatkoznak, mint a piaci szereplőkre, mivel mire a kereskedő értékesítheti az érintett árukat vagy termékeket, azokat már forgalomba hozták. Ugyanakkor azonban a kereskedők, különösen a nagykereskedők, jelentős befolyással bírnak az ellátási láncokra, és fontos szerepet játszanak annak biztosításában, hogy az érintett áruk és termékek erdőirtásmentesek legyenek.

Ezért ez a cikk különbséget tesz a nem kis- és középvállalkozásnak (kkv) minősülő nagykereskedőkre és a kkv-nak minősülő kereskedőkre alkalmazandó kötelezettségek között. A (2) és (3) bekezdés értelmében a kkv-nak minősülő kereskedőknek nyilvántartást kell vezetniük beszállítóikról és vevőikről, ezeket az adatokat legalább öt évig meg kell őrizniük, és kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátaniuk. Ez a követelmény a becslések szerint csak elhanyagolható költségekkel jár, mivel ezek az információk várhatóan a rendes üzleti tevékenység részét képezik majd. A kkv-nak minősülő kereskedőknek is intézkedniük kell és tájékoztatniuk kell az illetékes hatóságokat, ha új információk válnak ismertté áruik és termékeik meg nem felelésével kapcsolatban (4. bekezdés).

Ezzel szemben a kkv-nak nem minősülő nagykereskedőkre ugyanazok a kötelezettségek vonatkoznak, mint a piaci szereplőkre ((5) bekezdés). Következésképpen a nagykereskedőknek a 4. cikk szerinti, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot kell benyújtaniuk, ezáltal felelősséget vállalva az érintett áru vagy termék e rendeletnek való megfeleléséért. Továbbá ugyanaz a kellő gondosság elvén alapuló eljárás vonatkozik rájuk, mint a piaci szereplőkre: az információgyűjtés mellett kockázatértékelést, valamint – szükség esetén – kockázatcsökkentést kell végezniük a 10. cikk szerint. A kkv-nak minősülő kereskedők mentesülnek e kötelezettségek alól. Hasonlóképpen, a nagykereskedőknek ugyanazokon az ellenőrzéseken kell átesniük, mint a piaci szereplőknek a 15. cikkben előírtak szerint, míg a kkv-nak minősülő kereskedőkre a 16. cikkben említett ellenőrzések vonatkoznak.

- *8. cikk: Kellő gondosság*

A 8. cikk felvázolja a kellő gondosság elvén alapuló eljárást, amely a 4. cikk (1) bekezdése értelmében a piaci szereplők, valamint a 6. cikk (5) bekezdése értelmében a kkv-nak nem minősülő kereskedők kötelezettségét képezi. A kellő gondosság elvén alapuló eljárásnak minden esetben biztosítania kell, hogy elhanyagolható mértékű annak a kockázata, hogy nem megfelelő árukat vagy termékeket hoznak forgalomba az uniós piacon vagy visznek ki onnan. Ennek érdekében a piaci szereplők és a nem kkv kereskedők összegyűjtik az összes vonatkozó információt (a 9. cikkben foglaltak szerint) – a kellő gondosság elvén alapuló eljárás első lépése. Ezen információk alapján azonosítják és értékelik annak a kockázatát, hogy az érintett áruk és termékek esetleg nem felelnek meg e rendelet követelményeinek [a 10. cikk (1)–(4) bekezdése és a 10. cikk (6) bekezdése] – a kellő gondosság elvén alapuló eljárás második lépése. Szükség esetén az ilyen kockázatokat megfelelő mértékben, elhanyagolható szintre csökkentik [10. cikk (5) bekezdés] – a kellő gondosság elvén alapuló eljárás harmadik lépése.

Az érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalát vagy uniós piacról történő kivitelét megelőzően kellő gondossággal kell eljárni. Ha a kockázatértékelés során arra a következtetésre jutnak, hogy nem elhanyagolható annak a kockázata, hogy nem megfelelő áruk vagy termékek kerülnek az uniós piacra, a piaci szereplőnek kockázatcsökkentő intézkedéseket kell tennie, amelyek alkalmasak arra, hogy a kockázatot elhanyagolható szintre csökkentsék. Ha nincs hozzáférés az alkalmazandó jogszabályokhoz vagy más releváns információkhoz, a kockázat nem értékelhető teljeskörűen, és így nem csökkenthető elhanyagolható szintre. Ha a kockázatot nem lehet elhanyagolható szintre csökkenteni, a piaci szereplő nem hozhatja forgalomba az érintett árukat vagy termékeket az uniós piacon [10. cikk (1) bekezdés].

- *9. cikk: Tájékoztatási követelmény*

Az uniós fa- és fatermékpiaci rendelethez képest jelentős újításnak számít a 9. cikkben foglalt, földrajzi adatok szolgáltatására vonatkozó kötelezettség, amely előírja a piaci szereplők számára, hogy összegyűjtsék az összes olyan földterület földrajzi koordinátáit (vagy földrajzi helymeghatározását a földrajzi szélesség és hosszúság megadásával), ahol az érintett árukat és termékeket előállították. Mivel az erdőirtás összefügg a földhasználat megváltoztatásával, az erdőirtás nyomon követéséhez pontosan össze kell kapcsolni az uniós piacon forgalomba hozott vagy onnan kivitt árut vagy terméket azzal a földterülettel, ahol azt termesztették vagy tenyésztették.

Annak földterületnek vagy gazdaságnak a meghatározására vonatkozó követelmény, ahol az árut előállították, lehetővé teszi műholdas képek és helymeghatározás – széles körben hozzáférhető és szabadon használható digitális eszközök – alkalmazását annak ellenőrzésére, hogy egy termék vagy áru megfelel-e a követelményeknek. A földterületre vonatkozó földrajzi információk és a műholdas megfigyelés olyan, valós környezetben tesztelt

kombináció, amelyről korábban már bebizonyosodott, hogy alkalmas az erdőirtás adott területen történő megfékezésére, és várhatóan növeli a szakpolitikai beavatkozás hatékonyságát, ugyanakkor pedig megnehezíti és könnyebben felderíthetővé teszi az ellátási láncban elkövetett csalásokat. Az Unió kifejlesztette saját helymeghatározási, navigációs és időmeghatározási (PNT) technológiáját (EGNOS/Galileo), valamint saját Föld-megfigyelési rendszerét (Kopernikusz program). Mind az EGNOS/Galileo, mind pedig a Kopernikusz program jelentős gazdasági előnyökkel járó, korszerű szolgáltatásokat kínál köz- és magánszférabeli felhasználóknak egyaránt. Ezért az EGNOS/Galileo és a Kopernikusz program használatával nyert műholdas képek és helymeghatározás a megfelelőség-ellenőrzésekhez használt információk részét képezhetik.

A termékeket a földterülettel összekapcsoló földrajzi információkat már használják iparági és tanúsító szervezetek, valamint a vonatkozó uniós jogszabályok. Az (EU) 2018/2001 irányelv előírja a „biomassza-kinyerési területre” vonatkozó információszolgáltatást problémás országok vonatkozásában. Számos uniós szabály biztosítja a marhahús nyomonkövethetőségét „a születéstől az elpusztulásig”, többek között füljelzők, marhalevelek és számítógépes adatbázis segítségével.

- *10. cikk: Kockázatértékelés és -csökkentés*

A 10. cikk felvázolja azokat a lépéseket, amelyeket az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó érintett áruk és termékek forgalomba hozatala által jelentett kockázat értékelése és csökkentése érdekében kell megtenni. Így ez a cikk részletesen leírja a kockázatértékelés és a kockázatcsökkentés elvégzésének kritériumait és módozatait – a 8. cikkben bemutatott, kellő gondosság elvén alapuló eljárás 2., illetve 3. lépése. A 10. cikk (1) bekezdése egyértelművé teszi a kockázatértékelés célját, vagyis az érintett áruk és termékek e rendeletnek való esetleges meg nem felelésének megállapítását, és fő kötelezettségként előírja a piaci szereplők számára, hogy csak akkor hozzák forgalomba az érintett árut vagy terméket, ha bizonyítani tudják, hogy a meg nem felelés kockázata elhanyagolható. Az elhanyagolható kockázat fogalmát a 2. cikk (18) bekezdése akként határozza meg, hogy az érintett áruk vagy termékek 3. cikk a) és b) pontjának való megfelelésére vonatkozó termékspecifikus és általános információk teljes körű értékelése nem ad okot aggodalomra.

Az uniós fa- és fatermékpiaci rendeletben megállapított kockázatértékelési kritériumokra építve a (2) bekezdés tovább pontosítja ezeket, és további tájékoztatást nyújt a piaci szereplőknek a figyelembe veendő elemekről, tükrözve azt a tényt, hogy e rendelet egyaránt hangsúlyt helyez a jogszerűségre és a fenntarthatóságra (vagyis az erdőirtás-mentességre). Az országok összehasonlító teljesítményértékelési rendszere által meghatározott kockázati szint mellett a lista információkat tartalmaz az előállító országról/területről, az érintett áru és termék jellemzőiről, valamint az ellátási láncról, továbbá egyéb releváns kiegészítő információkat tartalmaz, például tanúsítási vagy más harmadik fél általi ellenőrzési eszközöket, amennyiben azok megfelelnek a 9. cikkben meghatározott tájékoztatási követelményeknek.

- *12. cikk: A kellő gondosság elvén alapuló egyszerűsített eljárás*

A 12. cikk az érintett áruk és termékek olyan országból vagy országrészekből történő beszerzéséből eredő kötelezettségeket írja le, amelyet a 4. fejezetben ismertetett, országok összehasonlító teljesítményértékelése alapján alacsony kockázatúnak értékeltek. Ha az összehasonlító teljesítményértékelés alapján az előállító ország vagy országrészek alacsony kockázatot jelentenek, a piaci szereplők továbbra is a 9. cikkben előírt kötelezettség hatálya alá tartoznak – a kellő gondosság elvén alapuló eljárás 1. lépése, azaz információkat, dokumentumokat és adatokat kell gyűjteniük annak igazolására, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek e rendelet 3. cikkének. Ugyanakkor azonban mentesülnek a kellő

gondosság elvén alapuló eljárás második és harmadik lépése, vagyis a 10. cikkben leírt kockázatértékelés és kockázatcsökkentés elvégzése alól. Ezért ebben az esetben a piaci szereplők főszabály szerint nem kötelesek igazolni, hogy a meg nem felelés kockázata elhanyagolható.

Amennyiben azonban a piaci szereplő tudomást szerezne – például adatgyűjtés révén – bármilyen, a meg nem felelés konkrét kockázatára vonatkozó információról, a 8. cikkben foglalt valamennyi kötelezettséget és így a kellő gondosságra irányuló eljárás mindhárom lépését teljesíteni kell [12. cikk (2) bekezdés].

- *14. cikk: Ellenőrzési kötelezettségek*

A 14. cikk meghatározza az illetékes hatóságok általános kötelezettségeit a rendelet keretében. Az (1) és (2) bekezdés megállapítja az illetékes hatóságok fő kötelezettségét, miszerint ellenőrzéseket kell végezniük a piaci szereplők és a kereskedők tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeknek való megfelelésük értékelése, valamint annak megállapítása érdekében, hogy az uniós piacon forgalomba hozott, forgalmazott vagy onnan kivitt érintett áruk és termékek megfelelnek-e a rendeletnek. A (3) bekezdés a kockázatalapú tervre hivatkozik, amely az illetékes hatóság által végzett ellenőrzések alapjául szolgáló kulcsfontosságú eszköz. Az ellenőrzési terveknek tartalmazniuk kell a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzésének elvégzéséhez szükséges kockázati kritériumokat. A terveket rendszeresen felül kell vizsgálni azok végrehajtása eredményeinek tükrében. Azon piaci szereplők és kereskedők esetében, amelyek következetes eredményeket mutatnak fel a megfelelőség terén, csökkenthető az ellenőrzések gyakorisága.

A (4) bekezdés előírja az illetékes hatóságok számára, hogy a 31. cikk értelmében létrehozott információs rendszerbe integrált elektronikus adatfeldolgozási technikák alkalmazásával végezzék el a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzését.

Az (5) bekezdés előírja, hogy a kockázatelemzésnek lehetővé kell tennie az illetékes hatóságok számára az ellenőrizendő piaci szereplők vagy kereskedők, illetve érintett áruk és termékek azonosítását.

A (6) bekezdés előírja az illetékes hatóságok számára, hogy haladéktalanul intézkedjenek abban az esetben, ha a kockázatelemzés során kiderül, hogy bizonyos áruk és termékek esetében magas a meg nem felelés kockázata. Az ilyen intézkedések az áruk és termékek forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának felfüggesztésére irányuló ideiglenes intézkedéseket vonhatnak maguk után. Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó áruk esetében, és amint a 26. cikk (1) bekezdésében meghatározott elektronikus interfész rendelkezésre áll, az illetékes hatóságok kérhetik a vámhatóságokat, hogy függesszék fel a magas kockázatú áruk szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét.

A magas kockázatú áruk és termékek ideiglenes felfüggesztése lehetővé teszi az illetékes hatóságok számára, hogy elvégezzék a szükséges ellenőrzéseket az áruk és termékek megfelelőségét illetően. A (7) bekezdés 3 munkanapos kezdeti felfüggesztési időszakot határoz meg, amely meghosszabbítható, ha az illetékes hatóságoknak több időre van szükségük.

A (8) bekezdés előírja az illetékes hatóságok számára az információcserét és az ellenőrzési tervekben foglalt kockázati kritériumok kidolgozásának összehangolását. Ennek elő kell segítenie a rendelet egységes alkalmazását, és javítania kell annak hatékonyságát.

A (9) bekezdés fontos kötelezettséget ró a tagállamokra, miszerint hatékony ellenőrzéseket kell biztosítaniuk illetékes hatóságaikon keresztül. A két alkalmazott paraméter garantálja bizonyos számú piaci szereplő és kereskedő ellenőrzését, ugyanakkor az egyes áru- és termékkategóriákban a piaci érték bizonyos százalékát is előírja. Az olyan egydimenziós

megközelítések, mint például néhány, jelentős piaci részesedéssel rendelkező piaci szereplő és kereskedő ellenőrzése, vagy nagyszámú, elhanyagolható piaci részesedéssel rendelkező kis piaci szereplő és kereskedő ellenőrzése, nem biztosítanák e rendelet szükséges hatékonyságát, ezért az (5) bekezdés kizárja azokat. A lefedettség százalékos arányaira azért van szükség, hogy lehetővé váljon a piac átfogó ellenőrzése, amely elrettentő erővel bír az esetleges jogsértések tekintetében.

A (10) bekezdés az országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszerre utal, és megállapítja az illetékes hatóságok által a magas kockázatú országokban vagy országrészekben előállított áruk és termékek tekintetében végzett fokozott ellenőrzés (20. cikk) szükségességét. Ily módon összekapcsolja az illetékes hatóságok feladatait a háromszintű összehasonlító teljesítményértékelési rendszerrel (a 27. cikkben leírtak szerint).

A kockázatalapú tervekkel összhangban végzett ellenőrzések fontossága ellenére a (11) bekezdés egyértelművé teszi, hogy az illetékes hatóságoknak az e tervek hatókörén kívül eső ellenőrzéseket is kell végezniük, amennyiben bizonyítékok vagy egyéb releváns információk birtokába jutnak az e rendeletnek való esetleges meg nem felelésre vonatkozóan.

- *15. cikk: A piaci szereplők ellenőrzése*

Ez a cikk meghatározza az illetékes hatóságok kötelezettségeit a piaci szereplőkkel kapcsolatban elvégzendő ellenőrzések tekintetében. A rendelet az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet 10. cikkének (3) bekezdésére épül, de további pontosítást és iránymutatást nyújt az illetékes hatóság által elvégzendő ellenőrzésekre vonatkozó konkrét kritériumokkal kapcsolatban, a kellő gondosság elvén alapuló, alkalmazott rendszer vonatkozó dokumentációjának alaposabb elemzése és a meg nem felelés kockázatának megfelelőbb értékelése érdekében. Az illetékes hatóságok számára a megfelelőség-ellenőrzésekhez rendelkezésre álló egyértelmű előírások alapvető fontosságúak e rendelet Unió-szerte történő hatékony és egységes alkalmazásának biztosításához.

A (2) bekezdés különbséget tesz a kötelező és a fakultatív intézkedések között. Az a)–d) pontban említett kötelező intézkedések magukban foglalják a kellő gondosságra vonatkozó dokumentáció és eljárások ellenőrzéseit, amelyek esetén nincs szükség a termékek vagy más helyszíni tevékenységek illetékes hatóságok általi műszaki elemzésére. Az e)–h) pontban szereplő fakultatív intézkedések helyszíni ellenőrzést, valamint műszaki és tudományos ellenőrzéseket foglalnak magukban, amelyekkel meghatározható az adott áru vagy termék előállításának pontos helye, és az, hogy az erdőirtásmentes volt-e.

- *19. cikk: Jelentéstétel*

A 19. cikk ismerteti a tagállamok jelentéstételi kötelezettségeit a javasolt rendelet végrehajtásával kapcsolatban. Ez a cikk az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet 20. cikkére (Jelentéstétel) épül, amelyet a későbbiekben módosított az (EU) 2019/1010 rendelet, amely összehangolta a környezetvédelmi jogszabályokban foglalt jelentéstételi kötelezettségeket[12]. Ennélfogva a 19. cikk megerősíti, hogy a tagállamok évente jelentést tesznek e rendelet alkalmazásáról ((1) bekezdés), és hogy a Bizottság szolgálatai évente uniós szintű áttekintést tesznek közzé a tagállamok által benyújtott adatok alapján ((3) bekezdés).

A (2) bekezdés tovább pontosítja a tagállamok által szolgáltatandó információkat a jelentéstételi kötelezettségek megerősítése, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy a

[12] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1010 rendelete (2019. június 5.) a környezettel kapcsolatos jogszabályok területén a jelentéstételi kötelezettségek összehangolásáról, valamint a 166/2006/EK és a 995/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 2002/49/EK, a 2004/35/EK, a 2007/2/EK, a 2009/147/EK és a 2010/63/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 338/97/EK és a 2173/2005/EK tanácsi rendelet, továbbá a 86/278/EGK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 170., 2019.6.25., 126. o.).

Bizottság pontosabban elemezze a tagállamok nyomonkövetési tevékenységének minőségét. Ez összhangban áll az Európai Számvevőszék 21/2021. sz. különjelentésével, amely kiemelte az uniós fa- és fatermékpiaci rendeletben meghatározott jelentéstételi rendszer hiányosságait[13], és lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy hatékonyan foglalkozzon a Számvevőszék azon ajánlásával, hogy szigorítsa a tagállami ellenőrzések felülvizsgálatát[14].

- *20. cikk: Fokozott ellenőrzés*

Ha az érintett árukat és termékeket olyan országból vagy országrészekből szerzik be, amelyet az 5. fejezetben ismertetett, országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszer alapján magas kockázatúnak értékeltek, akkor ezeket az érintett illetékes hatóságok fokozott ellenőrzésnek vetik alá. A 12. cikktől eltérően a 20. cikk a kellő gondosságra vonatkozóan nem határoz meg eltérő kötelezettségeket a piaci szereplőkre és a kereskedőkre nézve.

Az illetékes hatóságok biztosítják, hogy az általuk évente végzett ellenőrzések a piaci szereplők legalább 15 %-ára, valamint a magas kockázatot jelentő országokban vagy országrészekben előállított érintett áruk és termékek mennyiségének legalább 15 %-ára kiterjedjenek.

Hangsúlyozni kell, hogy a 27. cikk szerint a rendelet hatálybalépésekor valamennyi országhoz átlagos kockázati szintet rendelnek. Ezért a fenti kötelezettségek akkor merülnek fel az illetékes hatóságok számára, amint egy magas kockázatú ország vagy országrészek szerepelnek a Bizottság által a 27. cikk (1) bekezdése szerint közzéteendő listán, és mindaddig fennállnak, amíg piacaikon sor kerül magas kockázatú országokban előállított érintett áruk és termékek forgalomba hozatalára vagy forgalmazására.

- *22. cikk: Piacfelügyeleti intézkedések*

A 22. cikk előírja az illetékes hatóságok számára, hogy haladéktalanul intézkedjenek, amennyiben megállapítják, hogy valamely érintett áru vagy termék nem felel meg e rendeletnek. Ebben az esetben az illetékes hatóságok előírják, hogy az érintett piaci szereplő vagy kereskedő megfelelő és arányos korrekciós intézkedést tegyen a meg nem felelés megszüntetése érdekében.

A (2) bekezdés ismerteti azokat a lehetséges korrekciós intézkedéseket, amelyek megtételére a piaci szereplő vagy a kereskedő kötelezhető. Ez a rendelkezés kifejezetten a piacfelügyeleti rendelet 16. cikkén alapul[15]; e rendelet 3. cikke értelmében „*»visszahívás«: minden olyan intézkedés, amelynek célja a végfelhasználó számára már hozzáférhetővé tett termék visszavétele*”; ugyanakkor a „*»forgalomból történő kivonás«: minden olyan intézkedés, amelynek célja, hogy megakadályozza az ellátási láncba már bekerült termék forgalmazását*”.

- *23. cikk: Szankciók*

---

13 A Számvevőszék 21/2021. számú különjelentése: „Az uniós erdők biodiverzitása és az őket érintő éghajlatváltozás terén nyújtott uniós támogatás: pozitív, de korlátozott eredmények”. Lásd különösen a 36. pontot, amelyben a Számvevőszék szerint: „*A fa- és fatermékpiaci rendelet keretében történő beszámolás nem szolgáltat olyan információkat, amelyek révén minőségileg értékelni lehetne a tagállamok nyomonkövetési tevékenységét, az illegális fakitermelést meghatározó nemzeti szabályokat vagy az ellenőrzések során alkalmazott eljárásokat. Azt sem követeli meg a tagállamoktól, hogy válaszaikat dokumentumokkal támasszák alá, amelyek lehetővé tennék az információk pontosságának vagy teljeskörűségének ellenőrzését*”.

14 Lásd a 2. ajánlás a) pontját: „*Javasoljuk, hogy a Bizottság: a) mérje fel annak lehetőségét, hogy jogalkotási javaslatokat tegyen a fa- és fatermékpiaci rendelet tagállami ellenőrzése felülvizsgálatának erősítésére*”.

15 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1020 rendelete (2019. június 20.) a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról (HL L 169., 2019.6.25., 1. o.).

A 23. cikk megállapítja a tagállamok azon kötelezettségét, hogy meghatározzák az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat. A hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók megléte és alkalmazása a nemzeti rendszerekben kulcsfontosságú elem e rendelet Unió-szerte történő hatékony és egységes végrehajtása szempontjából.

A (2) bekezdés ezért tartalmazza a nemzeti jogrendszerekben megállapítandó szankciók listáját. Ez a lista magában foglalja a pénzbírságokat, az érintett áruk és termékek elkobzását, a bevételek elkobzását, az érintett gazdasági tevékenységek felfüggesztését vagy megtiltását, valamint a rendeletet megsértő piaci szereplők és kereskedők közbeszerzési eljárásokból való kizárását. A tagállami jogszabályoknak a rendeletet megsértő piaci szereplő vagy kereskedő éves forgalmától függően változó összegű pénzbírságokat kell előírniuk. Ez különösen fontos abból a szempontból, hogy visszatartja a kkv-nak nem minősülő nagy piaci szereplőket és kereskedőket a rendelet megsértésétől. Ezáltal hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók megállapítására szolgál.

- *24. cikk: Ellenőrzések*

A 24. cikk meghatározza a „szabad forgalomba bocsátás”, illetve a „kivitel” vámeljárás alá vont érintett áruk és termékek ellenőrzésének szabályait.

A (2) bekezdés megállapítja, hogy az illetékes hatóságok felelősek az e rendeletnek való megfelelés ellenőrzéséért, az Unió területére belépő vagy azt elhagyó áruk és termékek tekintetében is. Tisztázza továbbá az (EU) 952/2013 rendelet és az (EU) 2019/1020 rendelet rendelkezéseinek egymásra gyakorolt hatásait. A (3) bekezdés meghatározza a vámhatóságok alapvető szerepét, amely az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett árukra és termékekre vonatkozó helyes nyilatkozat ellenőrzésében áll.

Az Unióba belépő vagy az Uniót elhagyó érintett áruhoz vagy termékhez kapcsolódó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot rögzíteni kell a 31. cikkben említett információs rendszerben. A (4) bekezdés értelmében az említett információs rendszer ezt követően hivatkozási számot rendel a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozathoz, amelyet az adott érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátására vagy kivitelére vonatkozó vám-árunyilatkozat benyújtásakor a vámhatóság rendelkezésére kell bocsátani, kivéve, ha a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat benyújtására a 26. cikk (2) bekezdése szerint kerül sor.

Az (5) bekezdés előírja, hogy az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátására vagy kivitelére vonatkozó vám-árunyilatkozat benyújtásakor a vámhatóságoknak a 26. cikk (1) bekezdésében említett elektronikus interfész használatával ellenőrizniük kell az adott érintett áruhoz vagy termékhez kapcsolódó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat státuszát.

A (6) bekezdés előírja, hogy amennyiben az illetékes hatóságok által a 14. cikk (4) bekezdése szerint elvégzett kockázatelemzés során megállapítják, hogy egy érintett áru vagy termék esetében magas a kockázata annak, hogy nem felel meg e rendelet követelményeinek, akkor az adott érintett áruhoz vagy termékhez kapcsolódó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat státuszát ennek megfelelően módosítani kell az információs rendszerben. Ilyen körülmények között a vámhatóságoknak fel kell függeszteniük az adott érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét.

A (7) bekezdés ismerteti azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén a vámhatóságoknak engedélyezniük kell az érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét.

A (8) bekezdés meghatározza azt az eljárást, amelyet abban az esetben kell követni, ha az illetékes hatóságok megállapítják, hogy az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó valamely érintett áru vagy termék nem felel meg e rendeletnek. Ebben az esetben az illetékes hatóságoknak az információs rendszerben ennek megfelelően módosítaniuk kell az adott kellő

gondosságra vonatkozó nyilatkozat státuszát, és az információs rendszerben jelezhetik azt is, hogy ellenzik az érintett áru vagy termék más vámeljárás alá vonását.

Az adott státusz közlését követően a vámhatóságok nem engedélyezhetik az adott érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét, továbbá megjegyzést kell feltüntetniük a váminformatikai rendszerben és – lehetőség szerint – az érintett árut vagy terméket kísérő bármely okmányon.

Amennyiben az érintett áru vagy termék vonatkozásában ezt követően más vámeljárásra tesznek nyilatkozatot, és ha az illetékes hatóságok nem emelnek kifogást az ilyen eljárás alá vonással szemben, a piaci szereplőknek fel kell tüntetniük a megjegyzést a vám-árunyilatkozatokban és azonos feltételek mellett rögzíteniük kell a váminformatikai rendszerben, továbbá – lehetőség szerint – az ilyen eljárások során használt kísérő okmányokon.

A (10) bekezdés szerint a vámhatóságok megsemmisíthetik vagy más módon működésképtelenné tehetik a nem megfelelő érintett árut vagy terméket az illetékes hatóságok kérésére, illetve ha azt szükségesnek és arányosnak ítélik meg. Az ilyen intézkedés költségét az érintett áru vagy termék tulajdonosa viseli.

- *25. cikk: A hatóságok közötti információcsere és együttműködés*

Ez a cikk kötelezettséget ír elő az illetékes hatóságok, a vámhatóságok és a Bizottság számára arra vonatkozóan, hogy működjenek együtt a rendelet végrehajtása során ((1) bekezdés).

A (2) és a (3) bekezdés kapcsolatot hoz létre a 952/2013/EU rendelet szerinti együttműködési és információcsere-mechanizmusokkal.

- *26. cikk: Elektronikus interfészek*

Az (1) bekezdés előírja a Bizottság számára egy elektronikus interfész létrehozását, amely összekapcsolja az uniós egyablakos ügyintézési környezetet a 31. cikk alapján létrehozott információs rendszerrel. A (2) bekezdés meghatározza az ilyen interfész alapvető funkcióit, a (3) bekezdés pedig felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el az interfész részletes adatainak és működésének meghatározása céljából.

- *27. cikk: Az országok értékelése*

A 27. cikk bevezeti az országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszert, amely e rendelet egyik kulcsfontosságú eleme. Az összehasonlító teljesítményértékelés célja, hogy ösztönözze az országokat szigorúbb erdővédelem és erdészeti irányítás biztosítására, a kereskedelem megkönnyítésére és a végrehajtási erőfeszítések megfelelőbb kalibrálására azáltal, hogy segíti az illetékes hatóságokat abban, hogy az erőforrásokat oda összpontosítsák, ahol azokra a legnagyobb szükség van, valamint hogy csökkentsék a vállalatok megfelelési költségeit.

Az összehasonlító teljesítményértékelési rendszer alkalmazásával a Bizottság felméri annak a kockázatát, hogy egyes országokban vagy országrészekben esetleg olyan érintett árukat és termékeket állítanak elő, amelyek nem erdőirtásmentesek. Az összehasonlító teljesítményértékelési rendszer minden országhoz vagy országrészhez hozzárendeli a három lehetséges kockázati szint egyikét: alacsony, átlagos és magas kockázat. A rendelet hatálybalépésekor minden országhoz átlagos kockázati szintet rendelnek. Az értékelés a (2) bekezdésben felvázolt kritériumokon fog alapulni.

A (3) bekezdés ismerteti a Bizottság által valamely ország vagy országrészek kockázati kategóriájának megváltoztatása előtt követendő eljárást. Ez magában foglalja az ország felkérését arra, hogy megfelelő időn belül adjon választ és szolgáltasson hasznosnak ítélt

információkat többek között az ország által a helyzet orvoslása érdekében tett intézkedésekről.

Bizottsági végrehajtási jogi aktusok elfogadásával a Bizottság nyilvánosan elérhetővé teszi az országok kockázat szerinti besorolását, és szükség esetén frissíti a listát, amennyiben új tudományos bizonyítékok megjelenése ezt szükségessé teszi. A piaci szereplőkre és a tagállamok illetékes hatóságaira vonatkozó kötelezettségek eltérőek az előállító ország vagy országrészek kockázati szintjétől függően, így az alacsony kockázatú országokból vagy országrészekből beszerzést végző piaci szereplőkre egyszerűsített kötelezettségek vonatkoznak a kellő gondossággal kapcsolatban (12. cikk), míg a magas kockázatú országokban vagy országrészekben előállított érintett áruk és termékek ellenőrzését végző illetékes hatóságokra fokozott ellenőrzés vonatkozik (20. cikk).

- *29. cikk: Természetes vagy jogi személyek indokolással alátámasztott aggályai*

A 15. és a 16. cikk értelmében az illetékes hatóság ellenőrizheti a piaci szereplőket és a kereskedőket, ha releváns információ birtokába jut, többek között harmadik felek indokolással alátámasztott aggályai alapján is. A 2. cikk 21. pontja értelmében „»indokolással alátámasztott aggály«: *az e rendeletnek való meg nem felelésre vonatkozó objektív és ellenőrizhető információkon alapuló, kellően megalapozott állítás, amely szükségessé teheti az illetékes hatóságok beavatkozását*”.

Az indokolással alátámasztott aggályok vonatkozhatnak konkrét szállítmányokra, beszállítókra, piaci szereplőkre, kereskedőkre vagy bármely konkrét előállító országban fennálló helyzetre, amely kockázattal jár az érintett áru vagy termék forgalomba hozatalát illetően, és amely ennek következtében szükségessé teheti az illetékes hatóságok beavatkozását. Az indokolással alátámasztott aggályok az uniós fa- és fatermékpiaci rendeletben létrehozott rendszernek is részét képezték [10. cikk (2) bekezdés]. A 29. cikk ezekre a tapasztalatokra épít, és tisztázza az illetékes hatóság arra vonatkozó kötelezettségeit, hogy értékelje az indokolással alátámasztott aggályokat és megtegye azokat az operatív lépéseket, amelyekre szükség lehet a jogsértések felderítéséhez, valamint a belső piacon történő további forgalomba hozatal és forgalmazás megakadályozásához.

Az indokolással alátámasztott aggályok a piaci szereplők és a kereskedők szempontjából is jelentőséggel bírnak. E rendelet 4. cikkének (6) bekezdése kimondja, hogy az a piaci szereplő, amely indokolással alátámasztott aggály közlése útján tudomást szerzett az érintett áru vagy termék meg nem feleléséről, köteles haladéktalanul tájékoztatni annak az országnak az illetékes hatóságát, ahol a terméket forgalomba hozták vagy ahonnan azt kivitték. Ugyanez a kötelezettség vonatkozik a kereskedőkre, függetlenül azok méretétől [6. cikk (4) és (5) bekezdés]. A 10. cikk (2) bekezdésének i) pontja előírja továbbá, hogy az indokolással alátámasztott aggály fennállását kockázatértékelési kritériumként figyelembe kell venni.

- *31. cikk: „Nyilvántartási” információs rendszer*

A 31. cikk előírja a Bizottság számára, hogy hozzon létre egy információs rendszert, amelyen keresztül a 4. cikk (2) bekezdésében előírt, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat hozzáférhetővé kell tenni az illetékes hatóságok számára.

A (2) bekezdés meghatározza a rendszer minimálisan előírt funkcióit, beleértve többek között a vámhatósággal való összeköttetését az uniós egyablakos vámügyintézési környezeten keresztül. A (3) bekezdés azt a feladatot ruházza rá a Bizottságra, hogy végrehajtási jogi aktus útján állapítsa meg a rendszer működésére vonatkozó szabályokat.

A (4) és az (5) bekezdés az információs rendszerhez való hozzáférésre vonatkozik. A piaci szereplők és a kereskedők, valamint az illetékes hatóságok hozzáféréssel rendelkeznek az

információs rendszerhez mint a rendelet végrehajtásához szolgáló központi adatbázishoz, a hozzáférésük részletei pedig a kötelezettségeiktől függnek. A szélesebb nyilvánosság számára is anonimizált hozzáférést kell biztosítani az adatokhoz.

- *32. cikk: Felülvizsgálat*

A 32. cikk megállapítja a rendelet felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat. Az (1) bekezdés elrendeli, hogy az első felülvizsgálati folyamatra legkésőbb két évvel a hatálybalépés után kerül sor, amelyről jelentést és a rendelet módosítására irányuló esetleges jogalkotási javaslatokat kell készíteni. Ez az első felülvizsgálat arra fog összpontosítani, hogy szükség van-e a rendelet hatályának az erdőkön túl más ökoszisztémákra és további árucikkekre való kiterjesztésére, illetve hogy az megvalósítható-e.

A (2) bekezdésben előírt általános felülvizsgálatra öt évvel a 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott időpontot követően, azaz 12 hónappal a hatálybalépés után kerül sor. Ez a rendelkezés előrevetíti az első általános felülvizsgálat tartalmát is, amely magában foglalja a kereskedelem megkönnyítését szolgáló további eszközök bevezetése lehetőségének, valamint az e rendelet alkalmazása első évei során a mezőgazdasági termelőkre gyakorolt hatásnak az értékelését.

Végül a (3) bekezdés középpontjában az 1. mellékletben felsorolt érintett termékek felülvizsgálata áll. Erre a felülvizsgálatra a rendelet hatálybalépése után két évvel, majd azt követően rendszeres időközönként kerül sor, lehetővé téve ezáltal a folyamatosan változó termékkört. Az 1. mellékletben szereplő terméklista módosítása felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján történik ((4) bekezdés).

- *36. cikk: Hatálybalépés és az alkalmazás kezdőnapja*

Ezt a rendeletet hatálybalépésének időpontjától kell alkalmazni. A (2) bekezdés azonban kimondja, hogy a 3–12., 14–22., 24., 29. és 30. cikket e rendelet hatálybalépésétől számított 12 hónap elteltével kell alkalmazni. A (3) bekezdés ugyanakkor előírja, hogy a (2) bekezdésben említett cikkeket e rendelet hatálybalépésétől számított 24 hónap elteltével kell alkalmazni azon piaci szereplők esetében, amelyek 2020. december 31-ig létrehozott mikrovállalkozások, kivéve a 995/2010/EU rendelet (az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet) mellékletében szereplő termékek esetén.

Az alkalmazás ily módon történő késleltetése átmeneti időszakot eredményez, melynek során a piaci szereplők és a kereskedők kötelezettségei, illetve az illetékes hatóságok ellenőrzési kötelezettségei nem alkalmazandók. Ez az átmeneti időszak, amely a mikrovállalkozások esetén hosszabb, elegendő időt biztosít a piaci szereplők és a kereskedők számára ahhoz, hogy alkalmazkodjanak a rendelet szerinti kötelezettségeikhez.

2021/0366 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére[1],

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére[2],

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) Az erdőkből nagyon változatos környezeti, gazdasági és társadalmi haszon származik, beleértve a faanyagot és egyéb nem fa erdei termékeket, továbbá az emberiség számára jelentős környezeti szolgáltatásokat, mivel az erdők adnak otthont a Föld szárazföldi biológiai sokfélesége legnagyobb részének. Fenntartják továbbá az ökoszisztéma funkcióit, hozzájárulnak az éghajlati rendszer védelméhez, tiszta levegőt biztosítanak, és alapvető szerepet játszanak a vizek és a talaj tisztításában, valamint a vízmegtartásban. Emellett az erdők megélhetést és jövedelmet biztosítanak a világ népességének mintegy egyharmada számára, és elpusztításuk súlyos következményekkel jár a leginkább kiszolgáltatott emberek – köztük az erdei ökoszisztémáktól nagymértékben függő őslakos népek és helyi közösségek – megélhetésére nézve[3]. Ezen túlmenően az erdőirtás és az erdőpusztulás csökkenti a kulcsfontosságú szénelnyelőket, és növeli annak valószínűségét, hogy új betegségek terjednek át az állatokról az emberekre.

(2) Az erdőirtás és az erdőpusztulás riasztó ütemben zajlik. Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének becslése szerint 1990 és 2020 között világszerte 420 millió hektár erdő – a világ fennmaradó erdőinek mintegy 10 %-a, az Európai Uniónál nagyobb terület – veszett el[4]. Az erdőirtás és az erdőpusztulás ugyanakkor a globális felmelegedés és a biológiai sokféleség csökkenésének fontos mozgatórugói, ami

[1] HL C […]., […], […]. o.

[2] HL C […]., […], […]. o.

[3] A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló bizottsági közlemény, 2019. július 27., COM(2019) 352 final.

[4] FAO, Global Forest Resource Assessment 2020 (Globális erdészeti erőforrások felmérése), XII. o., https://www.fao.org/documents/card/en/c/ca9825en

korunk két legfontosabb környezeti kihívása. Mégis, minden évben 10 millió hektárnyi erdő vész el a világon.

(3) Az erdőirtás és az erdőpusztulás többféle módon járul hozzá a globális éghajlati válsághoz. Legfőképpen növelik az üvegházhatásúgáz-kibocsátást a kapcsolódó erdőtüzek révén, véglegesen eltávolítva ezáltal a szénelnyelő kapacitásokat, gyengítve az érintett területnek az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáját és jelentős mértékben csökkentve annak biológiai sokféleségét. Az erdőirtás önmagában az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 11 %-áért felel[5].

(4) Az éghajlati válság világszerte a biológiai sokféleség csökkenését idézi elő, a biológiai sokféleség csökkenése pedig súlyosbítja az éghajlatváltozást, így ezek elválaszthatatlanul összekapcsolódnak, amint azt a közelmúltban készült tanulmányok is megerősítették. A biológiai sokféleség hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez. A rovarok, a madarak és az emlősök részt vesznek a beporzásban és a magok szétszórásában, és segíthetnek a szén-dioxid hatékonyabb – közvetlen vagy közvetett – tárolásában. Az erdők biztosítják továbbá a vízkészletek folyamatos feltöltését, valamint az aszályok és az azok által a helyi közösségekre, többek között az őslakos népekre gyakorolt káros hatások megelőzését. Az erdőirtás és az erdőpusztulás drasztikus csökkentése, valamint az erdők és más ökoszisztémák szisztematikus helyreállítása jelenti a legnagyobb természetalapú lehetőséget az éghajlatváltozás mérséklésére.

(5) A biológiai sokféleség elengedhetetlen az ökoszisztémák és szolgáltatásaik rezilienciájához, helyi és globális szinten egyaránt. A világ bruttó hazai termékének több mint fele a természettől és az általa nyújtott szolgáltatásoktól függ. Három fő gazdasági ágazat – az építőipar, a mezőgazdaság, az élelmiszer- és italágazat – nagymértékben függ a természettől. A biológiai sokféleség csökkenése veszélyezteti a fenntartható hidrológiai ciklusokat, valamint élelmiszerrendszereinket, veszélybe sodorva az élelmezésbiztonságot és a táplálkozást. A világ élelmiszernövényeinek több mint 75 %-a állati beporzást igényel. Emellett számos ipari ágazat támaszkodik a genetikai sokféleségre és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra, amelyek kritikus fontosságú tényezők a termelés, különösen a gyógyszerek tekintetében.

(6) Az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és az erdőirtás a legjelentősebb globális jelentőségű kérdések, amelyek hatással vannak az emberiség fennmaradására és a Földön uralkodó életkörülményekre. Az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a környezetkárosodás felgyorsulása – a természetre, az emberek életkörülményeire és a helyi gazdaságokra gyakorolt pusztító hatásaik kézzelfogható példáival együtt – ahhoz vezetett, hogy a zöld átállást korunk meghatározó célkitűzéseként és a generációk közötti méltányosság kérdéseként ismerték el.

(7) Az uniós fogyasztás az erdőirtás és az erdőpusztulás globális szinten jelentős mozgatórugója. A kezdeményezés keretében végzett hatásvizsgálat becslése szerint megfelelő szabályozási beavatkozás hiányában a rendelet hatálya alá tartozó hat áru (fa, szarvasmarha, szója, pálmaolaj, kakaó és kávé) uniós fogyasztása és előállítása 2030-ra mintegy évi 248 000 hektár erdőirtást okozó szintre fog emelkedni.

---

[5] IPCC, Climate Change and Land: an IPCC special report on climate change, desertification, land degradation, sustainable land management, food security, and greenhouse gas fluxes in terrestrial ecosystems (Az éghajlatváltozás és a föld: az IPCC különjelentése az éghajlatváltozásról, az elsivatagosodásról, a talajromlásról, a fenntartható földgazdálkodásról, az élelmezésbiztonságról és az üvegházhatású gázok szárazföldi ökoszisztémákba történő beáramlásáról), https://www.ipcc.ch/srccl/.

(8) Ami az EU-ban lévő erdők helyzetét illeti, az európai erdők állapotáról szóló 2020. évi jelentés[6] megállapítja, hogy 1990 és 2020 között az európai erdők területe 9 %-kal bővült, a biomasszában tárolt szén mennyisége 50 %-kal nőtt, a fakínálat pedig 40 %-kal megemelkedett. Ugyanakkor azonban az Európai Környezetvédelmi Ügynökségnek a környezet állapotáról szóló 2020. évi jelentése[7] szerint az európai erdők kevesebb mint 5 %-a tekinthető természetközelinek vagy természetesnek.

(9) 2019-ben a Bizottság számos kezdeményezést fogadott el a globális környezeti válságok kezelése érdekében, köztük az erdőirtással kapcsolatos konkrét intézkedéseket is. A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményében[8] a Bizottság prioritásként határozta meg az uniós fogyasztás szárazföldi lábnyomának mérséklését, és ösztönözte az erdőirtásmentes ellátási láncokból származó termékek fogyasztását az Unióban. 2019. december 11-i, „Az európai zöld megállapodás” címmel kiadott közleményében[9] a Bizottság új növekedési stratégiát határozott meg, amellyel az EU-t olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő, és amelyből egyetlen személy vagy hely sem marad ki. Célja az EU természeti tőkéjének védelme, megőrzése és fejlesztése, valamint a polgárok egészségének és jólétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben. Az európai zöld megállapodás célja továbbá, hogy a polgárok és a jövő nemzedékei számára többek között friss levegőt, tiszta vizet, egészséges talajt és biológiai sokféleséget biztosítson. E célból a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia[10], a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia[11], az uniós erdőgazdálkodási stratégia[12], a szennyezőanyag-mentességi uniós cselekvési terv[13] és az európai zöld megállapodás keretében kidolgozott más vonatkozó stratégiák[14] még inkább hangsúlyozzák az erdők védelmére és rezilienciájára irányuló intézkedések fontosságát. Az uniós biodiverzitási stratégia célja különösen a természet védelme és az ökoszisztémák pusztulásának

---

6 Forest Europe – az európai erdők védelmével foglalkozó miniszteri konferencia, State of Europe’s Forests 2020., https://foresteurope.org/state-europes-forests-2020/

7 Európai Környezetvédelmi Ügynökség, State of the Environment 2020., https://www.eea.europa.eu/soer/publications/soer-2020

8 COM(2019) 352 final.

9 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai zöld megállapodás, COM(2019) 640 final.

10 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia. Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!, COM(2020) 380 final.

11 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért, COM(2020) 381 final.

12 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az erdőket és az erdőalapú ágazatot érintő új uniós erdőgazdálkodási stratégia, COM(2013) 659 final.

13 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv:
„Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé”, COM(2021) 400 final.

14 Pl. A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: *Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé*, COM (2021) 345 final.

visszafordítása. Végezetül, az uniós biogazdasági stratégia[15] fokozza a környezet és az ökoszisztémák védelmét, miközben új termelési és fogyasztási módok felkutatásával igyekszik kielégíteni az élelmiszerek, a takarmányok, az energia, az anyagok és a termékek iránti fokozódó igényt.

(10) A tagállamok többször kifejezték aggodalmukat a tartós erdőirtás miatt. Hangsúlyozták, hogy mivel az erdők megőrzésére, helyreállítására és a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó jelenlegi globális szintű szakpolitikák és fellépések nem elegendőek az erdőirtás és az erdőpusztulás megállításához, fokozott uniós fellépésre van szükség annak érdekében, hogy hatékonyabban hozzájáruljanak az Egyesült Nemzetek összes tagállama által 2015-ben elfogadott, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendben foglalt fenntartható fejlesztési célok eléréséhez. A Tanács kifejezetten támogatta a Bizottságnak a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló közleményében tett bejelentését, miszerint további szabályozási és nem szabályozási intézkedéseket fog megvizsgálni, és javaslatokat fog előterjeszteni[16].

(11) Az Európai Parlament hangsúlyozta, hogy a világ erdőinek folyamatos pusztulása nagymértékben összefügg a mezőgazdasági termelés terjeszkedésével, különösen azáltal, hogy az erdőket számos, nagy keresletnek örvendő termék és áru előállítására szánt mezőgazdasági földterületekké alakítják át. A Parlament 2020. október 22-én az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 225. cikkével összhangban állásfoglalást[17] fogadott el, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése alapján nyújtson be javaslatot „az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretre”.

(12) Az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelem fontos részét képezi annak az intézkedéscsomagnak, amelyre szükség van az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez, valamint az európai zöld megállapodás és a 2015. évi Párizsi Megállapodás[18] keretében tett uniós kötelezettségvállalás, továbbá az európai klímarendeletben foglalt, jogilag kötelező erejű kötelezettségvállalás teljesítéséhez, amely szerint 2050-ig el kell érni a klímasemlegességet, és 2030-ig legalább 55 %-kal, az 1990-es szint alá kell csökkenteni az üvegházhatásúgáz-kibocsátást.

(13) A világszerte tapasztalható erdőirtás csaknem 90 %-a a mezőgazdaság terjeszkedéséhez köthető; ezen belül az erdőterületek csökkenésének több mint felét az erdők szántóvá való alakítása okozza, míg az állatállomány legeltetése az erdőterületek elvesztésének közel 40 %-áért felelős[19].

---

15 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Fenntartható biogazdaság Európa számára: a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése: aktualizált biogazdasági stratégia, COM(2018) 273 final.

16 A Tanács következtetései „A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról” című közleményről (15151/19., 2019. december 16.). Elérhető: https://www.consilium.europa.eu/media/41860/st15151-en19.pdf

17 Az Európai Parlament 2020. október 22-i állásfoglalása a Bizottságnak szóló ajánlásokkal az EU által ösztönzött globális erdőirtás megállítására és visszafordítására szolgáló uniós jogi keretről (2020/2006(INL)). Elérhető a következő internetcímen: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0285_HU.html

18 A megállapodást az EU 2016. október 5-én megerősítette, és 2016. november 4-én lépett hatályba.

19 A FAO új globális távérzékelési felmérése, 2021. november 6. – FAO Remote Sensing Survey reveals tropical rainforests under pressure as agricultural expansion drives global deforestation (A FAO távérzékelési felméréséből kiderül, nyomás nehezedik a trópusi esőerdőkre, mivel a mezőgazdaság terjeszkedése világszerte erdőirtáshoz vezet).

(14) 1990 és 2008 között az Unió importálta és fogyasztotta az erdőirtáshoz kapcsolódó, világszinten forgalmazott mezőgazdasági termékek egyharmadát. Az említett időszakban az uniós fogyasztás felelt az áruk előállításával vagy a szolgáltatásokkal összefüggő, világszinten zajló erdőirtás 10 %-áért. Még ha csökken is az uniós fogyasztás relatív részesedése, az uniós fogyasztás az erdőirtás aránytalanul nagy ösztönzője. Az Uniónak ezért lépéseket kell tennie a bizonyos áruk és termékek uniós fogyasztása által okozott globális erdőirtás és erdőpusztulás minimálisra csökkentése érdekében, és ezáltal törekednie kell az üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz és a biológiai sokféleség globális csökkenéséhez való hozzájárulásának mérséklésére, valamint fenntartható termelési és fogyasztási gyakorlatok előmozdítására az Unióban és világszerte egyaránt. A legnagyobb hatás elérése érdekében az uniós politikának arra kell törekednie, hogy ne csak az Unióba irányuló ellátási láncokra, de a globális piacra is befolyást gyakoroljon. E tekintetben alapvető fontosságúak az előállító és a fogyasztó országokkal való partnerségek és hatékony nemzetközi együttműködés.

(15) Az erdőirtás és az erdőpusztulás megállítása a fenntartható fejlődési célok alapvető eleme. E rendeletnek hozzá kell járulnia különösen a szárazföldi élet (15. fenntartható fejlesztési cél), az éghajlatváltozás elleni fellépés (13. fenntartható fejlődési cél), a felelős fogyasztás és termelés (12. fenntartható fejlődési cél), az éhezés megszüntetése (2. fenntartható fejlődési cél), valamint az egészség és jólét (3. fenntartható fejlődési cél) tekintetében kitűzött célok eléréséhez. Az erdőirtás 2020-ig történő megállítására vonatkozó 15.2. cél nem teljesült, ami felhívja a figyelmet az ambiciózus és hatékony fellépés sürgősségére.

(16) E rendeletnek reagálnia kell az erdőkről szóló New York-i nyilatkozatra[20] is, amely egy jogilag nem kötelező erejű politikai nyilatkozat, amely globális ütemtervet hagy jóvá arra vonatkozóan, hogy a természetes erdők pusztulását 2020-ig a felére csökkentik, 2030-ra pedig megszüntetik. A nyilatkozathoz csatlakozott több tucat kormány, a világ legnagyobb vállalatainak jelentős része, valamint befolyásos civil társadalmi és őslakos szervezetek. A nyilatkozatban továbbá felszólították a magánszektort, hogy teljesítse azt a célt, hogy legkésőbb 2020-ig felszámolja az erdőirtást az olyan mezőgazdasági árucikkek előállítása tekintetében, mint a pálmaolaj, a szója, a papír és a marhahústermékek, amely cél nem valósult meg. A rendeletnek emellett hozzá kell járulnia az ENSZ 2017–2030-as időszakra vonatkozó erdészeti stratégiai tervéhez[21], amelynek 1. globális erdészeti célkitűzése, hogy fenntartható erdőgazdálkodás révén világszerte visszafordítsa az erdővel borított területek csökkenését, beleértve a védelmet, a helyreállítást, az erdőtelepítést és az újraerdősítést, valamint fokozza az erdőpusztulás megelőzésére és az erdők éghajlatváltozáshoz való hozzájárulásának fokozására irányuló erőfeszítéseket.

(17) E rendeletnek reagálnia kell továbbá a világ vezetőinek az erdőkről és a földhasználatról szóló 2021. évi glasgow-i nyilatkozatára[22], amely elismeri, hogy „a földhasználattal, az éghajlattal és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos céljaink, valamint a fenntartható fejlődési célok eléréséhez további, átalakulást szolgáló fellépésekre lesz szükség a fenntartható termelés és fogyasztás; az infrastruktúra-fejlesztés; a kereskedelem, pénzügy és beruházás; valamint a mezőgazdasági kistermelők, az őslakos népek és a helyi közösségek számára nyújtott támogatás egymással összekapcsolódó területein”. Az aláírók az említett nyilatkozatban azt is hangsúlyozták, hogy fokozni fogják közös erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy

20 https://unfccc.int/news/new-york-declaration-on-forests

21 https://www.un.org/esa/forests/wp-content/uploads/2016/12/UNSPF_AdvUnedited.pdf

22 https://ukcop26.org/glasgow-leaders-declaration-on-forests-and-land-use/

nemzetközi és hazai szinten előmozdítsák a fenntartható fejlődést és a fenntartható árutermelést és -fogyasztást támogató kereskedelmi és fejlesztési politikákat, amelyek kölcsönös előnyökkel járnak az országok számára, és amelyek nem ösztönzik az erdőirtást és a talajromlást.

(18) A Kereskedelmi Világszervezet (WTO) tagjaként az Unió elkötelezett amellett, hogy támogasson egy egyetemes, szabályokon alapuló, nyitott, átlátható, kiszámítható, befogadó, megkülönböztetésmentes és méltányos multilaterális kereskedelmi rendszert a WTO keretében, valamint egy nyílt, fenntartható és határozott kereskedelempolitikát. E rendelet hatálya ezért kiterjed az Unióban előállított árukra és termékekre, valamint az Unióba behozott árukra és termékekre egyaránt.

(19) E rendelet követi a „Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika” című bizottsági közleményt[23] is, amely kimondja, hogy mivel új belső és külső kihívásokkal néz szembe, konkrétabban pedig meg kell valósítania egy új, fenntarthatóbb növekedési modellt, amely az európai zöld megállapodásban és az európai digitális stratégiában került meghatározásra, az EU-nak új kereskedelempolitikai stratégiára van szüksége – olyanra, amely támogatja a bel- és külpolitikai célkitűzéseinek elérését, és előmozdítja a nagyobb fokú fenntarthatóságot, összhangban azzal, hogy az Unió elkötelezte magát az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak teljes körű megvalósítása iránt. A kereskedelempolitikának maradéktalanul ki kell vennie a részét a Covid19-világjárványt követő helyreállításból, a gazdaság zöld és digitális átállásából, valamint a világviszonylatban reziliensebb Európa kialakításából.

(20) E rendeletnek ki kell egészítenie a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló bizottsági közleményben[24] javasolt egyéb intézkedéseket, különös tekintettel a következőkre: 1. partnerségi együttműködés az előállító országokkal az erdőirtás kiváltó okainak – például a gyenge kormányzásnak, a nem hatékony bűnüldözésnek és a korrupciónak – a kezelésében való támogatásuk érdekében, valamint 2. a nemzetközi együttműködés megerősítése a főbb fogyasztó országokkal, hogy előmozdítsák hasonló intézkedések elfogadását annak érdekében, hogy elkerüljék az erdőirtást és erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó termékek piacukon történő forgalomba hozatalát.

(21) A Bizottságnak továbbra is partnerségben együtt kell működnie az előállító országokkal és általában együtt kell működnie a nemzetközi szervezetekkel és szervekkel, továbbá fokoznia kell támogatását és ösztönzőit az erdők védelme és az erdőirtásmentes termelésre való áttérés, az őslakos népek szerepének elismerése, az irányítás és a földtulajdoni és -használati viszonyok javítása, a bűnüldözés fokozása, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens mezőgazdaság, a fenntartható erősítés és diverzifikálás, az agroökológia és az agrárerdészet előmozdítása tekintetében. Ennek során el kell ismernie az őslakos népek szerepét az erdők védelmében. A már meglévő kezdeményezésekkel összefüggésben szerzett tapasztalatokra és levont tanulságokra építve az Uniónak és a tagállamoknak partnerségben együtt kell működniük az előállító országokkal – azok kérésére –, hogy kiaknázzák az erdők multifunkcionalitását, támogassák őket a fenntartható erdőgazdálkodásra való átállásban, és kezeljék a globális kihívásokat, miközben kielégítik a helyi igényeket és figyelmet fordítanak a mezőgazdasági

---

[23] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika, COM(2021) 66 final, 2021. február 18.

[24] COM(2019) 352 final.

kistermelők előtt álló kihívásokra, a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló fellépés fokozásáról szóló közleménnyel összhangban. A partnerségi megközelítésnek segítenie kell az előállító országokat az erdők védelmében, helyreállításában és fenntartható hasznosításában, hozzájárulva ezzel e rendeletnek az erdőirtás és az erdőpusztulás csökkentésére irányuló célkitűzéséhez.

(22) A közleményben bejelentett másik fontos fellépés az erdőirtás, az erdőpusztulás, a világ erdővel borított területeiben beálló változások és a kapcsolódó előidéző tényezők európai megfigyelőközpontjának (a továbbiakban: uniós megfigyelőközpont) létrehozása, amit a Bizottság kezdeményezett a világ erdővel borított területeiben beálló változások és a kapcsolódó előidéző tényezők hatékonyabb megfigyelése érdekében. Ezen túlmenően, a meglévő megfigyelőeszközökre – köztük Kopernikusz-termékekre – alapozva az uniós megfigyelőközpont megkönnyíti az állami szervek, a fogyasztók és a vállalkozások hozzáférését az ellátási láncokra vonatkozó információkhoz, könnyen érthető adatokat és információkat nyújtva, amelyek összekapcsolják az erdőirtást, az erdőpusztulást és a világ erdővel borított területeiben beálló változásokat az áruk és termékek iránti uniós kereslettel, illetve az azokkal folytatott uniós kereskedelemmel. Az uniós megfigyelőközpont így közvetlenül támogatja majd e rendelet végrehajtását azáltal, hogy tudományos bizonyítékokat szolgáltat a globális erdőirtásra és erdőpusztulásra, valamint a kapcsolódó kereskedelemre vonatkozóan. Az uniós megfigyelőközpont szorosan együtt fog működni az érintett nemzetközi szervezetekkel, kutatóintézetekkel és harmadik országokkal.

(23) A hatályos uniós jogi keret az illegális fakitermelés és az ahhoz kapcsolódó kereskedelem kezelésére összpontosít, és nem foglalkozik közvetlenül az erdőirtással. A jogi keretet a fát és fatermékeket piaci forgalomba bocsátó piaci szereplők kötelezettségeinek meghatározásáról szóló 995/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[25], valamint az Európai Közösségbe irányuló faanyag-behozatal FLEGT engedélyezési rendszerének létrehozásáról szóló 2173/2005/EK tanácsi rendelet[26] alkotja. Sor került mindkét rendelet értékelésére célravezetőségi vizsgálat keretében, amely rámutatott arra, hogy bár a jogszabály pozitív hatást gyakorolt az erdészeti irányításra, a két rendelet célkitűzései – nevezetesen az illegális fakitermelés és a kapcsolódó kereskedelem megfékezése, valamint az illegálisan kitermelt fa uniós fogyasztásának csökkentése – nem teljesültek[27], és megállapítást nyert, hogy a kizárólag a faanyag jogszerűségére való összpontosítás nem elegendő a kitűzött célok eléréséhez.

(24) A rendelkezésre álló jelentések megerősítik, hogy a folyamatban lévő erdőirtás jelentős része jogszerű a termelő ország jogszabályai szerint. Egy közelmúltbeli jelentésben[28] foglalt becslés szerint 2013 és 2019 között a trópusi országokban a kereskedelmi célú mezőgazdaság érdekében végzett erdőirtás mintegy 30 %-a jogszerű volt. A rendelkezésre álló adatok általában a gyenge kormányzással rendelkező országokra összpontosítanak – a jogellenes erdőirtás globális részaránya alacsonyabb lehet –, de már most is egyértelműen jelzik, hogy az előállító országban jogszerűnek számító erdőirtás kihagyása aláássa a szakpolitikai intézkedések hatékonyságát.

---

25 HL L 295., 2010.11.12., 23. o.

26 HL L 347., 2005.12.30., 1. o.

27 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11630-Illegal-logging-evaluation-of-EU-rules-fitness-check-_hu

28 https://www.forest-trends.org/wp-content/uploads/2021/05/Illicit-Harvest-Complicit-Goods_rev.pdf

(25) Az Unió által ösztönzött erdőirtás és erdőpusztulás kezelésére irányuló lehetséges szakpolitikai intézkedések hatásvizsgálata, a Tanács következtetései és az Európai Parlament 2020. évi állásfoglalása egyértelművé teszi, hogy a jövőbeli uniós intézkedések irányadó kritériumaként meg kell állapítani az erdőirtást és az erdőpusztulást. Ezért az új uniós jogi keretnek egyaránt foglalkoznia kell a jogszerűséggel és azzal, hogy az érintett áruk és termékek előállítása erdőirtásmentes-e.

(26) Az „erdőirtásmentes” fogalommeghatározásának kellően tágnak kell lennie ahhoz, hogy kiterjedjen mind az erdőirtásra, mind az erdőpusztulásra, jogi egyértelműséget kell biztosítania, és mérhetőnek kell lennie mennyiségi, objektív és nemzetközileg elismert adatok alapján.

(27) A rendeletnek ki kell terjednie azokra az árukra, amelyek uniós fogyasztása a leginkább releváns a globális erdőirtás és erdőpusztulás ösztönzése szempontjából, és amelyek esetében az uniós szakpolitikai beavatkozás a legnagyobb előnyökkel járhat egységnyi kereskedelmi értékre vetítve. A hatásvizsgálatot alátámasztó tanulmány részeként sor került a tudományos szakirodalom – nevezetesen az uniós fogyasztás globális erdőirtásra gyakorolt hatásának becslésére és e lábnyom konkrét árucikkekkel való összekapcsolására szolgáló elsődleges források – széles körű áttekintésére és az érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultáció során történő ellenőrzésére. E folyamat eredményeként létrejött egy első lista, amelyen nyolc áru szerepelt. A fa közvetlenül bevonásra került a rendelet hatókörébe, mivel arra már kiterjedt az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet hatálya. Ezt követően az áruk listáját a hatásvizsgálatban szereplő hatékonyságelemzés révén tovább szűkítették. E hatékonyságelemzés során összevetették a listán szereplő egyes áruk esetében az uniós fogyasztáshoz kapcsolódóan kiirtott erdőterület hektárban kifejezett értékét – egy közelmúltbeli tanulmány[29] becslései alapján – az uniós behozataluk átlagértékével. A hatékonyságelemzéshez használt kutatási dokumentum szerint az abban elemzett nyolc árucikk közül hat áru felel az EU által ösztönzött erdőirtás legnagyobb hányadáért: a pálmaolaj (33,95 %), a szója (32,83 %), a fa (8,62 %), a kakaó (7,54 %), a kávé (7,01 %) és a marhahús (5,01 %).

(28) Szem előtt tartva, hogy ösztönözni kell az újrafeldolgozott érintett áruk és termékek használatát, és hogy az ilyen áruk és termékek bevonása e rendelet hatálya alá aránytalan terhet róna a piaci szereplőkre, ki kell zárni e rendelet hatálya alól azokat a használt árukat és termékeket, amelyek életciklusa lezárult, és amelyek egyébként hulladékként kerülnének ártalmatlanításra.

(29) Az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni hatékony küzdelem, valamint az erdőirtásmentes ellátási láncok előmozdítása érdekében e rendeletben meg kell állapítani az érintett árukra és termékekre vonatkozó kötelezettségeket.

(30) Számos nemzetközi szervezet és szerv (pl. az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület, az ENSZ Környezetvédelmi Programja, a Párizsi Megállapodás, a Természetvédelmi Világszövetség, a Biológiai Sokféleség Egyezmény) végez munkát az erdőirtás és az erdőpusztulás területén, és az e rendeletben szereplő fogalommeghatározások erre a munkára épülnek.

(31) Határidőt kell megállapítani, amely alapul szolgál annak értékeléséhez, hogy az érintett földterületen sor került-e erdőirtásra vagy erdőpusztulásra, ami azt jelenti, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó áruk és termékek nem léphetnek be az uniós

[29] Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020.

piacra, illetve nem vihetők ki, ha azokat olyan földterületen állították elő, amelyen ezen időpontot követően erdőirtásra vagy erdőpusztulásra került sor. A határidőnek lehetővé kell tennie a megfelelő ellenőrzést és nyomon követést, meg kell felelnie a meglévő nemzetközi kötelezettségvállalásoknak, például a fenntartható fejlődési céloknak és az erdőkről szóló New York-i nyilatkozatnak, ezáltal minimálisra csökkentve az ellátási láncok hirtelen megzavarását, az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz vezető tevékenységek felgyorsítására irányuló ösztönzők megszüntetése mellett, tekintettel e rendelet hatálybalépésének időpontjára.

(32) Az erdőirtás és az erdőpusztulás megállításához való uniós hozzájárulás megerősítése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az uniós piacon ne kerüljenek forgalomba az erdőirtást és erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó áruk és termékek, az érintett áruk és termékek csak akkor hozhatók forgalomba vagy forgalmazhatók az uniós piacon, illetve akkor vihetők ki az uniós piacról, ha azok erdőirtásmentesek, és előállításukra az előállító ország vonatkozó jogszabályainak megfelelően került sor. Annak megerősítése érdekében, hogy ez a helyzet áll fenn, az érintett árukat és termékeket minden esetben kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatnak kell kísérnie.

(33) Szisztematikus megközelítést alkalmazva a piaci szereplőknek meg kell tenniük a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy meggyőződjenek arról, hogy az uniós piacon általuk forgalomba hozni kívánt érintett áruk és termékek megfelelnek az e rendeletben foglalt, erdőirtás-mentességre és jogszerűségre vonatkozó követelményeknek. E célból a piaci szereplőknek a kellő gondosság elvén alapuló eljárásokat kell megállapítaniuk és végrehajtaniuk. Az e rendeletben előírt, kellő gondosság elvén alapuló eljárásnak három elemet kell tartalmaznia: tájékoztatási követelmények, kockázatértékelés és kockázatcsökkentő intézkedések. A kellő gondosság elvén alapuló eljárásokat úgy kell kialakítani, hogy hozzáférést biztosítsanak az uniós piacon forgalomba hozott áruk és termékek forrásaira és beszállítóira vonatkozó információkhoz, ideértve azokat az információkat, amelyek igazolják, hogy teljesülnek az erdőirtás és az erdőpusztulás hiányára és a jogszerűségre vonatkozó követelmények, többek között az előállító ország és terület azonosítása révén, beleértve az érintett földterületek földrajzi helymeghatározási koordinátáit is. Ezekhez az időmeghatározáson, helymeghatározáson és/vagy Föld-megfigyelésen alapuló földrajzi helymeghatározási koordinátákhoz felhasználhatók az Unió űrprogramja (EGNOS/Galileo és Kopernikusz) keretében nyújtott űradatok és szolgáltatások. Ezen információk alapján a piaci szereplőknek kockázatértékelést kell végezniük. Kockázat azonosítása esetén a piaci szereplőknek csökkenteniük kell ezt a kockázatot úgy, hogy az megszűnjön vagy elhanyagolható mértékű legyen. A piaci szereplő számára csak azt követően engedélyezhető az érintett áru vagy termék uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy kivitele, hogy végrehajtotta a kellő gondosság elvén alapuló eljárás szükséges lépéseit, és megállapította, hogy nem áll fenn, illetve elhanyagolható annak a kockázata, hogy az érintett áru vagy termék nem felel meg e rendeletnek.

(34) A piaci szereplőknek a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok rendelkezésre bocsátásával hivatalosan felelősséget kell vállalniuk az általuk az uniós piacon forgalomba hozni vagy exportálni kívánt érintett áruk vagy termékek megfelelőségéért. E rendeletben meg kell határozni az ilyen nyilatkozatok mintáját. Ez várhatóan megkönnyíti majd e rendelet illetékes hatóságok és bíróságok általi érvényesítését, és javítja a rendelet piaci szereplők általi betartását.

(35) A bevált gyakorlat elismerése érdekében a kockázatértékelési eljárás során tanúsítási vagy más, harmadik fél által ellenőrzött rendszerek is alkalmazhatók, ezek azonban nem válthatják ki a piaci szereplő felelősségét a kellő gondosság tekintetében.

(36) A kereskedőknek felelősséget kell vállalniuk az általuk forgalmazott érintett áruk és termékek ellátási láncának átláthatóságát biztosító információk gyűjtéséért és megőrzéséért. Azok a nagykereskedők, amelyek nem kis- és középvállalkozások (kkv-k), jelentős befolyást gyakorolnak az ellátási láncokra, és fontos szerepet játszanak annak biztosításában, hogy azok erdőirtásmentesek legyenek, ezért őket a piaci szereplőkkel azonos kötelezettségek terhelik.

(37) Az átláthatóság előmozdítása és a végrehajtás megkönnyítése érdekében a kkv-nak nem minősülő piaci szereplőknek évente nyilvános jelentést kell készíteniük a kellő gondosság elvén alapuló rendszerükről, beleértve a kötelezettségeik végrehajtása érdekében tett lépéseket is.

(38) Az értékláncban a káros emberi jogi vagy környezeti hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket meghatározó egyéb uniós jogalkotási eszközök annyiban alkalmazandók, amennyiben ez a rendelet nem tartalmaz ugyanolyan célkitűzésű, jellegű vagy hatályú egyedi rendelkezéseket, amelyek kiigazíthatók a jövőbeni jogszabályi módosítások tükrében. E rendelet megléte nem zárhatja ki más olyan uniós jogalkotási eszközök alkalmazását, amelyek a kellő gondosság elvének megfelelő értékláncra vonatkozó követelményeket állapítanak meg. Amennyiben az ilyen egyéb uniós jogalkotási eszközök konkrétabb rendelkezéseket írnak elő, vagy az e rendeletben megállapított rendelkezéseket további követelményekkel egészítik ki, ezeket a rendelkezéseket e rendelet rendelkezéseivel együtt kell alkalmazni. Továbbá, amennyiben ez a rendelet konkrétabb rendelkezéseket tartalmaz, azok nem értelmezhetők olyan módon, ami aláássa a kellő gondosságra vonatkozó egyéb uniós jogalkotási eszközök hatékony alkalmazását vagy általános céljuk elérését.

(39) Az értékláncban az emberi jogra vagy környezetre káros hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket meghatározó egyéb uniós jogalkotási eszközök hatálya alá tartozó piaci szereplőknek képesnek kell lenniük arra, hogy eleget tegyenek az e rendelet szerinti jelentéstételi kötelezettségeknek azáltal, hogy a kért információkat belefoglalják az egyéb uniós jogalkotási eszköz szerinti jelentéstételbe.

(40) A tagállamokat terheli a felelősség e rendelet végrehajtásáért, és a tagállamok illetékes hatóságai számára elő kell írni, hogy biztosítsák az e rendeletnek való maradéktalan megfelelést. E rendelet egységes végrehajtása az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek tekintetében csak az illetékes hatóságok, a vámhatóságok és a Bizottság közötti szisztematikus információcsere és együttműködés révén valósítható meg.

(41) E rendelet eredményes és hatékony végrehajtása és érvényesítése alapvető fontosságú a rendelet céljainak eléréséhez. E célból a Bizottságnak létre kell hoznia és működtetnie kell egy információs rendszert, amely támogatja a piaci szereplőket és az illetékes hatóságokat a forgalomba hozott érintett árukkal és termékekkel kapcsolatos szükséges információk bemutatásában és az azokhoz való hozzáférésben. A piaci szereplőknek a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat be kell nyújtaniuk az információs rendszerbe. Az információs rendszert hozzáférhetővé kell tenni az illetékes hatóságok és a vámhatóságok számára az e rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítésének megkönnyítése érdekében. Az információs rendszernek a szélesebb

nyilvánosság számára is hozzáférhetőnek kell lennie úgy, hogy anonimizált adatokat szolgáltatnak nyílt és géppel olvasható formátumban, az Unió nyíltadat-politikájával összhangban.

(42) Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk esetében az illetékes hatóságok feladata annak ellenőrzése, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e az e rendelet szerinti kötelezettségeknek, míg a vámhatóságok feladata annak biztosítása, hogy adott esetben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatra való hivatkozás rendelkezésre álljon a vám-árunyilatkozatban, továbbá – attól a pillanattól kezdve, hogy az elektronikus interfész rendelkezésre áll a vámhatóságok és az illetékes hatóságok közötti információcseréhez – a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat státuszának ellenőrzése az információs rendszerben az illetékes hatóságok által elvégzett kezdeti kockázatelemzést követően, és az ennek megfelelő lépések megtétele (vagyis adott áru vagy termék felfüggesztése vagy elutasítása, amennyiben az információs rendszerben szereplő státusz alapján ezt kérik). Az ellenőrzések e sajátos megszervezése esetén nem alkalmazható az (EU) 2019/1020 rendelet VII. fejezete, amennyiben az érinti e rendelet alkalmazását és végrehajtását.

(43) A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az illetékes hatóságok megfelelő személyzettel és felszereléssel való ellátásához szükséges elegendő pénzügyi forrás mindig rendelkezésre álljon. A hatékony ellenőrzések erőforrásokat igényelnek, és az erőforrásokat folyamatosan és mindig az éppen aktuális végrehajtási igényeknek megfelelő szinten kell biztosítani. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a közfinanszírozás kiegészítéseképpen beszedjék az érintett piaci szereplőktől a nem megfelelőnek bizonyuló érintett áruk és termékek tekintetében végzett ellenőrzések kapcsán felmerült költségeket.

(44) Ez a rendelet nem érinti az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó árukra és termékekre vonatkozó egyéb uniós jogszabályokat, különösen az Uniós Vámkódexnek a vámhatóságok hatásköreire és a vámellenőrzésekre vonatkozó rendelkezéseit. Az importőrök figyelmét fel kell hívni arra, hogy a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 220., 254., 256., 257. és 258. cikke előírja, hogy az uniós piacra belépő azon termékeket, amelyek további feldolgozást igényelnek, az ezen feldolgozást lehetővé tevő megfelelő vámeljárás alá kell vonni. Általánosságban véve, a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel nem tekinthető az uniós jognak való megfelelés bizonyítékának, mivel az ilyen forgalomba bocsátás nem szükségszerűen foglalja magában a megfelelőség teljes körű ellenőrzését.

(45) Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek ellenőrzési folyamatának optimalizálása és tehermentesítése érdekében elektronikus interfészeket kell létrehozni, amelyek lehetővé teszik a vámrendszerek és az illetékes hatóságok információs rendszere közötti automatikus adatátvitelt. Az uniós egyablakos vámügyintézési környezet magától értetődő megoldás az ilyen adattovábbítások támogatására. Az interfészeknek nagymértékben automatizáltnak és könnyen használhatónak kell lenniük, és korlátozni kell a vámhatóságokra háruló további terheket. Továbbá, tekintettel a vám-árunyilatkozatban, illetve a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban bejelentendő adatok közötti csekély eltérésekre, célszerű javaslatot tenni „az üzleti és a közszféra közötti” adatmegosztásra irányuló megközelítésre is, amely szerint a kereskedők és a piaci szereplők a nemzeti egyablakos vámügyintézési környezeten keresztül hozzáférhetővé teszik az adott áruhoz vagy termékhez kapcsolódó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot, majd ez a nyilatkozat automatikusan továbbításra kerül az illetékes hatóságok által használt információs rendszerbe. A vámhatóságoknak és az illetékes hatóságoknak hozzá kell

járulniuk a továbbítandó adatok és bármely más technikai követelmény meghatározásához.

(46) A nem megfelelő áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalának kockázata árutól és terméktől, valamint származási és előállító országtól függően változó. Azon piaci szereplők tekintetében, amelyek olyan országokból vagy országrészekből szereznek be árukat és termékeket, amelyek esetében alacsony a kockázata annak, hogy az érintett áruk termelése, betakarítása vagy előállítása során megsértik ezt a rendeletet, kevesebb kötelezettséget kell meghatározni, csökkentve ezáltal a rájuk háruló megfelelési költségeket és adminisztratív terheket. A magas kockázatú országokból vagy országrészekből származó árukat és termékeket az illetékes hatóságoknak fokozott ellenőrzésnek kell alávetniük.

(47) Ezért a Bizottságnak az adott ország vagy országrészek szintjén kell értékelnie az erdőirtás és az erdőpusztulás kockázatát olyan kritériumok alapján, amelyek egyaránt tükrözik a mennyiségi, objektív és nemzetközileg elismert adatokat, valamint azt, hogy az országok aktívan részt vesznek az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelemben. Ezeknek az összehasonlító teljesítményértékelési információknak meg kell könnyíteniük az uniós piaci szereplők számára a kellő gondosság gyakorlását, az illetékes hatóságok számára pedig a megfelelés ellenőrzését és érvényesítését, ugyanakkor pedig ösztönözniük kell az előállító országokat arra, hogy növeljék mezőgazdasági termelési rendszereik fenntarthatóságát és csökkentsék azok erdőirtásra gyakorolt hatását. Ennek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az ellátási láncok átláthatóbbá és fenntarthatóbbá váljanak. Ennek az összehasonlító teljesítményértékelési rendszernek az országok háromszintű besorolásán kell alapulnia, amelyeket ennek megfelelően alacsony, átlagos vagy magas kockázatúnak kell minősíteni. A megfelelő átláthatóság és egyértelműség biztosítása érdekében a Bizottságnak mindenekelőtt nyilvánosan hozzáférhetővé kell tennie a teljesítményértékeléshez felhasznált adatokat, a besorolás javasolt módosításának indokait és az érintett ország válaszát. Az alacsony kockázatúnak minősített országokból vagy országrészekből származó érintett áruk és termékek esetében lehetővé kell tenni a piaci szereplők számára, hogy a kellő gondosság elvén alapuló egyszerűsített eljárást alkalmazzanak, míg az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy fokozott ellenőrzést alkalmazzanak a magas kockázatúnak minősített országokból vagy országrészekből származó érintett áruk és termékek tekintetében. A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási intézkedéseket fogadjon el annak érdekében, hogy megállapítsa azokat az országokat vagy országrészeket, amelyek alacsony vagy magas kockázatot jelentenek az e rendeletnek meg nem felelő érintett áruk és termékek előállítása tekintetében.

(48) Az illetékes hatóságoknak rendszeres időközönként ellenőrizniük kell a piaci szereplőket és a kereskedőket, hogy megvizsgálják azt, hogy ténylegesen teljesítik-e az e rendeletben meghatározott kötelezettségeiket. Az illetékes hatóságoknak továbbá releváns információk birtokában és alapján is ellenőrzéseket kell végezniük, így harmadik felek által felvetett, indokolással alátámasztott aggályok esetén is. Az érintett áruk és termékek, az érintett piaci szereplők és kereskedők, valamint az árukból és termékekből való részesedésük volumenének átfogó lefedése érdekében kettős megközelítést kell alkalmazni. Ennek megfelelően az illetékes hatóságok számára elő kell írni, hogy ellenőrizzék a piaci szereplők és kereskedők bizonyos százalékát, ugyanakkor az érintett áruk és termékek meghatározott százalékos arányára is kiterjedően. Az ilyen százalékos arányoknak magasabbnak kell lenniük a magas

kockázatot jelentő országokból vagy országrészekből származó érintett áruk és termékek esetében.

(49) A piaci szereplők és kereskedők illetékes hatóságok általi ellenőrzésének ki kell terjednie a kellő gondosság elvén alapuló rendszerekre, valamint az érintett áruk és termékek e rendelet rendelkezéseinek való megfelelésére. Az ellenőrzéseknek kockázatalapú ellenőrzési terven kell alapulniuk. A tervnek olyan kockázati kritériumokat kell tartalmaznia, amelyek lehetővé teszik az illetékes hatóságok számára a piaci szereplők és kereskedők által benyújtott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzését. A kockázati kritériumoknak figyelembe kell venniük az előállító országban az érintett árukhoz és termékekhez kapcsolódó erdőirtás kockázatát, a piaci szereplők és kereskedők e rendelet szerinti kötelezettségeknek való korábbi megfelelését, valamint az illetékes hatóságok rendelkezésére álló egyéb releváns információkat. A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzésének lehetővé kell tennie az illetékes hatóságok számára az ellenőrizendő piaci szereplők, kereskedők, érintett áruk és termékek azonosítását, és azt elektronikus adatfeldolgozási eljárások alkalmazásával kell elvégezni a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat gyűjtő információs rendszerben.

(50) Amennyiben a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok kockázatelemzése azt mutatja, hogy bizonyos érintett áruk és termékek esetében magas a meg nem felelés kockázata, az illetékes hatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy azonnali ideiglenes intézkedéseket hozzanak azok uniós piacon való forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának megakadályozása érdekében. Abban az esetben, ha az érintett áruk és termékek belépnének az uniós piacra vagy elhagynák azt, az illetékes hatóságoknak kérniük kell a vámhatóságoktól a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztését annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok elvégezhessék a szükséges ellenőrzéseket. Az ilyen kéréseket a vámhatóságok és az illetékes hatóságok közötti interfész rendszeren keresztül kell közölni. Az uniós piacon történő forgalomba hozatal vagy forgalmazás, a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztését három munkanapra kell korlátozni, kivéve, ha az illetékes hatóságoknak több időre van szükségük annak értékeléséhez, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e ennek a rendeletnek. Ebben az esetben az illetékes hatóságoknak további ideiglenes intézkedéseket kell hozniuk a felfüggesztés időtartamának meghosszabbítása érdekében, vagy kérelmezniük kell az ilyen meghosszabbítást a vámhatóságoknál az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek esetében.

(51) Az ellenőrzési tervet rendszeresen frissíteni kell annak végrehajtása eredményei alapján. Azon piaci szereplők esetében, amelyek következetes eredményeket mutatnak fel a megfelelés terén, csökkenthető az ellenőrzések gyakorisága.

(52) E rendelet végrehajtásának és hatékony érvényesítésének biztosítása érdekében a tagállamoknak hatáskörrel kell rendelkezniük a nem megfelelő érintett áruk és termékek forgalomból való kivonására és visszahívására, valamint a megfelelő korrekciós intézkedések megtételére. A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy e rendeletnek a piaci szereplők és a kereskedők általi be nem tartását hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal büntessék.

(53) Tekintettel az erdőirtás, az erdőpusztulás és a kapcsolódó kereskedelem nemzetközi jellegére, az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük egymással, a tagállamok vámhatóságaival, a Bizottsággal, valamint harmadik országok közigazgatási hatóságaival. Az illetékes hatóságoknak együtt kell működniük az értékláncban a

káros emberi jogi vagy környezeti hatások tekintetében a kellő gondosságra vonatkozó követelményeket meghatározó egyéb uniós jogalkotási eszközök felügyeletéért és végrehajtásáért felelős illetékes hatóságokkal is.

(54) Miközben ez a rendelet az erdőirtás és az erdőpusztulás kezelésére irányul, amint azt a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló 2019. évi közlemény előirányozza, az erdők védelme nem vezethet más természetes ökoszisztémák átalakulásához vagy romlásához. Az olyan ökoszisztémák, mint a vizes élőhelyek, a szavannák és a tőzeglápok rendkívül fontosak az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítések, valamint más fenntartható fejlődési célok szempontjából, ezért azok átalakulására vagy romlására sürgősen különleges figyelmet kell fordítani. Ennek kezelése érdekében a Bizottságnak két évvel a hatálybalépés után értékelnie kell a hatály más ökoszisztémákra és további árukra való kiterjesztésének szükségességét és megvalósíthatóságát. Ugyanakkor a Bizottságnak felhatalmazáson alapuló jogi aktus útján felül kell vizsgálnia az e rendelet I. mellékletében felsorolt érintett termékeket is.

(55) Annak biztosítása érdekében, hogy a piaci szereplők által teljesítendő és e rendeletben meghatározott tájékoztatási követelmények továbbra is relevánsak maradjanak, valamint összhangban álljanak a tudományos és technológiai fejlődéssel, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el az ebben a rendeletben foglalt, a kellő gondosság elvén alapuló eljáráshoz szükséges tájékoztatási követelmények, a piaci szereplők által teljesítendő kockázatértékelési és kockázatcsökkentési információk és kritériumok, valamint az e rendelet I. mellékletében foglalt áruk listájának kiegészítése céljából. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kézhez kell kapnia minden dokumentumot, és szakértőiknek rendszeresen részt kell venniük a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

(56) A 995/2010/EU rendelet megtiltja az illegálisan kitermelt fa és az ilyen fából származó fatermékek forgalomba hozatalát az uniós piacon. A rendelet kötelezettséget állapít meg a fát első alkalommal forgalomba hozó piaci szereplők számára arra vonatkozóan, hogy kellő gondossággal járjanak el, a kereskedők számára pedig arra vonatkozóan, hogy nyomon követhető nyilvántartást vezessenek a beszállítóikról és az ügyfeleikről. E rendeletnek fenn kell tartania az uniós piacon forgalomba hozott érintett áruk és termékek – többek között a fa és a fatermékek – jogszerűségének biztosítására vonatkozó kötelezettséget, és ki kell egészítenie azt a fenntarthatósági követelménnyel. Következésképpen e rendeletből adódóan jelentőségét veszítette az említett rendelet és az ahhoz kapcsolódó 607/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet, amelyeket ezért hatályon kívül kell helyezni.

(57) A 2173/2005/EK rendelet megállapítja a FLEGT engedélyezési rendszernek a fakitermelő országokkal kötött kétoldalú önkéntes partnerségi megállapodások révén történő végrehajtására vonatkozó uniós eljárásokat. Az Európai Unió által tett kétoldalú kötelezettségvállalások tiszteletben tartása, valamint a működő rendszerrel rendelkező partnerországokkal elért eredmények (FLEGT engedélyezési szakasz) megőrzése érdekében e rendeletnek olyan rendelkezést kell tartalmaznia, amely

kimondja, hogy a FLEGT-engedéllyel rendelkező fa és faalapú termékek megfelelnek az e rendelet szerinti, jogszerűségre vonatkozó követelménynek.

(58) Miközben ez a rendelet az erdőirtás és az erdőpusztulás kezelésére irányul, amint azt a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló 2019. évi közlemény előirányozza, az erdők védelme nem vezethet más természetes ökoszisztémák átalakulásához vagy romlásához. Az olyan ökoszisztémák, mint a vizes élőhelyek, a szavannák és a tőzeglápok rendkívül fontosak az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítések, valamint más fenntartható fejlődési célok szempontjából, ezért azok átalakulására vagy romlására sürgősen különleges figyelmet kell fordítani. Ezért e rendelet hatálybalépésétől számított két éven belül értékelni kell e rendelet hatálya más, az erdőktől eltérő ökoszisztémákra való kiterjesztésének szükségességét és megvalósíthatóságát.

(59) Ha e rendelet alkalmazása céljából személyes adatok kezelésére van szükség, azt a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós joggal összhangban kell elvégezni. A személyes adatok e rendelet alapján történő mindennemű kezelésére az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletet[30] és az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendeletet kell alkalmazni[31].

(60) Mivel e rendelet célját, nevezetesen az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelmet az uniós fogyasztás hozzájárulásának csökkentése révén, a tagállamok egyénileg nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az a léptéke miatt uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket fogadhat el az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

(61) A piaci szereplők, a kereskedők és az illetékes hatóságok számára észszerű időtartamot kell biztosítani ahhoz, hogy felkészüljenek e rendelet előírásainak teljesítésére,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. fejezet
Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy és hatály

Ez a rendelet szabályokat állapít meg a szarvasmarha, a kakaó, a kávé, az olajpálma, a szója és a fa (a továbbiakban: érintett áruk) és az I. mellékletben felsorolt olyan termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalára és forgalmazására, valamint az uniós piacról történő kivitelére vonatkozóan, amelyek az érintett árukat tartalmazzák, amelyeket azokkal etettek,

[30] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

[31] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

vagy amelyek azok felhasználásával készültek (a továbbiakban: érintett termékek), azzal a céllal, hogy:

a) minimálisra csökkentse az Unió hozzájárulását a világszerte tapasztalható erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz;

b) csökkentse az Európai Unió üvegházhatásúgáz-kibocsátáshoz és a biológiai sokféleség globális csökkenéséhez való hozzájárulását.

A rendelet nem alkalmazandó azokra az uniós piacon forgalomba hozott érintett árukra és termékekre, amelyeket a 36. cikk (1) bekezdésében meghatározott időpont előtt állítottak elő.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1. „erdőirtás”: erdők mezőgazdasági célú használatra történő átalakítása, függetlenül attól, hogy az ember okozta-e vagy sem;

2. „erdő”: több mint 0,5 hektárra kiterjedő, 5 méternél magasabb fákkal és 10 %-ot meghaladó lombkorona-fedettséggel, illetve e küszöbértékeket *in situ* elérni képes fákkal borított terület, ide nem értve a mezőgazdasági ültetvényeket és az elsődlegesen mezőgazdasági vagy városi hasznosítású földterületeket;

3. „mezőgazdasági ültetvények”: a mezőgazdasági termesztőrendszerek faállománya, például gyümölcsfaültetvények, olajpálma-ültetvények, olajfaültetvények, valamint haszonnövényeket lombkorona alatt termesztő agrár-erdészeti rendszerek. Magában foglalja az I. mellékletben felsorolt összes áru – kivéve a fa – ültetvényeit;

4. „ültetvényi erdő”: intenzív gazdálkodás alatt álló telepített erdő, amely telepítéskor és állományérett állapotban megfelel az alábbi kritériumok mindegyikének: egy vagy két faj, megegyező korosztály és szabályos távolság. Magában foglalja a fa, rost és energia előállítása érdekében telepített rövid vágásfordulójú ültetvényeket, de nem foglalja magában a védelem vagy az ökoszisztéma helyreállítása céljából telepített erdőket, valamint az ültetéssel vagy magvetéssel létrehozott erdőket, amelyek állományérett állapotban természetes módon regenerálódó erdőkre hasonlítanak vagy fognak hasonlítani;

5. „telepített erdő”: túlnyomórészt ültetéssel és/vagy szándékos magvetéssel létrehozott fákból álló erdő, feltéve, hogy az ültetett vagy magról nevelt fák az érett faállománynak várhatóan több mint ötven százalékát teszik ki; ide tartozik az eredetileg ültetett vagy magvetéssel létrehozott fákból származó sarjerdő;

6. „erdőpusztulás”: olyan kitermelési műveletek, amelyek nem fenntarthatók, és az erdei ökoszisztémák biológiai vagy gazdasági termelékenységének és összetettségének csökkenését vagy elvesztését okozzák, és amelyek az erdő nyújtotta általános előnyök, többek között a fa, a biológiai sokféleség és egyéb termékek és szolgáltatások hosszú távú csökkenéséhez vezetnek;

7. „fenntartható kitermelési műveletek”: a talajminőség és a biológiai sokféleség megőrzését szem előtt tartva végzett kitermelés, melynek során arra törekszenek, hogy a negatív hatásokat minimálisra csökkentsék, és elkerüljék a tönkök és gyökerek betakarítását, a természetes erdők pusztulását vagy ültetvényi erdővé alakítását, valamint a veszélyeztetett talajokon történő kitermelést; minimalizálják a nagy kivágásokat, és biztosítsanak helyileg megfelelő küszöbértékeket a száradék

kitermelésére, valamint a fakitermelési rendszerek használatára vonatkozóan olyan követelményeket határozzanak meg, amelyek következtében minimalizálhatók a talajminőségre, többek között a talajtömörödésre, valamint a biológiai sokféleség jellemzőire és az élőhelyekre gyakorolt hatások;

8. „erdőirtásmentes”:

   a) amikor az érintett árukat és termékeket, beleértve azokat is, amelyeket az érintett termékekhez felhasználtak, vagy amelyeket azok tartalmaznak, olyan földterületen állították elő, amelyen 2020. december 31-e után nem végeztek erdőirtást; és

   b) amikor a fát 2020. december 31-e után úgy termelték ki az erdőből, hogy ezzel nem okoztak erdőpusztulást;

9. „előállított”: az adott földterületen termesztett, kitermelt, felnevelt, táplált vagy kinyert;

10. „forgalomba hozatal”: adott érintett áru vagy termék első alkalommal történő hozzáférhetővé tétele az uniós piacon;

11. „forgalmazás”: valamely érintett áru vagy termék rendelkezésre bocsátása az uniós piacon gazdasági tevékenység keretében, értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára, akár ingyenesen, akár ellenérték fejében;

12. „piaci szereplő”: bármely természetes vagy jogi személy, amely gazdasági tevékenység keretében érintett árukat és termékeket hoz forgalomba az uniós piacon vagy visz ki az uniós piacról;

13. „kereskedő”: a piaci szereplőtől eltérő természetes vagy jogi személy az ellátási láncban, amely gazdasági tevékenység keretében érintett árukat és termékeket forgalmaz az uniós piacon;

14. „származási ország”: a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[32] 60. cikke szerinti ország vagy terület;

15. „előállító ország”: az az ország vagy terület, ahol az érintett árut vagy a termék előállítása során felhasznált vagy abban található érintett árut előállították;

16. „elhanyagolható kockázat”: amikor az érintett áruk vagy termékek 3. cikk a) és b) pontjának való megfelelésére vonatkozó termékspecifikus és általános információk teljes körű értékelése nem ad okot aggodalomra;

17. „meghatalmazott képviselő”: az Unióban letelepedett természetes vagy jogi személy, amely valamely piaci szereplőtől írásbeli meghatalmazást kapott arra, hogy annak nevében eljárjon meghatározott feladatokkal kapcsolatban, tekintettel a piaci szereplő e rendelet szerinti kötelezettségeire;

18. „nem megfelelő termékek”: olyan releváns áruk és termékek, amelyeket nem „erdőirtásmentes” módon és/vagy nem az előállító ország vonatkozó jogszabályaival összhangban állítottak elő;

19. „földterület”: adott ingatlanon található, az előállító ország joga által elismert földterület, ahol kellőképpen homogén körülmények uralkodnak ahhoz, hogy összesített szinten értékelni lehessen az erdőirtás és az erdőpusztulás adott földterületen előállított árukhoz kapcsolódó kockázatát;

[32] Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.).

20. „kkv-k”: a 2013/34/EK irányelv[33] szerinti mikro-, kis- és középvállalkozások;

21. „indokolással alátámasztott aggály”: az e rendeletnek való meg nem felelésre vonatkozó objektív és ellenőrizhető információkon alapuló, kellően megalapozott állítás, amely szükségessé teheti az illetékes hatóságok beavatkozását;

22. „illetékes hatóságok”: a 13. cikk (1) bekezdése szerint kijelölt hatóságok;

23. „vámhatóságok”: a 952/2013/EU rendelet 5. cikkének 1. pontjában foglalt meghatározás szerinti vámhatóságok;

24. „szabad forgalomba bocsátás”: a 952/2013/EU rendelet 201. cikkében meghatározott eljárás;

25. „kivitel”: a 952/2013/EU rendelet 269. cikkében meghatározott eljárás;

26. „az uniós piacra belépő érintett áruk és termékek”: harmadik országokból származó, „szabad forgalomba bocsátás” vámeljárás alá vont érintett áruk és termékek, amelyeket az Unió piacán kívánnak forgalomba hozni, vagy amelyeket kereskedelmi felhasználásra vagy nem lakossági fogyasztásra szánnak az Unió vámterületén belül;

27. „az uniós piacot elhagyó érintett áruk és termékek”: „kivitel” vámeljárás alá vont érintett áruk és termékek;

28. „az előállító ország vonatkozó jogszabályai”: az előállító országban alkalmazandó, az előállításra szolgáló terület jogállására vonatkozó szabályok a földhasználati jogok, a környezetvédelem, a harmadik felek jogai, valamint az előállító országban érvényes jogszabályi kereten belül a vonatkozó kereskedelmi és vámszabályok tekintetében.

3. cikk

Tilalom

Az érintett áruk és termékek csak akkor hozhatók forgalomba vagy forgalmazhatók az uniós piacon, illetve csak akkor vihetők ki az uniós piacról, ha az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

a) erdőirtásmentesek;

b) előállításuk az előállító ország vonatkozó jogszabályaival összhangban történt; és

c) szerepelnek a 4. cikk (2) bekezdésében meghatározott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban.

2. fejezet
A piaci szereplők és a kereskedők kötelezettségei

4. cikk

A piaci szereplők kötelezettségei

[33] Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelve (2013. június 26.) a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 182., 2013.6.29., 19. o.).

(1) A piaci szereplők a 3. cikk a) és b) pontjának való megfelelés biztosítása érdekében kellő gondossággal járnak el az érintett áruk és termékek uniós piacon való forgalomba hozatala vagy onnan történő kivitele előtt. E célból egy eljárásokból és intézkedésekből álló keretrendszert (a továbbiakban: a kellő gondosság elvén alapuló rendszer) kell alkalmazniuk, a 8. cikkben meghatározottak szerint.

(2) Azok a piaci szereplők, amelyek a 8. cikkben leírt kellő gondossággal eljárva arra a következtetésre jutottak, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek e rendelet követelményeinek, a 31. cikkben említett információs rendszeren keresztül kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot bocsátanak az illetékes hatóságok rendelkezésére az érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy azok kivitele előtt. A nyilatkozatnak igazolnia kell, hogy kellő gondossággal jártak el, és megállapították, hogy nem áll fenn kockázat, vagy az elhanyagolható mértékű, továbbá tartalmaznia kell a II. mellékletben az érintett árukra és termékekre vonatkozóan előírt információkat.

(3) A kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat rendelkezésre bocsátásával a piaci szereplő felelősséget vállal azért, hogy az érintett áru vagy termék megfelel e rendelet követelményeinek. A piaci szereplők a 31. cikkben említett információs rendszeren keresztül történő rendelkezésre bocsátás időpontját követően 5 éven át megőrzik a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokról készült nyilvántartást.

(4) A piaci szereplők az érintett árukat és termékeket nem hozhatják forgalomba az uniós piacon, és azokat nem vihetik ki a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat előzetes benyújtása nélkül.

(5) A piaci szereplő nem hozhatja forgalomba az érintett árukat és termékeket, és nem viheti ki azokat, ha az alábbi esetek közül egy vagy több fennáll:

a) az érintett áruk és termékek nem felelnek meg a 3. cikk a) vagy b) pontjának;

b) a kellő gondosság gyakorlása során feltárták annak a nem elhanyagolható kockázatát, hogy az érintett áruk és termékek nem felelnek meg a 3. cikk a) vagy b) pontjának;

c) a piaci szereplő nem tudta elvégezni a kellő gondosság elvén alapuló eljárást az (1) és a (2) bekezdésben foglaltak szerint.

(6) Azok a piaci szereplők, amelyek új információkról – köztük indokolással alátámasztott aggályokról – értesültek arra vonatkozóan, hogy az általuk már forgalomba hozott érintett áru vagy termék nem felel meg e rendelet követelményeinek, haladéktalanul tájékoztatják azoknak a tagállamoknak az illetékes hatóságait, ahol az érintett árut vagy terméket forgalomba hozták. Az uniós piacról történő kivitel esetén a piaci szereplők tájékoztatják az előállító ország szerinti tagállam illetékes hatóságát.

(7) A piaci szereplők minden szükséges segítséget felajánlanak az illetékes hatóságoknak annak érdekében, hogy megkönnyítsék a 15. cikkben foglalt ellenőrzések elvégzését, többek között a telephelyekhez való hozzáférés biztosítása, valamint dokumentumok vagy nyilvántartások bemutatása tekintetében.

5. cikk

Meghatalmazott képviselők

(1) A piaci szereplők vagy a kereskedők megbízhatnak egy meghatalmazott képviselőt, hogy a nevükben átadja a 4. cikk (2) bekezdése szerinti, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot. Ebben az esetben a piaci szereplő vagy a kereskedő továbbra is felelős azért, hogy az érintett áru vagy termék megfeleljen e rendelet követelményeinek.

(2) A meghatalmazott képviselő kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátja a meghatalmazás egy példányát az Európai Unió valamelyik hivatalos nyelvén.

6. cikk

A kereskedők kötelezettségei

(1) A kkv-nak minősülő kereskedők csak akkor hozhatják forgalomba az érintett árukat és termékeket, ha rendelkeznek a (2) bekezdésben előírt információkkal.

(2) A kkv-nak minősülő kereskedők begyűjtik és megőrzik az általuk forgalmazni kívánt, érintett árukkal és termékekkel kapcsolatos alábbi információkat:

a) azoknak a piaci szereplőknek vagy kereskedőknek a neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy bejegyzett védjegye, postacíme, e-mail-címe és – amennyiben rendelkezésre áll – webcíme, akik számukra az érintett árukat és termékeket szállították;

b) azoknak a kereskedőknek a neve, bejegyzett kereskedelmi neve vagy bejegyzett védjegye, postacíme, e-mail-címe és – amennyiben rendelkezésre áll – webcíme, akik számára ők az érintett árukat és termékeket szállították.

(3) A kkv-nak minősülő kereskedők legalább 5 évig megőrizik az ebben a cikkben említett információkat, és azokat kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátják.

(4) Azok a kkv-nak minősülő kereskedők, amelyek új információkról – köztük indokolással alátámasztott aggályokról – értesültek arra vonatkozóan, hogy az általuk már forgalomba hozott érintett áru vagy termék nem felel meg e rendelet követelményeinek, haladéktalanul tájékoztatják azoknak a tagállamoknak az illetékes hatóságait, ahol az érintett árut vagy terméket forgalomba hozták.

(5) Azokat a kereskedőket, amelyek nem kkv-k, piaci szereplőknek kell tekinteni, és az e rendelet 3., 4., 5., 8–12. cikkében, 14. cikkének (9) bekezdésében, 15. cikkében és 20. cikkében foglalt kötelezettségek és rendelkezések vonatkoznak rájuk az általuk az uniós piacon forgalmazott érintett áruk és termékek tekintetében.

(6) A kereskedők minden szükséges segítséget felajánlanak az illetékes hatóságoknak annak érdekében, hogy megkönnyítsék a 16. cikkben foglalt ellenőrzések elvégzését, többek között a telephelyekhez való hozzáférés biztosítása, valamint dokumentumok vagy nyilvántartások bemutatása tekintetében.

7. cikk

Harmadik országokban letelepedett piaci szereplők általi forgalomba hozatal

Amennyiben az Unión kívül letelepedett természetes vagy jogi személy érintett árukat és termékeket hoz forgalomba az uniós piacon, az Unióban letelepedett azon első természetes vagy jogi személy, amely ezeket az érintett árukat és termékeket megvásárolja vagy birtokába veszi, e rendelet értelmében vett piaci szereplőnek tekintendő.

8. cikk

Kellő gondosság

(1) Az érintett áruk és termékek forgalomba hozatala vagy kivitele előtt a piaci szereplők kellő gondossággal járnak el az egyes beszállítók által szállított valamennyi érintett áru és termék tekintetében.

(2) E rendelet alkalmazásában a kellő gondosság elvén alapuló eljárás a következőket foglalja magában:

a) a 9. cikkben meghatározott követelmények teljesítéséhez szükséges információk és dokumentumok begyűjtése;

b) a 10. cikkben említett kockázatértékelési intézkedések;

c) a 10. cikkben említett kockázatcsökkentő intézkedések.

9. cikk

Tájékoztatási követelmények

(1) A piaci szereplők információkat, dokumentumokat és adatokat gyűjtenek annak igazolása érdekében, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek a 3. cikknek. E célból a piaci szereplő az érintett árukkal vagy termékekkel kapcsolatban begyűjti, rendszerezi és 5 évig megőrzi az alábbi, bizonyítékokkal alátámasztott információkat:

a) leírás, beleértve az érintett áruk és termékek kereskedelmi nevét és típusát, valamint – adott esetben – a faj közönséges nevét és teljes tudományos nevét;

b) az érintett áruk és termékek mennyisége (nettó tömegben és térfogatban vagy egységek számában kifejezve);

c) az előállító ország meghatározása;

d) minden olyan földterület földrajzi helymeghatározási koordinátái, földrajzi szélességben és hosszúságban megadott helyzete, ahol az érintett árukat és termékeket előállították, valamint az előállítás dátuma vagy időtartománya;

e) minden olyan vállalkozás vagy személy neve, e-mail-címe és címe, ahonnan az érintett árukat vagy termékeket szállították;

f) minden olyan vállalkozás vagy személy neve, e-mail-címe és címe, ahová az érintett árukat vagy termékeket szállították;

g) megfelelő és ellenőrizhető információk arról, hogy az érintett áruk és termékek erdőirtásmentesek;

h) megfelelő és ellenőrizhető információk arról, hogy az előállítást az előállító ország vonatkozó jogszabályaival összhangban végezték, ideértve minden olyan rendelkezést, amely feljogosít az adott területnek az adott áru előállítása céljából történő hasznosítására.

(2) A piaci szereplő kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátja az e cikk alapján begyűjtött információkat, dokumentumokat és adatokat.

(3) A Bizottság a 33. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el az (1) bekezdés kiegészítése céljából a kellő gondosság elvén alapuló

rendszer hatékonyságának biztosításához esetleg szükségessé váló további releváns, megszerzendő információk tekintetében.

10. cikk

Kockázatértékelés és kockázatcsökkentés

(1) A piaci szereplők ellenőrzik és elemzik a 9. cikkel összhangban begyűjtött információkat és bármely egyéb vonatkozó dokumentációt, és ennek alapján kockázatértékelést végeznek annak megállapítása érdekében, hogy fennáll-e annak a kockázata, hogy az uniós piacon forgalomba hozatalra vagy onnan kivitelre szánt érintett áruk és termékek nem felelnek meg e rendelet követelményeinek. Ha a piaci szereplők nem tudják igazolni, hogy a meg nem felelés kockázata elhanyagolható, az érintett árut vagy terméket nem hozhatják forgalomba az uniós piacon, és azt nem vihetik ki onnan.

(2) A kockázatértékelés során különös figyelmet kell fordítani a következő kockázatértékelési kritériumokra:

a) az adott országhoz vagy országrészekhez a 27. cikkel összhangban hozzárendelt kockázat;

b) erdők jelenléte az érintett árut vagy terméket előállító országban és területen;

c) erdőirtás vagy erdőpusztulás előfordulása az érintett árut vagy terméket előállító országban, régióban és területen;

d) a 9. cikk (1) bekezdésében említett információk forrása, megbízhatósága, érvényessége, valamint más rendelkezésre álló dokumentációra mutató linkek;

e) az előállító és származási országgal kapcsolatos aggályok, például a korrupció szintje, az okmány- és adathamisítás elterjedtsége, a jogérvényesítés hiánya, fegyveres konfliktus vagy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa vagy az Európai Unió Tanácsa által kivetett szankciók megléte;

f) az érintett ellátási lánc összetettsége, különös tekintettel az áruk és/vagy termékek azon földterülettel való összekapcsolásának nehézségeire, ahol azokat előállították;

g) az ismeretlen eredetű vagy olyan területeken előállított termékekkel való keveredés kockázata, ahol erdőirtás vagy erdőpusztulás történt vagy történik;

h) a Bizottság megfelelő szakértői csoportjainak ülésein levont és a bizottsági szakértői csoportok nyilvántartásában közzétett következtetések;

i) a 29. cikk alapján benyújtott, indokolással alátámasztott aggályok;

j) az e rendeletnek való megfelelésre vonatkozó kiegészítő információk, amelyek magukban foglalhatják a tanúsítás során vagy más, harmadik fél által ellenőrzött rendszerek, többek között a Bizottság által az (EU) 2018/2001 irányelv[34] 30. cikkének (5) bekezdése alapján elismert önkéntes rendszerek által szolgáltatott információkat, feltéve, hogy az információk megfelelnek a 9. cikkben meghatározott követelményeknek.

[34] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328/82., 2018.12.21., 82–209. o)

(3) A 2173/2005/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozó, működő engedélyezési rendszerből származó érvényes FLEGT-engedéllyel rendelkező fatermékeket úgy kell tekinteni, hogy azok megfelelnek e rendelet 3. cikke b) pontjának.

(4) Kivéve, ha az (1) bekezdéssel összhangban elvégzett elemzés lehetővé teszi a piaci szereplő számára annak megállapítását, hogy nem áll fenn vagy elhanyagolható annak a kockázata, hogy az érintett áruk vagy termékek nem felelnek meg e rendelet követelményeinek, a piaci szereplő az érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalát vagy azok kivitelét megelőzően olyan kockázatcsökkentő eljárásokat és intézkedéseket fogad el, amelyek alkalmasak annak elérésére, hogy ne álljon fenn kockázat vagy az elhanyagolható mértékű legyen. Ez magában foglalhatja további információk, adatok vagy dokumentumok bekérését, független felmérések vagy auditok végzését, vagy a 9. cikkben meghatározott tájékoztatási követelményekhez kapcsolódó egyéb intézkedéseket.

(5) A piaci szereplőknek tudniuk kell igazolni, hogy az összegyűjtött információkat hogyan ellenőrizték a (2) bekezdésben meghatározott kockázatértékelési kritériumok alapján, hogyan hozták meg a kockázatcsökkentő intézkedésekre vonatkozó döntést, és hogyan határozták meg a kockázat mértékét.

(6) A piaci szereplőknek megfelelő és arányos eljárásrendekkel, kontrollmechanizmusokkal és eljárásokkal kell rendelkezniük az érintett áruk és termékek meg nem feleléséből eredő kockázatok hatékony csökkentése és kezelése érdekében. Ezek az alábbiakat tartalmazzák:

a) a kockázatkezelési gyakorlatok modellje, jelentéstétel, nyilvántartás-vezetés, belső kontroll és a jogszabályoknak való megfelelés, többek között a kkv-nak nem minősülő piaci szereplők vonatkozásában, a jogszabályoknak való megfelelésért felelős vezető kinevezése;

b) független ellenőrzési funkció az a) pontban említett belső eljárásrendek, kontrollmechanizmusok és eljárások ellenőrzésére minden olyan piaci szereplő vonatkozásában, amely nem kkv.

(7) A kockázatértékeléseket dokumentálni kell, legalább évente felül kell vizsgálni, és kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátani.

(8) A Bizottság a 33. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el a (2), (4) és (6) bekezdés kiegészítése céljából a beszerzendő releváns információk, a kockázatértékelési kritériumok és a kockázatcsökkentő intézkedések tekintetében, amelyek az e cikkben említettek kiegészítéséhez szükségesek lehetnek a kellő gondosság elvén alapuló rendszer hatékonyságának biztosítása érdekében.

11. cikk

A kellő gondosság elvén alapuló rendszerek fenntartása és nyilvántartás vezetése

(1) A 8. cikk szerinti kellő gondosság gyakorlása érdekében a piaci szereplőknek a kellő gondosság elvén alapuló rendszert kell létrehozniuk és naprakészen tartaniuk, hogy biztosítani tudják a 3. cikk a) és b) pontjában meghatározott követelményeknek való megfelelést. A kellő gondosság elvén alapuló rendszert évente legalább egyszer felül kell vizsgálni, és szükség esetén ki kell igazítani a kellő gondosság gyakorlását esetlegesen befolyásoló új fejlemények figyelembevételével. A piaci szereplők 5 évig megőrzik a kellő gondosság elvén alapuló rendszer(ek) frissítéseiről készült nyilvántartást.

(2) Amennyiben más, a kellő gondosság elvének megfelelő fenntarthatósági értékláncra vonatkozó követelményeket meghatározó uniós jogalkotási eszközök másként nem rendelkeznek, a kkv-nak nem minősülő piaci szereplők évente a lehető legszélesebb körben – többek között az interneten – nyilvános jelentést tesznek a kellő gondosság elvén alapuló rendszerükről, beleértve a 8. cikkben meghatározott kötelezettségeik teljesítése érdekében tett lépéseket. Azok a piaci szereplők, amelyek a kellő gondosság elvének megfelelő értékláncra vonatkozó követelményeket megállapító egyéb uniós jogalkotási eszközök hatálya alá is tartoznak, eleget tehetnek az e bekezdés szerinti jelentéstételi kötelezettségüknek úgy, hogy más uniós jogalkotási eszközök keretében történő jelentéstétel során feltüntetik a szükséges információkat.

(3) A piaci szereplők legalább 5 évig megőrzik a kellő gondossággal kapcsolatos valamennyi dokumentációt, így például a 8. cikk szerinti valamennyi vonatkozó nyilvántartás, intézkedés és eljárás tekintetében. Ezeket kérésre az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátják.

12. cikk

A kellő gondosság elvén alapuló egyszerűsített eljárás

(1) Az érintett áruk vagy termékek uniós piacon történő forgalomba hozatala vagy onnan történő kivitele során a piaci szereplőknek nem kell teljesíteniük a 10. cikkben foglalt kötelezettségeket, amennyiben meg tudnak bizonyosodni arról, hogy az összes érintett árut és terméket olyan országokban vagy országrészekben állították elő, amelyeket a 27. cikkel összhangban alacsony kockázatúként azonosítottak.

(2) Ha azonban a piaci szereplő olyan információ birtokába jut vagy olyan információról szerez tudomást, amely jelzi annak a kockázatát, hogy az érintett áruk és termékek esetleg nem felelnek meg e rendelet követelményeinek, a 9. és 10. cikkben foglalt valamennyi kötelezettséget teljesíteni kell.

3. fejezet

A tagállamok és azok illetékes hatóságainak kötelezettségei

13. cikk

Illetékes hatóság

(1) A tagállamok kijelölnek egy vagy több illetékes hatóságot, amely felelős az e rendeletből eredő kötelezettségek végrehajtásáért.

(2) A tagállamok [legkésőbb három hónappal e rendelet hatálybalépése után]-ig értesítik a Bizottságot az (1) bekezdés alapján kijelölt illetékes hatóságok nevéről, címéről és kapcsolattartási adatairól. A tagállamok indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatják a Bizottságot ezen információk bármely változásáról.

(3) A Bizottság a honlapján közzéteszi az illetékes hatóságok listáját. A Bizottság a tagállamoktól kapott releváns frissítések alapján rendszeresen frissíti a listát.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságok megfelelő hatáskörökkel és erőforrásokkal rendelkezzenek az e rendelet 3. fejezetében meghatározott kötelezettségek teljesítéséhez.

(5) A piaci szereplőknek a kellő gondosság gyakorlására vonatkozó, a 8. cikk szerinti kötelezettségének sérelme nélkül, a tagállamok technikai és egyéb segítséget nyújthatnak és iránymutatást adhatnak a piaci szereplőknek, figyelembe véve a kis- és középvállalkozások helyzetét is, az e rendelet követelményeinek való megfelelés megkönnyítése érdekében.

(6) A tagállamok megkönnyíthetik a releváns információ cseréjét és terjesztését – különösen annak érdekében, hogy segítsék a piaci szereplőket a kockázatértékelésben a 9. cikkben meghatározottak szerint –, valamint az e rendelet végrehajtását illetően bevált gyakorlatokra vonatkozóan.

(7) A segítségnyújtásnak oly módon kell történnie, amely nem veszélyezteti az illetékes hatóságok e rendelet végrehajtásával kapcsolatos függetlenségét, jogi kötelezettségeit és felelősségét.

14. cikk

Ellenőrzési kötelezettség

(1) Az illetékes hatóságok ellenőrzéseket végeznek annak megállapítására, hogy a piaci szereplők és a kereskedők eleget tesznek-e az e rendelet szerinti kötelezettségeiknek, és hogy az uniós piacon forgalomba hozott vagy forgalmazott vagy onnan kivitt érintett áruk és termékek megfelelnek-e e rendelet követelményeinek.

(2) Az (1) bekezdésben említett ellenőrzéseket a 15. és 16. cikkel összhangban kell elvégezni.

(3) Az (1) bekezdésben említett ellenőrzések elvégzéséhez az illetékes hatóságok kockázatalapú megközelítésen alapuló tervet dolgoznak ki. A tervnek tartalmaznia kell legalább a (4) bekezdés szerinti kockázatelemzés elvégzéséhez szükséges kockázati kritériumokat, és ezáltal tájékoztatást kell nyújtania az ellenőrzésekre vonatkozó döntésekhez. A kockázati kritériumok megállapítása és felülvizsgálata során az illetékes hatóságok figyelembe veszik különösen az országokhoz és az országrészekhez – a 27. cikkel összhangban – hozzárendelt kockázatot, a piaci szereplő vagy a kereskedő e rendeletnek való korábbi megfelelését, valamint minden egyéb lényeges információt. Az ellenőrzések eredményei, valamint a tervek végrehajtása során szerzett tapasztalatok alapján az illetékes hatóságok rendszeresen felülvizsgálják a terveket és a kockázati kritériumokat azok hatékonyságának javítása érdekében. A tervek felülvizsgálata során az illetékes hatóságok csökkentik az ellenőrzések gyakoriságát azon piaci szereplők és kereskedők esetében, amelyek következetes eredményeket mutatnak fel az e rendelet szerinti követelményeknek való megfelelés tekintetében.

(4) A (3) bekezdés alapján kidolgozott kockázatalapú ellenőrzési tervek végrehajtása érdekében az illetékes hatóságok elvégzik a részükre a 4. cikk (2) bekezdésének megfelelően átadott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokban foglalt információk kockázatelemzését. A kockázatelemzés során a (3) bekezdés szerint kidolgozott tervekben foglalt kockázati kritériumokat kell alkalmazni, és a kockázatelemzést a 31. cikkben meghatározott információs rendszerbe integrált elektronikus adatfeldolgozási eljárások alkalmazásával kell elvégezni.

(5) A (4) bekezdés szerinti kockázatelemzés és bármely más vonatkozó információ alapján az illetékes hatóságok azonosítják a 15. és 16. cikk szerint ellenőrizendő piaci szereplőket és kereskedőket.

(6) A (4) bekezdés szerinti kockázatelemzés alapján az illetékes hatóságok azonosítják továbbá azokat az érintett árukat és termékeket, amelyek azonnali intézkedést igényelnek, mivel esetükben olyan magas a kockázata annak, hogy nem felelnek meg e rendelet rendelkezéseinek, hogy azt még az uniós piacon történő forgalomba hozataluk vagy forgalmazásuk, illetve kivitelük előtt ellenőrizni kell. Ezt az azonosítást meg kell jelölni a 31. cikk alapján létrehozott információs rendszerben, és azt kell eredményeznie, hogy az illetékes hatóságok azonnali ideiglenes intézkedéseket hoznak a 21. cikk értelmében arra vonatkozóan, hogy felfüggesztik az érintett áruk és termékek uniós piacon történő forgalomba hozatalát vagy forgalmazását, illetve – az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk vagy termékek esetében, és amint a 26. cikk (1) bekezdésében említett elektronikus interfész rendelkezésre áll – azt kell eredményeznie, hogy felkérik a vámhatóságokat arra, hogy függesszék fel az áruk szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét a 24. cikk (6) bekezdésében foglaltak szerint.

(7) A (6) bekezdésben említett felfüggesztéseket 3 munkanapon belül meg kell szüntetni, kivéve, ha az illetékes hatóságok az említett időszakon belül elvégzett ellenőrzések eredménye alapján arra a következtetésre jutnak, hogy további időre van szükségük annak megállapításához, hogy az érintett áruk és termékek megfelelnek-e e rendelet követelményeinek. Ebben az esetben az illetékes hatóságok a 21. cikk alapján hozott további ideiglenes intézkedésekkel, vagy az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk vagy termékek esetében a vámhatóságoknak a 24. cikk (6) bekezdése szerinti felfüggesztés fenntartásának szükségességéről történő értesítésével meghosszabbítják a felfüggesztés időtartamát.

(8) Az illetékes hatóságok e rendelet végrehajtásának hatékonyabbá tétele érdekében információt cserélnek más tagállamok illetékes hatóságaival és a Bizottsággal a (3) bekezdésben említett kockázati kritériumokkal kapcsolatban, és koordinálják azok kidolgozását és alkalmazását.

(9) Minden tagállam biztosítja, hogy az illetékes hatóságaik által végzett éves ellenőrzések kiterjednek a piacukon elérhető egyes érintett árukat az uniós piacon forgalomba hozó, forgalmazó vagy onnan exportáló piaci szereplők legalább 5 %-ára, valamint a piacukon forgalomba hozott, forgalmazott vagy onnan kivitt egyes érintett áruk mennyiségének legalább 5 %-ára.

(10) A 27. cikkel összhangban magas kockázatúnak minősített országban vagy országrészekben előállított érintett áruk és termékek esetében, vagy ha fennáll annak a kockázata, hogy az ilyen országokban vagy országrészekben előállított érintett áruk vagy termékek bekerülnek az adott ellátási láncba, az illetékes hatóság fokozott ellenőrzést végez a 20. cikkben előírtak szerint.

(11) Az (5) és (6) bekezdés szerinti ellenőrzések sérelme nélkül az illetékes hatóságok elvégzik az (1) bekezdésben említett ellenőrzéseket, amennyiben bizonyíték vagy egyéb releváns információ birtokába jutnak – ideértve a harmadik felek által a 29. cikk alapján benyújtott, indokolással alátámasztott aggályokat – az e rendeletnek való esetleges meg nem felelésre vonatkozóan.

(12) Az ellenőrzéseket a piaci szereplő vagy a kereskedő előzetes figyelmeztetése nélkül kell elvégezni, kivéve, ha az ellenőrzések hatékonyságának biztosítása érdekében szükséges a piaci szereplő vagy a kereskedő előzetes értesítése.

(13) Az illetékes hatóságok nyilvántartást vezetnek az ellenőrzésekről, feltüntetve többek között azok jellegét és eredményeit, valamint a meg nem felelés esetén hozott

intézkedéseket. Az ellenőrzésekről készült nyilvántartásokat legalább öt évig meg kell őrizni.

15. cikk

A piaci szereplők ellenőrzése

(1) A piaci szereplők ellenőrzése a következőket foglalja magában:

a) a kellő gondosság elvén alapuló rendszer vizsgálata, beleértve a kockázatértékelési és kockázatcsökkentési eljárásokat is;

b) a kellő gondosság elvén alapuló rendszer megfelelő működését bemutató dokumentáció és nyilvántartások vizsgálata;

c) azon dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, amelyek igazolják, hogy a piaci szereplő által az uniós piacon forgalomba hozott, forgalomba hozatalra szánt vagy onnan kivinni kívánt adott termék vagy áru megfelel e rendelet követelményeinek;

d) a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok vizsgálata;

és adott esetben

e) az érintett áruk és termékek helyszíni vizsgálata annak megállapítása céljából, hogy azok megfelelnek-e a kellő gondosság gyakorlása során használt dokumentációnak;

f) minden olyan műszaki és tudományos eszköz, amely alkalmas az érintett áru vagy termék előállítási helyének pontos meghatározására, ideértve az izotópvizsgálatot is;

g) minden olyan műszaki és tudományos eszköz, amely alkalmas annak megállapítására, hogy az érintett áru vagy termék erdőirtásmentes-e, ideértve például a Kopernikusz programból és eszközökből származó Föld-megfigyelési adatokat, valamint

h) szúrópróbaszerű ellenőrzések, beleértve a helyszíni auditokat, adott esetben harmadik országokban is, harmadik országok közigazgatási hatóságaival való együttműködés révén.

16. cikk

A kereskedők ellenőrzése

(1) A kereskedők ellenőrzése a következőket foglalja magában:

a) a 6. cikk (2) bekezdésének való megfelelést igazoló dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata;

b) szükség szerint szúrópróbaszerű ellenőrzések, beleértve a helyszíni auditokat.

17. cikk

Illetékes hatóságok költségeinek megtérítése

(1) A tagállamok felhatalmazhatják illetékes hatóságaikat, hogy a piaci szereplőktől vagy a kereskedőktől visszakövetelje a meg nem felelések kapcsán végzett tevékenységeikhez kapcsolódóan felmerülő költségek egészét.

(2) Az (1) bekezdésben említett költségek közé tartozhatnak a vizsgálatok elvégzésének költségei, a tárolási költségek, valamint a nem megfelelőnek bizonyult és az uniós piacon történő szabad forgalomba bocsátást, forgalomba hozatalt vagy onnan történő kivitelt megelőzően korrekciós intézkedés tárgyát képező termékekkel kapcsolatban végzett tevékenységek költségei.

18. cikk

Együttműködés és információcsere

(1) Az illetékes hatóságok együttműködnek egymással, más tagállamok hatóságaival, a Bizottsággal és szükség esetén a harmadik országok közigazgatási hatóságaival az e rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében.

(2) E rendelet alkalmazása és végrehajtása érdekében az illetékes hatóságok igazgatási megállapodásokat kötnek a Bizottsággal az információk továbbítására és a vizsgálatok lefolytatására vonatkozóan.

(3) Az illetékes hatóságok kicserélik egymás között az e rendelet végrehajtásához szükséges információkat. Ez magában foglalja a piaci szereplőkre és a kereskedőkre vonatkozó adatokhoz – többek között a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokhoz – való hozzáférés megadását és azok kicserélését más tagállamok illetékes hatóságaival e rendelet végrehajtásának megkönnyítése érdekében.

(4) Az illetékes hatóságok haladéktalanul figyelmeztetik a többi tagállam illetékes hatóságait és a Bizottságot, ha e rendelet megsértését észlelik, vagy olyan súlyos hiányosságokat tapasztalnak, amelyek több tagállamot is érinthetnek. Az illetékes hatóságok tájékoztatják a többi tagállam illetékes hatóságait, különösen, ha olyan érintett árut vagy terméket észlelnek a piacon, amely nem felel meg e rendeletnek, annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az ilyen áru vagy termék forgalomból való kivonását vagy visszahívását minden tagállamban.

(5) Az illetékes hatóság kérésére a tagállamok az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátják az e rendeletnek való megfeleléshez szükséges információkat.

19. cikk

Jelentéstétel

(1) A tagállamok legkésőbb minden év április 30-ig elérhetővé teszik a nyilvánosság és a Bizottság számára az e rendelet előző naptári év során történt alkalmazásával kapcsolatos információkat. Ezeknek az információknak tartalmazniuk kell a tagállamok ellenőrzési terveit, a piaci szereplőknél és a kereskedőknél végzett ellenőrzések számát és azok eredményeit, beleértve ezen ellenőrzések tartalmát, az ellenőrzött érintett áruk és termékek mennyiségét a forgalomba hozott érintett áruk és termékek összes mennyiségéhez képest, az érintett áruk és termékek származási és előállító országát, valamint a meg nem felelés esetén hozott intézkedéseket és az ellenőrzések visszatérített költségeit.

(2) A tagállamok által az (1) bekezdéssel összhangban szolgáltatott adatok alapján a Bizottság szolgálatai évente az Unió egészére kiterjedő áttekintést tesznek közzé e rendelet alkalmazását illetően.

20. cikk

Fokozott ellenőrzés

A 27. cikkel összhangban magas kockázatúnak minősített országban vagy országrészben előállított érintett áruk és termékek esetében, vagy ha fennáll annak a kockázata, hogy az ilyen országokban előállított érintett áruk vagy termékek bekerülnek az adott ellátási láncba, az egyes tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóságaik által végzett éves ellenőrzések kiterjednek a piacukon lévő egyes érintett árukat az uniós piacon forgalomba hozó, forgalmazó vagy onnan exportáló piaci szereplők legalább 15 %-ára, valamint a piacukon forgalomba hozott, forgalmazott vagy onnan kivitt egyes érintett áruk mennyiségének legalább 15 %-ára.

21. cikk

Ideiglenes intézkedések

Amennyiben a 15. és 16. cikkben említett ellenőrzéseket követően esetleges súlyos hiányosságokat tárnak fel, vagy a 14. cikk (6) bekezdése alapján kockázatokat állapítanak meg, az illetékes hatóságok azonnali ideiglenes intézkedéseket hozhatnak, beleértve az érintett áruk és termékek lefoglalását vagy azok uniós piacon történő forgalomba hozatalának vagy forgalmazásának vagy onnan történő kivitelének felfüggesztését.

22. cikk

Piacfelügyeleti intézkedések

(1) A 23. cikk sérelme nélkül, amennyiben az illetékes hatóságok megállapítják, hogy egy piaci szereplő vagy kereskedő nem teljesítette az e rendelet szerinti kötelezettségeit, vagy hogy egy érintett áru vagy termék nem felel meg e rendeletnek, haladéktalanul felszólítják az adott piaci szereplőt vagy kereskedőt, hogy tegyen megfelelő és arányos korrekciós intézkedéseket a meg nem felelés megszüntetése érdekében.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a piaci szereplő vagy a kereskedő részéről szükséges korrekciós intézkedés az alábbiak közül legalább egyet vagy többet foglal magában:

a) bármilyen formai meg nem felelés orvoslása, különös tekintettel az e rendelet 2. fejezetében foglalt követelményekre;

b) az érintett áru vagy termék uniós piacon történő forgalomba hozatalának, forgalmazásának vagy onnan történő kivitelének megakadályozása;

c) az érintett áru vagy termék azonnali visszahívása vagy forgalomból történő kivonása;

d) az érintett áru vagy termék megsemmisítése, vagy jótékonysági vagy közérdekű célokra történő adományozása.

(3) Ha a piaci szereplő vagy a kereskedő nem teszi meg a (2) bekezdésben említett korrekciós intézkedéseket, vagy ha az (1) bekezdésben említett meg nem felelés továbbra is fennáll, az illetékes hatóságok biztosítják a termék forgalomból való kivonását vagy visszahívását, illetve az uniós piacon történő forgalmazásának vagy onnan történő kivitelének tilalmát vagy korlátozását.

23. cikk

Szankciók

(1) A tagállamok megállapítják az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén a piaci szereplők és a kereskedők által alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megteszik az azok végrehajtásához szükséges intézkedéseket. A tagállamok értesítik a Bizottságot ezekről a rendelkezésekről, valamint – késedelem nélkül – az ezeket érintő minden későbbi módosításról.

(2) Az előírt szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük. A szankciók legalább a következőket foglalják magukban:

a) a környezeti kárral és az adott érintett áruk és termékek értékével arányos pénzbírságok, amelyek mértékét úgy kell kiszámítani, hogy azok ténylegesen megfosszák a felelős szereplőket a jogsértésekből származó gazdasági előnyöktől, és azok mértékét fokozatosan emelni kell ismétlődő jogsértések esetén; az ilyen bírságok maximális összege a piaci szereplő vagy a kereskedő által az adott tagállamban vagy tagállamokban elért éves árbevétel legalább 4 %-a;

b) az adott érintett áruk és termékek elkobzása a piaci szereplőtől és/vagy a kereskedőtől;

c) a piaci szereplőnek és/vagy a kereskedőnek az adott érintett árukkal és termékekkel folytatott ügyleteiből származó bevételei elkobzása;

d) közbeszerzési eljárásokból való ideiglenes kizárás.

4. fejezet

Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett árukra és termékekre vonatkozó eljárások

24. cikk

Ellenőrzések

(1) A „szabad forgalomba bocsátás” vagy „kivitel” vámeljárás alá vont érintett áruk és termékek az e fejezetben megállapított ellenőrzések és intézkedések hatálya alá tartoznak. E fejezet alkalmazása nem érinti e rendelet egyéb rendelkezéseit, sem pedig az áruk szabad forgalomba bocsátására vagy kivitelére irányadó egyéb uniós jogszabályokat, különös tekintettel az Uniós Vámkódexre és annak 46., 47., 134. és 267. cikkére. Az (EU) 2019/1020 európai parlamenti és tanácsi rendelet[35] VII. fejezete azonban nem vonatkozik az uniós piacra belépő érintett áruk és termékek ellenőrzésére, amennyiben az érinti e rendelet alkalmazását és végrehajtását.

(2) Az illetékes hatóságok felelnek e rendelet általános végrehajtásáért az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek tekintetében. Az illetékes hatóságok feladata különösen az, hogy a 14. cikk (1) bekezdése szerinti ellenőrzések

[35] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1020 rendelete (2019. június 20.) a piacfelügyeletről és a termékek megfelelőségéről, valamint a 2004/42/EK irányelv, továbbá a 765/2008/EK és a 305/2011/EU rendelet módosításáról.

elvégzésével megállapítsák, hogy az adott áru vagy termék megfelel-e ezen rendelet követelményeinek. Az illetékes hatóságok ezeket a feladatokat e rendelet 3. fejezetének vonatkozó rendelkezéseivel összhangban látják el.

(3) A vámhatóságok ellenőrzik az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett árukra és termékekre vonatkozó helyes nyilatkozatot. Ezeknek az ellenőrzéseknek elsősorban kockázatelemzésen kell alapulniuk a kockázatok azonosítása és értékelése, valamint a szükséges ellenintézkedések kidolgozása céljából, és azokat egy uniós szintű közös kockázatkezelési keretrendszeren belül kell elvégezni.

(4) A 31. cikkben említett információs rendszer által az Unió területére belépő vagy azt elhagyó érintett árura vagy termékre vonatkozóan a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozathoz rendelt hivatkozási számot az adott érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátására vagy kivitelére vonatkozó vám-árunyilatkozat benyújtásakor a vámhatóságok rendelkezésére kell bocsátani, kivéve, ha a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat benyújtására a 26. cikk (2) bekezdésében foglaltak szerint kerül sor.

(5) Az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátására vagy kivitelére vonatkozó vám-árunyilatkozat benyújtásakor a 26. cikk (1) bekezdésében említett elektronikus interfész használatával a vámhatóságok ellenőrzik a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat státuszát. Az adott érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét megelőzően a 31. cikkben ismertetett információs rendszerben rögzített státusz tekintetében bekövetkező bármely változásról automatikusan értesíteni kell az adott érintett árut vagy terméket felügyelő vámhatóságot.

(6) Amennyiben a 14. cikk (4) bekezdése szerinti kockázatelemzést követően a kellő gondosságra vonatkozó megfelelő nyilatkozat státusza a 31. cikk alapján létrehozott információs rendszerben azt jelzi, hogy egy adott érintett árut vagy terméket az uniós piacon történő forgalomba hozatal vagy forgalmazás vagy kivitel előtt ellenőrizni kell, a vámhatóságok felfüggesztik az adott érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét.

(7) Amennyiben a szabad forgalomba bocsátással vagy a kivitellel kapcsolatban az uniós vagy a nemzeti jog szerinti minden egyéb előírás és alaki követelmény teljesült, a vámhatóságok az alábbi körülmények bármelyikének fennállása esetén engedélyezik az érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét:

a) A 14. cikk (4) bekezdése szerinti kockázatelemzést követően az illetékes hatóságok a 31. cikk alapján létrehozott információs rendszerben nem jelezték, hogy az érintett áru vagy termék esetében szükség van a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztésére a (6) bekezdés szerint.

b) Amennyiben sor került a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel (6) bekezdés szerinti felfüggesztésére, az illetékes hatóságok a 14. cikk (7) bekezdésében megjelölt 3 munkanapon belül nem jelezték, hogy az érintett áru vagy termék tekintetében szükség van a szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel felfüggesztésének fenntartására.

c) Amennyiben az illetékes hatóságok a 31. cikk alapján létrehozott információs rendszeren keresztül értesítették a vámhatóságokat arról, hogy az érintett áruk és termékek szabad forgalomba bocsátásának vagy kivitelének felfüggesztése megszüntethető.

A szabad forgalomba bocsátás vagy a kivitel nem tekinthető az uniós jognak és különösen e rendeletnek való megfelelés bizonyítékának.

(8) Amennyiben az illetékes hatóságok megállapítják, hogy az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áru vagy termék nem felel meg e rendeletnek, erről a 31. cikk alapján létrehozott információs rendszeren keresztül értesítik a vámhatóságokat. Az illetékes hatóságok az információs rendszerben jelezhetik azt is, hogy ellenzik az érintett áru vagy termék más konkrét vámeljárás alá vonását.

Az említett státuszról szóló értesítés alapján a vámhatóságok nem engedélyezik az adott érintett áru vagy termék szabad forgalomba bocsátását vagy kivitelét. Feltüntetik továbbá a következő közleményt a vám-adatkezelő rendszerben, valamint lehetőség szerint az érintett árut vagy terméket kísérő kereskedelmi számlán és bármely más releváns kísérő dokumentumon: „Nem megfelelő áru vagy termék – szabad forgalomba bocsátás/kivitel nem engedélyezett – (EU) 2021/XXXX rendelet”. *[A Kiadóhivatalnak fel kell tüntetnie e rendelet hivatkozását.]*

Amennyiben az érintett árut vagy terméket a későbbiekben bejelentik más vámeljárásokra, és ha az illetékes hatóságok nem emelnek kifogást az ilyen eljárás alá vonással szemben, a piaci szereplők feltüntetik a közleményt a vám-árunyilatkozatokban, és azonos feltételek mellett rögzítik a váminformatikai rendszerben, továbbá – lehetőség szerint – az ilyen eljárások során használt kísérő okmányokon.

(9) Az e cikk (5)–(8) bekezdése szerinti értesítéseket és kérelmeket a 26. cikk (1) bekezdésében említett elektronikus felületen keresztül kell közölni. Az (5)–(8) bekezdés a 26. cikk (1) bekezdésében említett elektronikus interfész rendelkezésre állásától kezdve alkalmazandó.

(10) A vámhatóságok megsemmisíthetik a nem megfelelő érintett árut vagy terméket az illetékes hatóságok kérésére, illetve ha azt szükségesnek és arányosnak ítélik meg. Az ilyen intézkedés költségét az a természetes vagy jogi személy viseli, amelynek az érintett áru vagy termék a tulajdonában van. A 952/2013/EU rendelet 197. és 198. cikke ennek megfelelően alkalmazandó. Az illetékes hatóságok kérésére a vámhatóságok elkobozhatják és az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsáthatják a nem megfelelő árukat és termékeket.

25. cikk

A hatóságok közötti információcsere és együttműködés

(1) A Bizottság, az illetékes hatóságok és a vámhatóságok szorosan együttműködnek és információt cserélnek egymással annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a 14. cikk (3) bekezdésében említett kockázatalapú megközelítést az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett áruk és termékek tekintetében, valamint hogy biztosítsák az ellenőrzések hatékonyságát és az e rendelet követelményeivel összhangban történő elvégzését.

(2) A vámhatóságok és az illetékes hatóságok a 952/2013/EU rendelet 47. cikkének (2) bekezdésével összhangban együttműködnek egymással, és többek között elektronikus úton kicserélik egymás között az e rendelet szerinti feladataik ellátásához szükséges információkat.

(3) A kockázattal kapcsolatos információkat kicserélik egymás között:

a) a vámhatóságok a 952/2013/EU rendelet 46. cikkének (5) bekezdésével összhangban; és

b) a vámhatóságok és a Bizottság a 952/2013/EU rendelet 16. cikkének (1) bekezdésével összhangban.

(4) Amennyiben az e rendelet hatálya alá tartozó, átmeneti megőrzésben lévő vagy a „szabad forgalomba bocsátástól” eltérő vámeljárás alá vont érintett áruk és termékek tekintetében az első belépési ponton a vámhatóságok okkal hiszik azt, hogy az említett érintett áruk és termékek nem felelnek meg e rendeletnek, minden releváns információt továbbítanak az illetékes rendeltetési vámhivatalnak.

26. cikk

Elektronikus interfészek

(1) A Bizottság az uniós egyablakos vámügyintézési környezeten alapuló elektronikus interfészt hoz létre, amely lehetővé teszi az adatok – különösen a 24. cikk (5)–(8) bekezdésében említett értesítések és kérelmek – nemzeti vámrendszerek és a 31. cikkben ismertetett információs rendszer közötti továbbítását. Ennek az elektronikus interfésznek a (3) bekezdésben említett vonatkozó végrehajtási jogi aktus elfogadásától számított négy éven belül rendelkezésre kell állnia.

(2) A Bizottság az uniós egyablakos vámügyintézési környezeten alapuló elektronikus interfészt fejlesztheti ki, hogy lehetővé tegye:

a) a kereskedők és a piaci szereplők számára, hogy a rendelet 8. cikke [*a javaslat elfogadása után a Kiadóhivatalnak ellenőriznie kell a hivatkozási számot és a cikk számát*] szerinti nemzeti egyablakos vámügyintézési környezeten keresztül elérhetővé tegyék az érintett áruhoz vagy termékhez tartozó, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatot, és visszajelzést kapjanak arról az illetékes hatóságoktól; és

b) a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozat továbbítását az e rendelet 31. cikkében ismertetett információs rendszerbe.

(3) A Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyekben meghatározza az (1) és (2) bekezdés végrehajtására vonatkozó rendelkezések részleteit, valamint meghatározza az (1) és (2) bekezdéssel összhangban továbbítandó adatokat, beleértve azok formátumát is. A végrehajtási jogi aktusok meghatározhatják azt is, hogy a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatban rendelkezésre álló és a vámhatóságok tevékenységeihez – többek között a felügyelethez és a csalás elleni küzdelemhez – szükséges bizonyos konkrét adatokat továbbítsák és rögzítsék az uniós és a nemzeti vámrendszerekben. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 34. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

5. fejezet

Országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszer és a harmadik országokkal való együttműködés

27. cikk

Az országok értékelése

(1) Ez a rendelet háromszintű rendszert hoz létre az országok vagy országrészek értékelésére. Az országokat – kivéve, ha e cikkel összhangban azokat alacsony vagy magas kockázatúnak minősítik – úgy kell tekinteni, hogy azok átlagos kockázatot jelentenek. A Bizottság meghatározhatja azokat az országokat vagy országrészeket, amelyek esetében alacsony vagy magas a kockázata annak, hogy olyan érintett árukat vagy termékeket állítanak elő, amelyek nem felelnek meg a 3. cikk a) pontjának. Az alacsony vagy magas kockázatot jelentő országok vagy országrészek listáját a 34. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében elfogadandó végrehajtási jogi aktus(ok) útján közzé kell tenni. Ezt a listát az új bizonyítékok fényében szükség szerint frissíteni kell.

(2) Az alacsony és magas kockázatú országok vagy országrészek (1) bekezdés szerinti minősítése során figyelembe kell venni az adott ország által szolgáltatott információkat, és a minősítésnek a következő értékelési kritériumokon kell alapulnia:

a) az erdőirtás és erdőpusztulás üteme;

b) a mezőgazdasági földterületek érintett áruk tekintetében történő növelésének üteme;

c) az érintett áruk és termékek előállításának tendenciái;

d) az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményéhez benyújtott, nemzetileg meghatározott hozzájárulás (NDC) kiterjed-e a mezőgazdaságból, erdőgazdálkodásból és földhasználatból eredő kibocsátásokra és elnyelésekre, ami biztosítja, hogy az erdőirtásból és erdőpusztulásból eredő kibocsátásokat beszámítsák az ország üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vagy korlátozására vonatkozó, az NDC-ben meghatározott kötelezettségvállalásába; vagy

e) az adott ország és az Unió között létrejött megállapodások és egyéb eszközök, amelyek kezelik az erdőirtást vagy az erdőpusztulást, és elősegítik, hogy az érintett áruk és termékek megfeleljenek e rendelet követelményeinek és hatékonyan teljesítsék azokat;

f) az adott ország rendelkezik-e nemzeti vagy annál alacsonyabb szintű jogszabályokkal, többek között a Párizsi Megállapodás 5. cikkével összhangban, és hatékony végrehajtási intézkedéseket hoz-e az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz vezető tevékenységek elkerülése és szankcionálása érdekében, és alkalmaznak-e olyan szankciókat, amelyek kellően szigorúak ahhoz, hogy megfosszák a felelősöket az erdőirtásból vagy erdőpusztulásból származó előnyöktől.

(3) A Bizottság értesíti az érintett országokat arról a szándékáról, hogy módosítani kívánja a meglévő kockázati kategóriát, és felkéri őket, hogy adjanak meg minden, e tekintetben hasznosnak ítélt információt. A Bizottság elegendő időt biztosít az

országok számára a válaszadásra, amely magában foglalhatja az ország által a helyzet orvoslása érdekében hozott intézkedésekkel kapcsolatos információkat, amennyiben az ország vagy az országrész státusza esetleg magasabb kockázati kategóriára módosul.

Az értesítésbe bele kell foglalni a következő információkat:

a) az ország vagy az országrész kockázat szerinti minősítésének megváltoztatására irányuló szándékot megalapozó okok;

b) felkérés arra, hogy írásban válaszoljanak a Bizottságnak az ország vagy az országrész kockázati státuszának megváltoztatására irányuló szándékkal kapcsolatban;

c) a magas vagy alacsony kockázatú országként történő minősítés következményei.

(4) A Bizottság haladéktalanul értesíti az illetékes hatóságokat valamely országnak az (1) bekezdésben említett listára való felvételéről vagy a listáról való törléséről.

28. cikk

Együttműködés harmadik országokkal

(1) A Bizottság együttműködik az e rendelet által érintett előállító országokkal az erdőirtás és az erdőpusztulás közös kezelését célzó partnerségek és együttműködés kialakítása érdekében. Ezek a partnerségek és együttműködési mechanizmusok az erdők megőrzésére, helyreállítására és fenntartható használatára, az erdőirtásra, az erdőpusztulásra, valamint a fenntartható árutermelési, -fogyasztási, -feldolgozási és -kereskedelmi módszerekre való átállásra fognak összpontosítani. A partnerségek és együttműködési mechanizmusok magukban foglalhatnak strukturált párbeszédeket, támogatási programokat és fellépéseket, igazgatási megállapodásokat és már meglévő megállapodásokban szereplő rendelkezéseket, vagy olyan megállapodásokat, amelyek lehetővé teszik az előállító országok számára az áttérést olyan mezőgazdasági termelésre, amely megkönnyíti az érintett áruk és termékek e rendelet követelményeinek való megfelelését. Az ilyen megállapodásokat és azok hatékony végrehajtását figyelembe kell venni az e rendelet 27. cikke szerinti összehasonlító teljesítményértékelés keretében.

(2) A partnerségnek és az együttműködésnek lehetővé kell tennie valamennyi érdekelt fél, köztük a civil társadalom, az őslakos népek, a helyi közösségek és a magánszektor, így a kkv-k és a mezőgazdasági kistermelők teljes körű részvételét.

(3) A partnerség és az együttműködés előmozdítja az integrált földhasználat-tervezési folyamatok, a vonatkozó jogszabályok, a pénzügyi ösztönzők és más releváns eszközök kidolgozását az erdők és a biológiai sokféleség megőrzésének, az erdők fenntartható kezelésének és helyreállításának javítása, az erdők és a veszélyeztetett ökoszisztémák más földhasználati célra történő átalakítása elleni küzdelem, a tájképi előnyök optimalizálása, a földtulajdoni és -használati viszonyok biztonsága, a mezőgazdaság termelékenysége és versenyképessége, az átlátható ellátási láncok, az erdőtől függő közösségek, köztük a mezőgazdasági kistermelők, az őslakos népek és a helyi közösségek jogainak megerősítése, valamint az erdőgazdálkodási dokumentumokhoz és egyéb releváns információkhoz való nyilvános hozzáférés biztosítása érdekében.

(4) A Bizottság részt vesz az erdőirtás és az erdőpusztulás megállítását célzó szakpolitikákról és fellépésekről folytatott nemzetközi két- és többoldalú megbeszéléseken, többek között olyan többoldalú fórumokon, mint a Biológiai Sokféleség Egyezmény, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény, az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése, az Egyesült Nemzetek Erdészeti Fóruma, az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye, a Kereskedelmi Világszervezet, a G7-ek és a G20-ak. Ez a szerepvállalás magában foglalja a fenntartható mezőgazdasági termelésre és a fenntartható erdőgazdálkodásra való átállás előmozdítását, valamint átlátható és fenntartható ellátási láncok kialakítását, továbbá az erdei ökoszisztémák magas szintű védelmét biztosító megbízható normák és fogalommeghatározások megállapítására és elfogadására irányuló erőfeszítések folytatását.

6. fejezet

Indokolással alátámasztott aggályok

29. cikk

Természetes vagy jogi személyek indokolással alátámasztott aggályai

(1) Természetes vagy jogi személyek indokolással alátámasztott aggályokat nyújthatnak be az illetékes hatóságoknak, ha objektív körülmények alapján úgy ítélik meg, hogy egy vagy több piaci szereplő vagy kereskedő nem felel meg e rendelet rendelkezéseinek.

(2) Az illetékes hatóságok gondosan és pártatlanul értékelik az indokolással alátámasztott aggályokat, és megteszik a szükséges lépéseket – beleértve a piaci szereplők és kereskedők ellenőrzését és meghallgatását – annak érdekében, hogy feltárják az e rendelet rendelkezéseinek esetleges megsértését, valamint – adott esetben – megteszik a 21. cikk szerinti ideiglenes intézkedéseket a vizsgálat tárgyát képező érintett áruk és termékek uniós piacon való forgalomba hozatalának, forgalmazásának és onnan történő kivitelének megakadályozása érdekében.

(3) Az illetékes hatóság a lehető leghamarabb és a nemzeti jog megfelelő rendelkezéseivel összhangban tájékoztatja azt az (1) bekezdés szerinti természetes vagy jogi személyt, amely észrevételeket nyújtott be a hatósághoz arról, hogy az intézkedés iránti kérelem nyomán született döntés értelmében intézkedik-e, vagy elutasítja az intézkedés iránti kérelmet, valamint tájékoztatást ad a döntés okairól.

30. cikk

Az igazságszolgáltatáshoz való jog

(1) Minden olyan természetes vagy jogi személy, amely kellő érdekeltséggel rendelkezik, beleértve azokat is, akik a 29. cikkel összhangban indokolással alátámasztott aggályokat vetettek fel, bírósághoz vagy más független és pártatlan közjogi szervhez fordulhat, amely hatáskörrel rendelkezik az ezen irányelv értelmében illetékes hatóság határozatainak, aktusainak vagy mulasztásainak eljárásjogi és anyagi jogi felülvizsgálatára.

(2) Ez a rendelet nem sérti a nemzeti jog azon rendelkezéseit, amelyek értelmében a bírósági eljárás kezdeményezését megelőzően ki kell meríteni a közigazgatási felülvizsgálati eljárásokat.

7. fejezet

Információs rendszer

31. cikk

„Nyilvántartási” információs rendszer

(1) A Bizottság a 36. cikk (2) bekezdésében meghatározott időpontig információs rendszert (a továbbiakban: nyilvántartás) hoz létre és tart fenn, amely tartalmazza a 4. cikk (2) bekezdése értelmében rendelkezésre bocsátott, kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatokat.

(2) Az információs rendszer legalább az alábbi funkciókat biztosítja:

a) a piaci szereplők és a kereskedők, valamint meghatalmazott képviselőik nyilvántartásba vétele az EU-ban; az érintett árukat és termékeket „szabad forgalomba bocsátás” vagy „kivitel” vámeljárás alá helyező piaci szereplők esetében a 952/2013/EU rendelet 9. cikke értelmében létrehozott, gazdálkodók nyilvántartási és azonosító számát (EORI-szám) fel kell tüntetni a nyilvántartási profiljukban;

b) a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok nyilvántartásba vétele, beleértve az egyes kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok hivatkozási számának az adott piaci szereplő vagy kereskedő részére történő átadását;

c) a kellő gondosságra vonatkozó nyilatkozatok ellenőrzése eredményének nyilvántartásba vétele;

d) a vámhatóságokkal való összekapcsolás az uniós egyablakos vámügyintézési környezeten keresztül* [a rendelet elfogadása esetén erre közvetlenül lehet hivatkozni], a 26. cikkel összhangban, ideértve a 24. cikk (5)–(8) bekezdése szerinti értesítések és kérelmek engedélyezését is;

e) a piaci szereplők, a kereskedők, az érintett áruk és termékek kockázati profilja megalkotásának lehetővé tétele a magas kockázatú szállítmányok azonosítása céljából, a 14. cikk (4) bekezdésében foglalt kockázatelemzés szerint;

f) az illetékes hatóságok és a Bizottság közötti igazgatási segítségnyújtás és együttműködés lehetővé tétele az információk és adatok kicserélése érdekében;

g) az illetékes hatóságok, valamint a piaci szereplők és a kereskedők közötti kommunikáció lehetővé tétele e rendelet végrehajtása céljából.

(3) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján megállapítja az információs rendszer működésére vonatkozó szabályokat, beleértve a személyes adatok védelmére és a más IT-rendszerekkel való adatcserére vonatkozó szabályokat. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat az e rendelet 33. cikkének (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(4) A Bizottság hozzáférést biztosít ehhez az információs rendszerhez a vámhatóságok, az illetékes hatóságok, a piaci szereplők és a kereskedők számára az e rendelet szerinti kötelezettségeikkel összhangban.

(5) Az EU nyíltadat-politikájával és különösen az (EU) 2019/1024 irányelvvel[36] összhangban a Bizottság hozzáférést biztosít a szélesebb nyilvánosság számára az információs rendszer teljes anonimizált adatkészleteihez olyan géppel olvasható, nyílt formátumban, amely garantálja az interoperabilitást, a további felhasználhatóságot és a hozzáférhetőséget.

8. fejezet

Felülvizsgálat

32. cikk

Felülvizsgálat

(1) A Bizottság legkésőbb két évvel a hatálybalépést követően elvégzi e rendelet első felülvizsgálatát, és erről jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat kísér. A jelentés különösen annak értékelésére összpontosít, hogy szükséges-e és megvalósítható-e e rendelet hatályának más ökoszisztémákra – többek között a nagy szénkészletekkel rendelkező földterületekre és a biológiai sokféleség szempontjából nagy értéket képviselő földterületekre, például gyepterületekre, tőzeglápokra, vizes élőhelyekre és egyéb árukra – történő kiterjesztése.

(2) A Bizottság legkésőbb öt évvel a hatálybalépést követően, majd azt követően legalább ötévente elvégzi e rendelet általános felülvizsgálatát, és erről jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyet adott esetben jogalkotási javaslat kísér. Az első jelentés – konkrét tanulmányok alapján – különösen a következők értékelését tartalmazza:

a) a kereskedelem megkönnyítését szolgáló további eszközök szükségessége és megvalósíthatósága a rendelet célkitűzései elérésének támogatása érdekében, többek között tanúsítási rendszerek elismerése révén;

b) a rendelet hatása a mezőgazdasági termelőkre, különösen a mezőgazdasági kistermelőkre, az őslakos népekre és a helyi közösségekre, valamint a fenntartható ellátási láncokra való átálláshoz nyújtott további támogatás esetleges szükségessége.

(3) Az (1) bekezdés szerinti általános felülvizsgálat sérelme nélkül a Bizottság legkésőbb e rendelet hatálybalépése után két évvel elvégzi az I. melléklet első felülvizsgálatát, majd azt követően rendszeres időközönként, melynek során megvizsgálja, hogy helyénvaló-e módosítani vagy kiterjeszteni az I. mellékletben felsorolt érintett termékek listáját annak biztosítása érdekében, hogy a listán szerepeljen minden olyan termék, amely az érintett árukat tartalmazza, amelyet azokkal etettek, vagy amely azok felhasználásával készült, kivéve, ha az említett

[36] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1024 irányelve (2019. június 20.) a nyílt hozzáférésű adatokról és a közszféra információinak további felhasználásáról (HL L 172., 2019.6.26., 56. o.).

termékek iránti kereslet elhanyagolható hatással van az erdőirtásra. A felülvizsgálatoknak az érintett áruk és termékek erdőirtásra és erdőpusztulásra gyakorolt hatásának értékelésén kell alapulniuk, és figyelembe kell venniük a fogyasztásban bekövetkező, tudományos bizonyítékokkal alátámasztott változásokat.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott felülvizsgálatot követően a Bizottság a 33. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat el az I. melléklet módosítása céljából, hogy az kiterjedjen az érintett árukat tartalmazó vagy azok felhasználásával készült érintett termékekre.

9. fejezet

Záró rendelkezések

33. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit e cikk tartalmazza.

(2) A Bizottságnak a 9. cikk (3) bekezdésében, a 10. cikk (8) bekezdésében és a 32. cikk (4) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól [év/hó/nap]-tól/-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb hat hónappal az ötéves időtartam vége előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 9. cikk (3) bekezdésében, a 10. cikk (8) bekezdésében és a 32 cikk (4) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadásakor arról egyidejűleg értesíti az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 9. cikk (3) bekezdése, a 10. cikk (8) bekezdése és a 32 cikk (4) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az értesítést követő két hónapos időtartam leteltéig sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt kifogást a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam [két hónappal] meghosszabbodik.

34. cikk

Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot munkájában egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet[37] értelmében vett bizottság.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni, figyelemmel annak 11. cikke rendelkezéseire.

35. cikk

Hatályon kívül helyezések

A 995/2010/EU rendelet e rendelet alkalmazásának a 36. cikk (2) bekezdésében meghatározott kezdőnapjától hatályát veszti.

36. cikk

Hatálybalépés és az alkalmazás kezdőnapja

(1) Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

(2) A 3–12., 14–22., 24., 29. és 30. cikket e rendelet hatálybalépésétől számított 12 hónap elteltével kell alkalmazni.

(3) A (2) bekezdésben említett cikkeket e rendelet hatálybalépésétől számított 24 hónap elteltével kell alkalmazni azon piaci szereplők esetében, amelyek 2020. december 31-ig létrehozott mikrovállalkozások[38], kivéve a 995/2010/EU rendelet mellékletében szereplő termékek esetén.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*

[37] Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról.

[38] A meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanács irányelve 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározottak szerint.

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

1.3. A javaslat/kezdeményezés a következőre irányul:

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

1.4.4. Teljesítménymutatók

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték" azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke" hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az erdőirtáshoz és erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes érintett árukról és termékekről

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

09 – Környezetvédelem és éghajlat-politika

1.3. A javaslat/kezdeményezés a következőre irányul:

☑ **új intézkedés**

☐ **kísérleti projektet/előkészítő intézkedést követő új intézkedés**[1]

☐ **jelenlegi intézkedés meghosszabbítása**

☑ **egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé**

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. Általános célkitűzés(ek)

Az általános célkitűzés az uniós fogyasztás és termelés által kiváltott erdőirtás és erdőpusztulás megfékezése. Ezzel várhatóan mérsékelhető az EU által ösztönzött üvegházhatásúgáz-kibocsátás és a biológiai sokféleség csökkenése.

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek)

… sz. konkrét célkitűzés

Az uniós fogyasztás és termelés által kiváltott erdőirtás és erdőpusztulás megfékezése:

- Az erdőirtást és erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó termékek fogyasztásának minimálisra csökkentése.
- A jogszerű és „erdőirtásmentes” áruk és termékek iránti uniós kereslet és az azokkal való uniós kereskedelem növelése.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdeményezés a kedvezményezettekre/célcsoportokra.

A javasolt rendelet megakadályozza a hatálya alá tartozó hat árucikk uniós fogyasztása és termelése miatti erdőirtást, és az előrejelzések szerint 2030-ra évente jóval több mint 71 920 hektárral kevesebb erdőt érint az EU által ösztönzött erdőirtás és erdőpusztulás. Ez azt is jelentené, hogy az érintett áruk uniós fogyasztása és előállítása miatt jelentkező, légkörbe történő szén-dioxid-kibocsátás minden évben legalább 31,9 millió tonnával csökkenne, ami évente legalább 3,2 milliárd EUR-s gazdasági megtakarítást eredményezne. Emellett a rendelet várhatóan meghatározó mértékben hozzájárul a biológiai sokféleség védelméhez, egyenlő versenyfeltételek

[1] A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

megteremtéséhez az uniós piacon működő vállalkozások számára, valamint a rendelet konkrét célkitűzéseinek eléréséhez: Az erdőirtást vagy erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó termékek fogyasztásának minimálisra csökkentése, valamint a jogszerű és „erdőirtásmentes" áruk és termékek iránti uniós kereslet és az azokkal való uniós kereskedelem növelése.

1.4.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

1. Évente legalább 71 920 hektárral kevesebb erdőterületet érint a rendelet hatálya alá tartozó áruk uniós fogyasztása vagy termelése miatti erdőirtás vagy erdőpusztulás.

2. Nem kerül sor évente legalább 31,9 millió tonna szén-dioxid légkörbe való kibocsátására a rendelet hatálya alá tartozó áruk uniós fogyasztása és termelése miatt.

3. Kevesebb állat- és növényfajt fenyeget a kihalás veszélye az EU által ösztönzött erdőirtás és erdőpusztulás miatt.

4. Az EU-ban az érintett árukkal foglalkozó piaci szereplők és kereskedők számára egyértelmű és kiszámítható uniós jogi keret áll rendelkezésre, amely egyenlő versenyfeltételeket biztosít az erdőirtás és az erdőpusztulás megelőzésére irányuló kötelezettségek tekintetében.

5. Csökken az erdőirtást vagy erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó, az EU-ban értékesített termékek mennyisége.

6. Nő az erdőirtásmentes áruk és termékek uniós fogyasztása és termelése.

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

A javasolt rendelet hatálybalépésének dátumától kezdődően közvetlenül alkalmazandó. Egy sor végrehajtási/felhatalmazáson alapuló jogi aktus, valamint adminisztratív feladat végrehajtására kerül sor a 36. cikk (1) bekezdésében meghatározott időponttól számított öt éven belül.

Ezeknek a tervezett fellépéseknek a részletes felsorolása az alábbiakban található:

1. A 36. cikk (2) bekezdésében meghatározott időpont előtt:

a) Nyilvános ajánlattételi eljárás az országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszernek a rendeletben meghatározott kritériumok szerinti létrehozására irányuló szerződésre (vagy igazgatási megállapodásra) vonatkozóan.

b) Nyilvános ajánlattételi eljárás további árukra és termékekre, valamint más veszélyeztetett ökoszisztémákra kiterjedő hatásvizsgálatra vonatkozóan.

c) Nyilvános ajánlattételi eljárás a Bizottság számára a rendeletben előírt feladataihoz nyújtott támogatásra irányuló szerződésre vonatkozóan.

d) Szerződés vagy igazgatási megállapodás a piaci szereplők és az önbevallások adatainak tárolására és cseréjére szolgáló információs rendszer kifejlesztésére vonatkozóan.

2. A 36. cikk (1) bekezdésében megállapított időpontot követő első öt éven belül:

a) A Bizottság felhatalmazáson alapuló/végrehajtási jogi aktus útján elfogadja az alacsony és magas kockázatú országok és országrészek listáit.

b) A Bizottság felhatalmazáson alapuló/végrehajtási jogi aktus útján kiigazított termékkört fogad el.

d) A rendelet első értékelését támogató szerződésre irányuló nyilvános ajánlattételi eljárás.

e) A Bizottság elvégzi és jóváhagyja a rendelet első értékelését, amelyet adott esetben a lehetséges módosításokat tartalmazó jogalkotási javaslat kísér.

1.5.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték” azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre

Az európai szintű fellépés indokai (előzetes)

Az erdőirtás és az erdőpusztulás mozgatórugói az uniós és a nemzetközi kereskedelemhez kapcsolódnak. Az uniós szintű fellépés elengedhetetlen a nemzetközi kereskedelmi kérdések koordinált és összehangolt módon történő kezeléséhez, valamint egyenlő versenyfeltételek biztosításához a vállalatok számára a termékek uniós piacon történő forgalomba hozatala, forgalmazása, illetve uniós piacról történő kivitele előtt teljesítendő követelmények és a fogyasztóknak nyújtott tájékoztatás tekintetében egyaránt. Az uniós szintű fellépés során felhasználhatók lennének az összetett ellátási láncok kezelése terén szerzett korábbi uniós tapasztalatok is (például amelyek az illegális fakitermeléssel kapcsolatos jogszabályokból erednek).

Csak uniós szintű fellépés garantálná a beavatkozás céljainak hatékony elérését, azaz az EU által ösztönzött erdőirtás és ezáltal az uniós fogyasztás és termelés által kiváltott ÜHG-kibocsátás és a biológiai sokféleség csökkenése megfékezését, valamint az erdőirtáshoz kapcsolódó áruk és termékek fogyasztásának minimálisra csökkentését.

A várható uniós többletérték (utólagos)

Az uniós beavatkozás harmonizált követelményeket biztosít a rendelet hatálya alá tartozó, az uniós piacon forgalomba hozott termékekre és árukra vonatkozóan, függetlenül attól, hogy azokat az EU-ban vagy azon kívül állították-e elő. Ez tisztességes versenyfeltételeket biztosít az EU-ban működő vállalatok számára, amelyekre ugyanazok a kötelezettségek vonatkoznak, függetlenül attól, hogy melyik uniós országban telepedtek le. A beavatkozás jelentősen csökkenteni fogja az EU által ösztönzött erdőirtást (lásd feljebb a várt eredményeket), az ÜHG-kibocsátást és a biológiai sokféleség csökkenését.

A javaslatnak emellett hozzá kell járulnia az erdőirtást és erdőpusztulást feltételező ellátási láncokból származó termékek fogyasztásának minimálisra csökkentéséhez; valamint a jogszerű és „erdőirtásmentes” áruk és termékek iránti uniós kereslet és az azokkal való uniós kereskedelem növeléséhez.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

Az uniós piacon forgalomba hozott faanyagok jogszerűségére összpontosító uniós fa- és fatermékpiaci rendelet és FLEGT-rendelet értékelése rámutat a jogi keret korszerűsítésének szükségességére. Jelenleg nincsenek érvényben olyan uniós szabályok, amelyek célja az uniós fogyasztás erdőirtásra és erdőpusztulásra gyakorolt hatásának csökkentése. A javaslat a célravezetőségi vizsgálat során levont tanulságokra épít a javasolt, kellő gondosság elvén alapuló rendszer javítása tekintetében (az uniós fa- és fatermékpiaci rendelethez képest), valamint arra, hogy a konkrét kétoldalú kereskedelmi megállapodások (FLEGT önkéntes partnerségi megállapodások a faipari ágazatban) nem hatékonyak az EU által ösztönzött erdőirtás kezelése tekintetében.

1.5.4. A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és egyéb megfelelő eszközökkel való lehetséges szinergiák

Az Európai Unió nagyszabású helyreállítási tervet hagyott jóvá, amely a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó hosszú távú, megerősített költségvetésen és egy új helyreállítási eszközön, az Európai Uniós Helyreállítási Eszközön (Next Generation EU) alapul.

A kezdeményezés az európai zöld megállapodás égisze alá tartozik, amely meghatározza az EU helyreállítási stratégiájának irányát. Célja az EU klímasemlegessé tétele 2050-ig, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének megfékezése. Ez magában foglalja az olyan termékek és értékláncok népszerűsítésére irányuló célkitűzést, amelyek nem járnak erdőirtással és erdőpusztulással. Támogatja továbbá a fenntarthatóbb élelmiszer-ellátási láncokat, valamint azt, hogy az EU új normákat határozzon meg a fenntartható növekedéssel kapcsolatban, és gazdasági súlyát kihasználva alakítson ki olyan nemzetközi szabványokat, amelyek összhangban állnak az EU környezet- és éghajlatvédelmi törekvéseivel. A kezdeményezés részét képezi a 2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégiában és a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiában meghatározott prioritásoknak is.

A kezdeményezés a többéves pénzügyi keret 3. fejezetének (Természeti erőforrások és környezetvédelem) 9. címe (Környezetvédelem és éghajlat-politika) alá tartozik. A lentebb részletezettek szerint e jogszabály végrehajtásához szükség lesz további emberi erőforrásokra és valamennyi támogató kiadásra is. A támogatási kiadásokat a 2021–2027-es időszakra szóló uniós környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE program) fedezi.

1.5.5. A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is

A rendelet végrehajtása a rendelet hatálya alá tartozó nagyszámú és sokféle gazdasági ágazatot eredményez, ami miatt szükség lesz további emberi erőforrásokra, közbeszerzési erőforrásokra külső vállalkozók számára, valamint a Bizottság szolgálatai közötti igazgatási megállapodásokra.

A Környezetvédelmi Főigazgatóságon belül öt további teljes munkaidős alkalmazottra lesz szükség a rendelet végrehajtásához, beleértve a nemzetközi együttműködést is. A Nemzetközi Partnerségek Főigazgatóságán belül két további teljes munkaidős alkalmazottra lesz szükség, akik elsősorban az együttműködéssel és a fejlesztéssel foglalkoznak, valamint szükség lesz 1 további teljes munkaidős

egyenértékű alkalmazottra az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságon belül a rendelet végrehajtásához, különös tekintettel a vámügyi kötelezettségekre.

Az igények az illegális fakitermelés elleni küzdelemre irányuló jogalkotási eszközökhöz (uniós fa- és fatermékpiaci rendelet és FLEGT-rendelet) biztosított erőforrások kiszámításán alapulnak, amelyek közül az előbbi helyébe a javasolt kezdeményezés lép. A Környezetvédelmi Főigazgatóságon jelenleg rendelkezésre álló személyzet: 3,25 AD + 1 AST + 1 szabad SND + 0,5 teljes munkaidős egyenértékű szerződéses alkalmazott. Ez az alábbiakra terjed ki: a) két uniós rendelet (az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet és a FLEGT-rendelet) végrehajtása, nyomon követése és felülvizsgálata; b) az önkéntes partnerségi megállapodások megvitatása és végrehajtása öt országgal (Indonézia, Vietnám, Laosz, Thaiföld és Malajzia), valamint együttműködés más előállító és fogyasztó országokkal, beleértve a Kínával való állandó strukturált együttműködést; c) az EU képviselete többoldalú fórumokon: FAO, az Egyesült Nemzetek Erdészeti Fóruma (UNFF) és a Trópusi Faanyagok Nemzetközi Szervezete (ITTO); d) a világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról szóló bizottsági közleményben[2] előirányzott további intézkedések végrehajtása.

Az új javaslat nemcsak a meglévő uniós jogszabályokat fogja integrálni, hanem jelentősen kibővíti az intézkedések körét és fokozza a végrehajtás összetettségét is, ami új források szükségességét vonja maga után. Az új javaslat a hatály kiterjesztését jelenti egy árucikkről (fa) hat árucikkre (a marhahús, a pálmaolaj, a szója, a kakaó és a kávé bevonásával) és az ezekből származó termékekre, továbbá a jogszerűségen túlmenően kiterjed a fenntarthatóságra is. Ez pedig várhatóan növelni fogja az érintett gazdasági ágazatok értékét, valamint a rendelet által közvetlenül és erőteljesen érintett érdekelt felek és harmadik országok számát. A szakértői csoport több alkalommal ülésezik (öt helyett hat alkalommal), és több tagja lesz (a tagállamokon kívül az érdekelt felek és harmadik országok is részt vesznek benne). Lesz egy új információs rendszer is (lásd lejjebb) azonfelül, ami a FLEGT-rendelethez tartozik. Az országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszer (lásd lejjebb) várhatóan szorosabb együttműködést eredményez több tucat országgal. A rendelet politikai láthatósága és érzékenysége növekszik a korábbi helyzethez képest, ami csak a fára terjedt ki, mivel hatással lesz olyan ágazatokra, amelyek nélkülözhetetlenek bizonyos országok gazdaságai számára (pl. a kakaó Elefántcsontparton és Ghánában; a pálmaolaj Indonéziában és Malajziában; a szója és a szarvasmarha Brazíliában és Argentínában), amelyek fokozott kétoldalú együttműködést igényelnek, többek között szakértői szinten is. A Környezetvédelmi Főigazgatóság képviseleti feladatainak száma is növekedni fog nemzetközi fórumokon. A tagállamok jelentéstételi kötelezettségei az áruk körének bővülésével és az érintett gazdasági ágazatok értékével párhuzamosan növekedni fognak. Az új rendeletre való átállás, az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet hatályon kívül helyezése és a FLEGT-rendelet kiigazítása a működés első öt évében további feladatokkal jár majd.

Mindezek az új tevékenységek és feladatok jelentősen növelni fogják a Környezetvédelmi Főigazgatóság munkaterhelését. Az új rendelet nagyobb politikai és gazdasági súlya miatt több előkészületre és több elemző munkára lesz szükség a Bizottság más szervezeti egységeivel, a Tanáccsal és az Európai Parlamenttel, az érdekelt felekkel, harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel való

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1565272554103&uri=CELEX:52019DC0352

megnövekedett számú interakció kezeléséhez, politikai szinten és a munka szintjén egyaránt. A Környezetvédelmi Főigazgatóság által végzett további jelentéstételi feladatok és az általa kezelt további eszközök (az információs rendszer és az összehasonlító teljesítményértékelési rendszer) további felügyeletet tesznek szükségessé a Környezetvédelmi Főigazgatóság részéről. A végrehajtás egyszerűsítése és javítása az uniós fa- és fatermékpiaci rendelethez és a FLEGT-rendelethez képest – amelyek, amint azt a célravezetőségi vizsgálat is tükrözi – a szélesebb hatályt is figyelembe véve több erőforrást igényelnek majd a Környezetvédelmi Főigazgatóságtól, amely a tagállami végrehajtás nyomon követésére szolgál.

Mindezen feladatokhoz magas szintű politikai ítélőképességre, szakpolitikai ismeretekre, elemzési készségekre, függetlenségre és rugalmasságra van szükség, amellyel csak AD besorolású tisztviselők rendelkeznek. Az érintett áruk összetett ellátási láncai és a világ különböző pontjain tapasztalható földrajzi különbségek miatt tanácsos lenne bizonyos fokú szakosodásra törekedni a Környezetvédelmi Főigazgatóság végrehajtásért felelős munkacsoportján belül. Ez lehet valamely árucikkre, régióra vagy feladatra való szakosodás, ami azonban a fentebb leírtak szerint további személyzeti erőforrásokat igényel. Lehetőség szerint kiszervezésre is sor kerül majd (lásd lejjebb), de ehhez is szükség van felügyeletre. Emellett vannak olyan alapvető feladatok is, amelyek nagy fokú politikai érzékenységet igényelnek, és amelyeket a Bizottságnak kell elvégeznie.

Növekedni fog a Környezetvédelmi Főigazgatóság, a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága és az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság erőforrásigénye. A Környezetvédelmi Főigazgatóságnak dolgoznia kell az országok összehasonlító teljesítményértékelésének komplex gyakorlatán (technikai és diplomáciai értelemben egyaránt), ugyanakkor folytatnia kell a korábbi jogi kötelezettségek végrehajtását ebben az új kontextusban, ideértve a nemzetközi együttműködést is (folyamatos munka a partnerországokkal – fogyasztó és előállító országokkal egyaránt –, ami alapvető fontosságú a kibocsátásáthelyezés elkerülése érdekében). A Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága különösen az erdészeti partnerségek keretében megvalósuló új együttműködési programokra összpontosít, amelyek célja többek között az, hogy segítségére legyenek az előállító országoknak a rendeletnek való megfelelésben. Az erdészeti partnerségeket valamennyi érintett országnak felkínálják, beleértve azokat is, amelyek jelenleg önkéntes partnerségi megállapodások megvitatásában vagy végrehajtásában vesznek részt. Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság a rendelet általános szakpolitikai végrehajtásán, valamint az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett árukkal és termékekkel kapcsolatos másodlagos jog előkészítésén és megszövegezésén fog dolgozni. E tevékenységekhez további emberi erőforrásokra lesz szükség a Környezetvédelmi Főigazgatóság, a Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága és az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság számára.

A hatálybalépést megelőzően és a működés első öt évében közbeszerzési költségvetésre lesz szükség külső vállalkozók számára is, akik a termékkör első felülvizsgálatához, a rendelet első értékeléséhez és a rendelet általános végrehajtásához nyújtanak támogatást. E három szerződés becsült költségvetése az első öt évre 3 050 000 EUR. Ez a becslés az azonos jellemzőkkel rendelkező korábbi közbeszerzési szerződéseken alapul.

Szükség van továbbá a kellő gondosság elvén alapuló nyilvántartás létrehozására, ami egy olyan adatbázis, amely összeköti a tagállamok vámhatóságait, más tagállami

illetékes hatóságokat és a Bizottságot, és amely a piaci szereplők által szolgáltatott információkat tartalmazza (lényegében azok nyilvántartásba vételét és önbevallásait) és megkönnyíti a tájékoztatást. Az ilyen nyilvántartás létrehozható külső vállalkozó igénybevételével, vagy pedig a Bizottság szolgálataival kötött igazgatási megállapodás révén. A Környezetvédelmi Főigazgatóság támogatott egy 1,5 millió EUR-s, öt évre szóló költségvetési tervezetet a szükséges funkciókkal rendelkező adatbázis létrehozása és fenntartása érdekében. Ezen túlmenően az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság 950 000 EUR-s költségvetést nyújtott be a működés első öt évére vonatkozóan, a vámrendszereknek a rendelet által előírt változásokhoz való hozzáigazításához szükséges informatikai munkára. Az informatikai fejlesztést és a kapcsolódó beszerzési döntéseket az Európai Bizottság Informatikai és Kiberbiztonsági Tanácsának előzetesen jóvá kell majd hagynia.

Ami az országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszer létrehozását és működtetését illeti, erre igazgatási megállapodás vagy külső szerződés útján kerülhet sor. Az első öt évre 4 369 000 EUR-s ideiglenes költségvetést irányoztak elő. Ez közel ötszöröse a hatásvizsgálatban előirányzott összegnek, amelyet a munkaórák száma alapján számítottak ki. Ennek oka, hogy a hatásvizsgálatban előirányzott összehasonlító teljesítményértékelési rendszer egy egyszerűsített változat volt, amelyet a végleges jogalkotási javaslatban új értékelési kritériumokkal, valamint az érintett országokkal való további, fokozott együttműködési kötelezettségekkel bővítettek ki. Ezek az új elemek munkaerő-igényesek – a jogszabályok értékelése és a jogszabályok végrehajtása minden országban igen ambiciózus törekvés –, és sokkal több munkaórával járnak. Az új összeget az uniós fa- és fatermékpiaci rendelet országonkénti áttekintése során szerzett tapasztalatok figyelembevételével számították ki.

1.6. A javaslat/kezdeményezés időtartama és pénzügyi hatása

☐ **határozott időtartam**

– ☐ időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig

– ☐ pénzügyi hatás: ÉÉÉÉ-tól/-től ÉÉÉÉ-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és ÉÉÉÉ-tól/-től ÉÉÉÉ-ig a kifizetési előirányzatok esetében

☑ **határozatlan időtartam**

– beindítási időszak: 2023-tól 2027-ig,

– azt követően: rendes ütem.

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)[3]

☑ A Bizottság általi **közvetlen irányítás**

– ☑ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

– ☐ a végrehajtó ügynökségeken keresztül

☐ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☐ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

– ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek;

– ☐ nemzetközi szervezetek és ügynökségeik (nevezze meg);

– ☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap;

– ☐ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek;

– ☐ közjogi szervek;

– ☐ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkeznek;

– ☐ valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkező szervek;

– ☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.

– *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

[3] Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek

A munkaerő-felmérés a személyzeti kiadásokra, a beszerzésekre és adott esetben az igazgatási megállapodásokra vonatkozik. Az ilyen típusú kiadásokra vonatkozó általános szabályok vannak érvényben.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

A kezdeményezés irányítási módja a Bizottság általi közvetlen irányítás. A Bizottság munkáját szakértői csoport segíti, amely a tagállamok képviselőiből és érdekelt felekből áll: a világ erdőinek védelmével és helyreállításával foglalkozó bizottsági szakértői csoport/több érdekelt felet tömörítő platform. A Bizottságot munkájában egy bizottság is segíti.

Összességében a kezdeményezés személyzeti kiadásokat, beszerzéseket és adott esetben igazgatási megállapodásokat foglal magában. Az ilyen típusú kiadásokra vonatkozó általános szabályok vannak érvényben.

2.2.2. A felismert kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

Összességében a kezdeményezés személyzeti kiadásokat, beszerzéseket és adott esetben igazgatási megállapodásokat foglal magában. Az ilyen típusú kiadásokra vonatkozó általános szabályok vannak érvényben.

2.2.3. A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)

Összességében a kezdeményezés személyzeti kiadásokat, beszerzéseket és adott esetben igazgatási megállapodásokat foglal magában. Az ilyen típusú kiadásokra vonatkozó általános szabályok vannak érvényben.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

Összességében a kezdeményezés személyzeti kiadásokat, beszerzéseket és adott esetben igazgatási megállapodásokat foglal magában. Az ilyen típusú kiadásokra vonatkozó általános szabályok vannak érvényben.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete/fejezetei és a költségvetés érintett kiadási sora/sorai

- Jelenlegi költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési tételek sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	Diff./Nem diff[57].	EFTA-országoktól[58]	tagjelölt országoktól[59]	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
3.	09 02 01 – Természet és biológiai sokféleség	Diff.	IGEN	NEM	NEM	NEM
7.	20.01.02.01 – Bérek és juttatások	Nem diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
7.	20 02 06 02 – Konferenciákkal és ülésekkel kapcsolatos költségek	Nem diff.	NEM	NEM	NEM	NEM

57 Diff. = Differenciált előirányzatok/Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

58 EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

59 Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A javaslat előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

– ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását.

– ☑ A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

A többéves pénzügyi keret fejezete	3.	Természeti erőforrások és környezet

Főigazgatóság: **Környezetvédelmi Főigazgatóság**			Év év	**2023.** év	**2024.** év	**2025.** év	**2026.** év	**2027. 2027**	**ÖSSZESEN (2022–2027)**
• Operatív előirányzatok									
09 02 01 – Természet és biológiai sokféleség	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	**8,919**
	Kifizetési előirányzatok	(2a)	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	**8,919**
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok[60]									
Költségvetési sor		(3)							
ÖSSZES előirányzat a Környezetvédelmi Főigazgatóság **számára**	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=(1a)+(1b)+(3)	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	**8,919**
	Kifizetési előirányzatok	=(2a)+(2b)+(3)	0,500	1,789	1,680	1,610	1,890	1,450	**8,919**

60 Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

Főigazgatóság: **Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság**			Év év	**2023.** év	**2024.** év	**2025.** év	**2026.** év	**2027.** **2027**	**ÖSSZESEN (2022–2027)**
• Operatív előirányzatok									
09 02 01 – Természet és biológiai sokféleség	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)	–	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950
	Kifizetési előirányzatok	(2a)	–	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok[61]									
Költségvetési sor		(3)							
ÖSSZES előirányzat az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság **számára**	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=(1a)+(1b)+(3)	–	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950
	Kifizetési előirányzatok	=(2a)+(2b)+(3)	–	0,150	0,300	0,250	0,125	0,125	0,950

• Operatív előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(4)							
	Kifizetési előirányzatok	(5)							
• Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ÖSSZESEN		(6)							
A többéves pénzügyi keret	Kötelezettségvál	=(4)+(6	0,500	1,939	1,980	1,860	2,015	1,575	**9,869**

[61] Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	lalási előirányzatok	)							
	Kifizetési előirányzatok	=(5)+(6)	0,500	1,939	1,980	1,860	2,015	1,575	**9,869**

A fent említett összegre a jogszabályi rendelkezésekhez kapcsolódóan a Környezetvédelmi Főigazgatóság által elvégzendő különböző végrehajtási feladatok támogatásához lesz szükség.

A közbeszerzés tárgyát képező tevékenységek közé tartozik a termékkör első felülvizsgálatát támogató tanulmányra (a 2022. évi költségvetésben szerepel), valamint a rendelet első értékelését támogató tanulmányra (a 2026. évi költségvetésben szerepel) vonatkozó megbízás, továbbá a rendelet általános végrehajtására vonatkozó támogatási szerződés (a működés első öt évére vonatkozó költségvetésekben egyenlően elosztva).

Emellett ideiglenesen két olyan tevékenység is bekerült ebbe a kategóriába, amelyek elvégzésére vagy külső szerződés, vagy pedig a Bizottság szolgálataival kötött igazgatási megállapodás révén kerülhet sor. Ezek közül az egyik az információs rendszer létrehozása és működtetése, a másik pedig az országokat összehasonlító teljesítményértékelési rendszer létrehozása és működtetése. Mindkét tevékenység a működés első öt évére vonatkozó költségvetésben szerepel.

Végül néhány összeg a vámhatóságok és az illetékes hatóságok közötti információcsere tekintetében a nemzeti vámrendszerek és az információs rendszer közötti elektronikus interfészek informatikai fejlesztéseinek és fenntartásának a fedezésére szolgál. Ezek az információs rendszer összköltségének a részét képezik.

Az összes költség, a személyzeti és az igazgatási kiadások kivételével								
Feladatok	**Források**	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**ÖSSZESEN**
Általános végrehajtás	Általános támogatási szerződés	–	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	2,250
Összehasonlító teljesítményértékelési rendszer	Támogatási szerződés vagy igazgatási megállapodás	–	1,009	0,840	0,840	0,840	0,840	4,369
„Nyilvántartási” információs rendszer (ENV+TAXUD)	Támogatási szerződés vagy igazgatási megállapodás	–	0,480	0,690	0,570	0,425	0,285	2,450
Termékkör felülvizsgálata	Hatásvizsgálati támogatási szerződés	0,500	–	–	–	–	–	0,500
Első értékelés	Az értékelés támogatására vonatkozó szerződés	–	–	–	–	0,300	–	0,300
		0,500	**1,939**	**1,980**	**1,860**	**2,015**	**1,575**	**9,869**

A többéves pénzügyi keret fejezete	7.	„Igazgatási kiadások”

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a pénzügyi kimutatás mellékletébe (a belső szabályzat V. melléklete) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE rendszerbe.

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	2026. év	2027. 2027	ÖSSZESEN (2022–2027)
Főigazgatóság: **Környezetvédelmi Főigazgatóság**								
• Humán erőforrás		–	0,760	0,760	0,760	0,760	0,760	**3,800**
• Egyéb igazgatási kiadások[62]		–	0,114	0,114	0,114	0,114	0,114	**0,570**
Környezetvédelmi Főigazgatóság ÖSSZESEN	Előirányzatok	–	0,874	0,874	0,874	0,874	0,874	**4,370**

		2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	2026. év	2027. 2027	ÖSSZESEN (2022–2027)
Főigazgatóság: **A Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága**								
• Humán erőforrás		–	0,304	0,304	0,304	0,304	0,304	**1,520**
• Egyéb igazgatási kiadások		–	–	–	–	–	–	**–**
A Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága ÖSSZESEN	Előirányzatok	–	0,304	0,304	0,304	0,304	0,304	**1,520**

[62] A 34. cikk az 182/2011/EU rendelet szerinti új bizottság létrehozását irányozza elő. Ezen túlmenően az erdőirtási platform már létező, de döntéshozatali hatáskörrel nem rendelkező szakértői csoportja segíti majd a bizottság munkáját.

		2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	2026. év	2027. 2027	ÖSSZESEN (2022–2027)
Főigazgatóság: **Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság**								
• Humán erőforrás		–	0,152	0,152	0, 52	0,152	0,152	**0,760**
• Egyéb igazgatási kiadások		–	–	–	–	–	–	–
Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság ÖSSZESEN	Előirányzatok	–	0,152	0,152	0,152	0,152	0,152	**0,760**

A többéves pénzügyi keret **7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN**	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	–	1,330	1,330	1,330	1,330	1,330	**6,650**

millió EUR (három tizedesjegyig)

		2022. év	2023. év	2024. év	2025. év	2026. év	2027. 2027	ÖSSZESEN (2022–2027)
A többéves pénzügyi keret **1–7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN**	Kötelezettségvállalási előirányzatok	0,500	3,269	3,310	3,190	3,345	2,905	**16,519**
	Kifizetési előirányzatok	0,500	3,269	3,310	3,190	3,345	2,905	**16,519**

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Tüntesse fel a célkitűzéseket			**N.** év	**N+1.** év	**N+2.** év	**N+3.** év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető	**ÖSSZESEN**

és a kimeneteket ⇩	**KIMENETEK**																	
	Típus[63]	Átlagos költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Összesített szám	Összköltség
1. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS[64]…																		
– Kimenet																		
– Kimenet																		
– Kimenet																		
1. konkrét célkitűzés részösszege																		
2. KONKRÉT CÉLKITŰZÉS …																		
– Kimenet																		
2. konkrét célkitűzés részösszege																		
ÖSSZESEN																		

63 A teljesítés a nyújtandó termékekre és szolgáltatásokra vonatkozik (például: a finanszírozott diákcserék száma, épített utak hossza kilométerben stb.).

64 Az 1.4.2. pontban leírtak szerint. „Konkrét célkitűzés(ek)…”.

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

– ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.

– ☑ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyig)

	Év év	**2023.** év	**2024.** év	**2025.** év	**2026.** év	**2027.** **2027**	**ÖSSZESEN** **(2023–2027)**
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE							
Humán erőforrás	–	1,216	1,216	1,216	1,216	1,216	**6,080**
Egyéb igazgatási kiadások	–	0,114	0,114	0,114	0,114	0,114	**0,570**
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉNEK részösszege	–	1,330	1,330	1,330	1,330	1,330	**6,650**

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE[65] bele nem tartozó előirányzatok							
Humán erőforrás							
Egyéb igazgatási jellegű kiadások							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó részösszeg							

ÖSSZESEN	–	1,330	1,330	1,330	1,330	1,330	**6,650**

A szükséges igazgatási előirányzatokat a fellépés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított előirányzatokkal biztosítják. Az előirányzatok adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

65 Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.3.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

– ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humán erőforrást.

– ☑ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

		Év év	**2023.** év	**2024.** év	**2025.** év	**2026.** év	**2027. 2027**
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
20 01 02 01 (a központban és a bizottsági képviseleteken)		0,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
20 01 02 03 (a küldöttségeknél)							
01 01 01 01 (közvetett kutatás)							
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)							
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)							
• Külső munkatársak (teljes munkaidős egyenértékben: FTE)[66]							
20 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)							
20 02 03 (AC, AL, END, INT és JPD a küldöttségeknél)							
XX 01 xx **yy zz**[67]	– a központban						
	– a küldöttségeknél						
01 01 01 02 (AC, END, INT – közvetett kutatás)							
01 01 01 12 (AC, END, INT – közvetlen kutatás)							
Egyéb költségvetési sor (kérjük megnevezni)							
ÖSSZESEN		0,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóságok rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságokon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	A Környezetvédelmi Főigazgatóság esetében 5 AD besorolású álláshelyre van szükség a rendelet általános végrehajtásához, beleértve a nemzetközi együttműködést, valamint a másodlagos jog előkészítését és megszövegezését a rendeletben javasolt határidőkre. A Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága esetében 2 AD besorolású álláshelyre van szükség a rendelethez kapcsolódó együttműködés és fejlesztés, különösen az erdészeti partnerségek létrehozása érdekében. Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság esetében 1 AD besorolású álláshelyre van szükség a rendelet általános szakpolitikai végrehajtásához, az uniós piacra belépő vagy azt elhagyó érintett árukkal és termékekkel kapcsolatos másodlagos jog előkészítéséhez és megszövegezéséhez, valamint a 26. cikk szerinti interfész megvalósításával összefüggésben felmerülő igények

66 AC = szerződéses alkalmazott; AL = helyi alkalmazott; END = kirendelt nemzeti szakértő; INT = kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD = küldöttségi pályakezdő szakértő.

67 Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

	fedezésére.
Külső munkatársak	Nem alkalmazandó

3.2.4. A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség

A javaslat/kezdeményezés:

– ☑ teljes mértékben finanszírozható a többéves pénzügyi keret érintett fejezetén belüli átcsoportosítás révén.

– A 09 02 01 költségvetési sorban előirányzott költségeket a LIFE program fedezi, és azok megtervezésére a Környezetvédelmi Főigazgatóság éves irányítási terve keretében kerül sor. A szükséges humán erőforrásokat elsősorban az éves elosztási eljárás keretében hozzárendelt további juttatásokkal kell biztosítani.

– ☐ a többéves pénzügyi keret lekötetlen mozgásterének és/vagy a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben meghatározott különleges eszközök felhasználását teszi szükségessé.

Fejtse ki, mire van szükség, meghatározva az érintett fejezeteket és költségvetési sorokat, a megfelelő összegeket és a felhasználni javasolt eszközöket.

– ☐ a többéves pénzügyi keret módosítását teszi szükségessé.

Fejtse ki a szükségleteket: tüntesse fel az érintett fejezeteket és költségvetési sorokat és a megfelelő összegeket.

3.2.5. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdeményezés:

– ☑ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.

– ☐ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

	Év **N**[68]	Év év	**N+2.** év	**N+3.** év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető			Összesen
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervet								
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN								

68 Az N. év a javaslat/kezdeményezés végrehajtásának első éve. Az „N” helyére a végrehajtás várható első évét kell beírni (például: 2021.). A következő évek esetében ugyanígy kell eljárni.

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

– ☑ A javaslatnak/kezdeményezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.

– ☐ A javaslatnak/kezdeményezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:

  – ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást

  – ☐ a javaslat az egyéb bevételekre gyakorol hatást

  – kérjük adja meg, hogy a bevétel kiadási sorhoz van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdeményezés hatása[69]						
		Év év	**N+1.** év	**N+2.** év	**N+3.** év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. pont) további évekkel bővíthető		
… jogcímcsoport								

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

[69] A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összegeket, vagyis a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegeket kell megadni.